ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

ΤΑ

ΙΕΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΝΤΑ

ΕΚ

ΤΩΝ ΘΕΙΩΝ ΑΡΧΕΤΥΠΩΝ

ἘΝ ὈΞΟΝΙᾼ

Ἐτυπώθη δι' ἐπιμελείας τοῦ τυποθέτου τῆς Ἀκαδημίας

δαπάνῃ τῆς Ἱερογραφικῆς Ἑταιρίας πρὸς διάδοσιν τοῦ Θείου

λόγου εἴς τε τὴν Βρετανníαν καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη

͵αϡια´

Modern Greek Bible

1872 edition,

Η

ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

ΤΟΥ

ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ

ΗΜΩΝ

ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ,

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΙΣΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ.

ΤΟ

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

[ΚΕΦ. α'.]

1 [1] ’ΕΝ ἀρχῇ ἦτο ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος
ἦτο [2] παρὰ τῷ Θεῷ, [3] καὶ Θεὸς
ἦτο ὁ Λόγος. 2 [4] Οὗτος ἦτο ἐν ἀρχῇ
παρὰ τῷ Θεῷ. 3 [5] Πάντα δι' αὐτοῦ
ἔγειναν· καὶ χωρὶς αὐτοῦ δὲν ἔγεινεν
οὐδὲ ἓν τὸ ὁποῖον ἔγεινεν. 4 [6] ’Εν
αὐτῷ ἦτο ζωὴ, [7] καὶ ἡ ζωὴ ἦτο τὸ φῶς
τῶν ἀνθρώπων. 5 [8] Καὶ τὸ φῶς ἐν
τῇ σκοτίᾳ φέγγει, καὶ ἡ σκοτία δὲν
κατέλαβεν αὐτό.
6 ‘Υπῆρξεν [9] ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος
παρὰ Θεοῦ, ὀνομαζόμενος ’Ιωάννης. 7
[10] Οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, διὰ νὰ
μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτὸς, διὰ νὰ πι-
στεύσωσι πάντες δι' αὐτοῦ. 8 Δὲν
ἦτο ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλὰ διὰ νὰ μαρ-
τυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός.
9 [11] ’Ητο τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν, τὸ
ὁποῖον φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχό-
μενον εἰς τὸν κόσμον. 10 ’Ητο ἐν τῷ
κόσμῳ, καὶ [12] ὁ κόσμος ἔγεινε δι' αὐτοῦ·
καὶ ὁ κόσμος δὲν ἐγνώρισεν αὐτόν. 11
Εἰς τὰ ἴδια [13] ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι δὲν
ἐδέχθησαν αὐτόν. 12 [14] ῞Οσοι δὲ ἐδέ-
χθησαν αὐτὸν, εἰς αὐτοὺς ἔδωκεν ἐξου-
σίαν νὰ γείνωσι τέκνα Θεοῦ, εἰς τοὺς
πιστεύοντας εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ· 13
[15] οἵτινες οὐχὶ ἐξ αἱμάτων οὐδὲ ἐκ θε-
λήματος σαρκὸς, οὐδὲ ἐκ θελήματος
ἀνδρὸς, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν.
14 [16] Καὶ ὁ Λόγος [17] ἔγεινε σὰρξ,

[1] Παρ. η'. 22, 23, κ.τ.λ. Κολ. α'. 17. ’Ιωάν. Α'. α'. 1. ’Αποκ. α'. 2 : ιθ'. 13.
[2] Παρ. η'. 30. κεφ. ιζ'. 5. ’Ιωάν. Α'. α'. 2.
[3] Φιλιπ. β'. 6. ’Ιωάν. Α'. ε'. 7. [4] Γεν. α'. 1.
[5] Ψαλ. λγ'. 6. ϛίχ. 10. ’Εφεσ. γ'. 9. Κολ. α'. 16. ‘Εβρ. α'. 2. ’Αποκ. δ'. 11. [6] κεφ. ε'. 26. ’Ιωάν. Α'. ε'. 11. [7] κεφ. η'. 12: θ'. 5: ιβ'. 35, 46.
[8] κεφ. γ'. 19. [9] Μαλ. γ'. 1. Ματθ. γ'. 1. Λουκ. γ'. 2. ϛίχ. 33. [10] Πράξ. ιθ'. 4.
[11] ‘Ησα. μθ'. 6. ϛίχ. 4. ’Ιωάν. Α'. β'. 8.
[12] ϛίχ. 3. ‘Εβρ. α'. 2 : ια'. 3.
[13] Λουκ. ιθ'. 14. Πράξ. γ'. 26 : ιγ'. 46.
[14] ‘Ησα. νϛ'. 5. ‘Ρωμ. η'. 15. Γαλ. γ'. 26. Πέτρ. Β'. α'. 4. ’Ιωάν. Α'. γ'. 1.
[15] κεφ. γ'. 5. ’Ιακ. α'. 18. Πέτρ. Α'. α'. 23.
[16] Ματθ. α'. 16, 20. Λουκ. α'. 31, 35: β'. 7. Τιμ. Α'. γ'. 16. [17] ‘Ρωμ. α'. 3. Γαλ. δ'. 4.

[18]καὶ κατῴκησε μεταξὺ ἡμῶν, ([19]καὶ
εἴδομεν τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς
μονογενοῦς παρὰ τοῦ Πατρὸς,) [20]πλή-
ρης χάριτος καὶ ἀληθείας.
15 [21]Ὁ Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐ-
τοῦ, καὶ ἐφώναξε, λέγων, Οὗτος ἦτο
περὶ οὗ εἶπον, [22]Ὁ ὀπίσω μου ἐρχό-
μενος, εἶναι ἀνώτερός μου, [23]διότι ἦτο
πρότερός μου.
16 Καὶ [24]πάντες ἡμεῖς ἐλάβομεν ἐκ
τοῦ πληρώματος αὐτοῦ, καὶ χάριν ἀντὶ
χάριτος. 17 Διότι καὶ [25]ὁ νόμος ἐδό-
θη διὰ τοῦ Μωϋσέως· [26]ἡ δὲ χάρις [27]καὶ
ἡ ἀλήθεια ἔγεινε διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ.
18 [28]Οὐδεὶς εἶδέ ποτε τὸν Θεόν· [29]ὁ
Μονογενὴς Υἱὸς, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον
τοῦ Πατρὸς, ἐκεῖνος ἐφανέρωσεν αὐτόν.

19 ΚΑΙ αὕτη εἶναι [30]ἡ μαρτυρία τοῦ
Ἰωάννου, ὅτε ἀπέστειλαν οἱ Ἰουδαῖοι
ἐξ Ἱεροσολύμων ἱερεῖς καὶ Λευΐτας, διὰ
νὰ ἐρωτήσωσιν αὐτὸν, Σὺ τίς εἶσαι;
20 [31]Καὶ ὡμολόγησε, καὶ δὲν ἠρνήθη·
καὶ ὡμολόγησεν, Ὅτι δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ
Χριστός. 21 Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν, Τί
λοιπόν; [32]Ἠλίας εἶσαι σύ; καὶ λέγει,
Δὲν εἶμαι. [33]Ὁ προφήτης εἶσαι σύ;
καὶ ἀπεκρίθη, Οὐχί. 22 Εἶπον λοιπὸν
πρὸς αὐτὸν, Τίς εἶσαι; διὰ νὰ δώσωμεν
ἀπόκρισιν εἰς τοὺς ἀποστείλαντας ἡμᾶς·
τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ;
23 Ἀπεκρίθη, [34]Ἐγὼ εἶμαι "φωνὴ
βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Εὐθύνατε τὴν
ὁδὸν τοῦ Κυρίου," [35]καθὼς εἶπεν Ἡ-
σαΐας ὁ προφήτης.
24 Οἱ δὲ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν
Φαρισαίων· 25 καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν,
καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Διὰ τί λοιπὸν
βαπτίζεις, ἐὰν σὺ δὲν ἦσαι ὁ Χριστὸς,
οὔτε ὁ Ἠλίας, οὔτε ὁ προφήτης;
26 Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰωάν-
νης, λέγων, [36]Ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι·
[37]ἐν μέσῳ δὲ ὑμῶν ἵσταται ἐκεῖνος, τὸν
ὁποῖον σεῖς δὲν γνωρίζετε· 27 [38]αὐτὸς
εἶναι ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ὅστις
εἶναι ἀνώτερός μου· τοῦ ὁποίου ἐγὼ
δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ λύσω τὸ λωρίον τοῦ
ὑποδήματος αὐτοῦ.
28 Ταῦτα ἔγειναν [39]ἐν Βηθαβαρᾷ
πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦτο ὁ Ἰωάν-
νης βαπτίζων.

29 Τῇ ἐπαύριον βλέπει ὁ Ἰωάννης
τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν, καὶ
λέγει, [40]Ἰδοὺ ὁ Ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, [41]ὁ
αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. 30
[42]Οὗτος εἶναι περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον, Ὀπί-
σω μου ἔρχεται ἀνὴρ, ὅστις εἶναι ἀνώ-
τερός μου, διότι ἦτο πρότερός μου.
31 Καὶ ἐγὼ δὲν ἐγνώριζον αὐτόν· ἀλλὰ
διὰ νὰ φανερωθῇ εἰς τὸν Ἰσραὴλ, [43]διὰ
τοῦτο ἦλθον ἐγὼ βαπτίζων ἐν τῷ ὕδατι.
32 Καὶ [44]ἐμαρτύρησεν ὁ Ἰωάννης,
λέγων, Ὅτι εἶδον τὸ Πνεῦμα κατα-
βαῖνον ὡς περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ
ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν. 33 Καὶ ἐγὼ δὲν
ἐγνώριζον αὐτόν· ἀλλ' ὁ πέμψας με
διὰ νὰ βαπτίζω ἐν ὕδατι, ἐκεῖνος μοὶ
εἶπεν, Εἰς ὅντινα ἴδῃς τὸ Πνεῦμα κατα-
βαῖνον καὶ μένον ἐπ' αὐτὸν, [45]οὗτος
εἶναι ὁ βαπτίζων ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.
34 Καὶ ἐγὼ εἶδον καὶ ἐμαρτύρησα, ὅτι
οὗτος εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

35 Τῇ ἐπαύριον πάλιν ἵστατο ὁ
Ἰωάννης, καὶ δύο ἐκ τῶν μαθητῶν αὐ-
τοῦ· 36 καὶ ἐμβλέψας εἰς τὸν Ἰησοῦν
περιπατοῦντα, λέγει, [46]Ἰδοὺ ὁ Ἀμνὸς
τοῦ Θεοῦ.
37 Καὶ ἤκουσαν αὐτὸν οἱ δύο μαθηταὶ
λαλοῦντα, καὶ ἠκολούθησαν τὸν Ἰη-
σοῦν. 38 Στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ
ἰδὼν αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας, λέγει πρὸς
αὐτοὺς, Τί ζητεῖτε; 39 Οἱ δὲ εἶπον
πρὸς αὐτὸν, Ῥαββὶ, (τὸ ὁποῖον ἑρμη-
νευόμενον λέγεται, Διδάσκαλε,) ποῦ
μένεις;
40 Λέγει πρὸς αὐτοὺς, Ἔλθετε καὶ
ἴδετε. Ἦλθον καὶ εἶδον ποῦ μένει· καὶ
ἔμειναν παρ' αὐτῷ τὴν ἡμέραν ἐκείνην·
ἡ δὲ ὥρα ἦτο ὡς δεκάτη. 41 ἮΤΟ
[47]Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς τοῦ Σίμωνος
Πέτρου εἷς ἐκ τῶν δύο, οἵτινες ἤκουσαν
περὶ αὐτοῦ παρὰ τοῦ Ἰωάννου, καὶ ἠκο-
λούθησαν αὐτόν. 42 Οὗτος πρῶτος
εὑρίσκει τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν Σίμωνα,
καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, Εὑρήκαμεν τὸν
Μεσσίαν, τὸ ὁποῖον μεθερμηνευόμενον
εἶναι ὁ Χριστός. 43 Καὶ ἔφερεν αὐτὸν
πρὸς τὸν Ἰησοῦν.
Ἐμβλέψας δὲ εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς
εἶπε, Σὺ εἶσαι Σίμων, ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωνᾶ·
[48]σὺ θέλεις ὀνομασθῇ Κηφᾶς, τὸ ὁποῖον
ἑρμηνεύεται Πέτρος.

44 Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς
νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ εὑ-
ρίσκει τὸν Φίλιππον, καὶ λέγει πρὸς
αὐτὸν, Ἀκολούθει μοι.
45 Ἦτο δὲ [49]ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθ-
σαϊδὰ, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ
Πέτρου. 46 Εὑρίσκει Φίλιππος [50]τὸν
Ναθαναὴλ, καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, Ἐκεῖ-
νον τὸν ὁποῖον ἔγραψεν [51]ὁ Μωϋσῆς ἐν
τῷ νόμῳ καὶ [52]οἱ προφῆται, εὑρήκαμεν,

[18] Ἑβρ. β'. 11, 14, 16, 17. [19] Ἡσα. μ'. 5. Ματθ. ιζ'. 2. κεφ. β'. 11: ια'. 40. Πέτρ. Β'. α'. 17. [20] Κολ. α'. 19: β'. 3, 9. [21] σίχ. 32. κεφ. γ'. 22: ε'. 33. [22] Ματθ. γ'. 11. Μάρκ. α'. 7. Λουκ. γ'. 16. σίχ. 27, 30. κεφ. γ'. 31. [23] κεφ. η'. 58. Κολ. α'. 17. [24] κεφ. γ'. 34. Ἐφεσ. α'. 6, 7, 8. Κολ. α'. 19: β'. 9, 10. [25] Ἐξόδ. κ'. 1, κ.τ.λ. Δευτ. δ'. 44: ε'. 1: λγ'. 4. [26] Ῥωμ. γ'. 24: ε'. 21: ς'. 14. [27] κεφ. η'. 32: ιδ'. 6. [28] Ἐξόδ. λγ'. 20. Δευτ. δ'. 12. Ματθ. ια'. 27. Λουκ. ι'. 22. κεφ. ς'. 46. Τιμ. Α'. α'. 17: ς'. 16. Ἰωάν. Α'. δ'. 12, 20. [29] σίχ. 14. κεφ. γ'. 16, 18. Ἰωάν. Α'. δ'. 9. [30] κεφ. ε'. 33. [31] Λουκ. γ'. 15. κεφ. γ'. 28. Πράξ. ιγ'. 25. [32] Μαλ. δ'. 5. Ματθ. ιζ'. 10. [33] Δευτ. ιη'. 15, 18. [34] Ματθ. γ'. 3. Μάρκ. α'. 3. Λουκ. γ'. 4. κεφ. γ'. 28. [35] Ἡσα. μ'. 3. [36] Ματθ. γ'. 11. [37] Μαλ. γ'. 1. [38] σίχ. 15, 30. Πράξ. ιθ'. 4. [39] Κριτ. ζ'. 24. κεφ. ι'. 40.

[40] Ἐξόδ. ιβ'. 3. Ἡσα. νγ'. 7. σίχ. 36. Πράξ. η'. 32. Πέτρ. Α'. α'. 19. Ἀποκ. ε'. 6, κ.τ.λ. [41] Ἡσα. νγ'. 11. Κορ. Α'. ιε'. 3. Γαλ. α'. 4. Ἑβρ. α'. 3: β'. 17: θ'. 28. Πέτρ. Α'. β'. 24: γ'. 18. Ἰωάν. Α'. β'. 2: γ'. 5: δ'. 10. Ἀποκ. α'. 5. [42] σίχ. 15, 27. [43] Μαλ. γ'. 1. Ματθ. γ'. 6. Λουκ. α'. 17, 76, 77: γ'. 3, 4. [44] Ματθ. γ'. 16. Μάρκ. α'. 10. Λουκ. γ'. 22. κεφ. ε'. 32. [45] Ματθ. γ'. 11. Πράξ. α'. 5: β'. 4: ι'. 44: ιθ'. 6. [46] σίχ. 29. [47] Ματθ. δ'. 18. [48] Ματθ. ις'. 18. [49] κεφ. ιβ'. 21. [50] κεφ. κα'. 2. [51] Γεν. γ'. 15: μθ'. 10. Δευτ. ιη'. 18. Ἰδὲ καὶ Λουκ. κδ'. 27. [52] Ἡσα. δ'. 2: ζ'. 14: θ'. 6: νγ'. 2. Μιχ. ε'. 2. Ζαχ. ς'. 12: θ'. 9. Ἰδὲ καὶ Λουκ. κδ'. 27.

Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ [53] Ναζαρέτ.

47 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ναθαναὴλ, [54] Ἐκ Ναζαρὲτ δύναται νὰ προέλθῃ τὶ ἀγαθόν;

Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Φίλιππος, Ἔρχου καὶ ἰδέ.

48 Εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν, καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ, Ἰδοὺ [55] ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, εἰς τὸν ὁποῖον δόλος δὲν ὑπάρχει.

49 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ναθαναὴλ, Πόθεν μὲ γινώσκεις;

Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Πρὶν ὁ Φίλιππος σὲ φωνάξῃ, ὄντα ὑποκάτω τῆς συκῆς, εἶδόν σε.

50 Ἀπεκρίθη ὁ Ναθαναὴλ καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, Ῥαββὶ, [56] σὺ εἶσαι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, [57] σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ.

51 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἐπειδὴ σοὶ εἶπον, Εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις; μεγαλήτερα τούτων θέλεις ἰδεῖ. 52 Καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, [58] Ἀπὸ τοῦ νῦν θέλετε ἰδεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμένον, καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

[ΚΕΦ. β'.] ΚΑΙ τὴν τρίτην ἡμέραν ἔγεινε γάμος [1] ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἦτο ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ. 2 Προσεκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον.

3 Καὶ ἐπειδὴ ἔλειψεν ὁ οἶνος, λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτὸν, Οἶνον δὲν ἔχουσι.

4 Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, [2] Τί εἶναι μεταξὺ ἐμοῦ καὶ σοῦ, [3] γύναι; [4] δὲν ἦλθεν ἔτι ἡ ὥρα μου.

5 Λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ πρὸς τοὺς ὑπηρέτας, Ὅ,τι σᾶς λέγῃ κάμετε.

6 Ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὑδρίαι λίθιναι ἓξ κείμεναι [5] κατὰ τὸ ἔθος τοῦ καθαρισμοῦ τῶν Ἰουδαίων, χωροῦσαι ἑκάστη δύο ἢ τρία μέτρα. 7 Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος. Καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω. 8 Καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Ἀντλήσατε τώρα καὶ φέρετε πρὸς τὸν ἀρχιτρίκλινον. Καὶ ἔφεραν.

9 Καθὼς δὲ ὁ ἀρχιτρίκλινος [6] ἐγεύθη τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον μεταβεβλημένον, καὶ δὲν ἤξευρε πόθεν εἶναι, (οἱ ὑπηρέται ὅμως ἤξευρον οἱ ἀντλήσαντες τὸ ὕδωρ,) φωνάζει τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλινος, 10 καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, Πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον βάλλει, καὶ ἀφοῦ πίωσι πολὺ, τότε τὸν κατώτερον· σὺ ἐφύλαξας τὸν καλὸν οἶνον ἕως τώρα.

11 Ταύτην τὴν ἀρχὴν τῶν θαυμάτων

[53] Ματθ. β'. 23. Λουκ. β'. 4.
[54] κεφ. ζ'. 41, 42, 52.
[55] Ψαλ. λβ'. 2: ογ'. 1. κεφ. η'. 39. Ῥωμ. β'. 28, 29: θ'. 6.
[56] Ματθ. ιδ'. 33.
[57] Ματθ. κα'. 5: κζ'. 11, 42. κεφ. ιη'. 37: ιθ'. 3.
[58] Γεν. κη'. 12. Ματθ. δ'. 11. Λουκ. β'. 9, 13: κβ'. 43: κδ'. 4. Πράξ. α'. 10.
[1] Ἰησ. ιθ'. 28.
[2] Σαμ. Β'. ιϛ'. 10: ιθ'. 22.
[3] κεφ. ιθ'. 26.
[4] κεφ. ζ'. 6.
[5] Μάρκ. ζ'. 3.
[6] κεφ. δ'. 46.

ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ [7] ἐφανέρωσε τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

12 Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς Καπερναοὺμ, αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ [8] οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐχὶ πολλὰς ἡμέρας.

13 [9] Ἐπλησίαζε δὲ τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς. 14 Καὶ [10] εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστερὰς, καὶ τοὺς ἀργυραμοιβοὺς καθημένους. 15 Καὶ ποιήσας μάστιγα ἐκ σχοινίων, ἐδίωξε πάντας ἐκ τοῦ ἱεροῦ, καὶ τὰ πρόβατα καὶ τοὺς βόας· καὶ τὰ νομίσματα τῶν ἀργυραμοιβῶν ἔχυσε, καὶ τὰς τραπέζας ἀνέτρεψε· 16 καὶ πρὸς τοὺς πωλοῦντας τὰς περιστερὰς εἶπε, Σηκώσατε ταῦτα ἐντεῦθεν· μὴ κάμνετε τὸν οἶκον τοῦ [11] Πατρός μου οἶκον ἐμπορίου.

17 Τότε ἐνεθυμήθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι εἶναι γεγραμμένον, [12] "Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου μὲ κατέφαγεν."

18 Ἀπεκρίθησαν λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, [13] Τί σημεῖον δεικνύεις εἰς ἡμᾶς διότι κάμνεις ταῦτα;

19 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, [14] Χαλάσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν θέλω ἐγείρει αὐτόν.

20 Καὶ οἱ Ἰουδαῖοι εἶπον, Εἰς τεσσαράκοντα καὶ ἓξ ἔτη ᾠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ θέλεις ἐγείρει αὐτὸν εἰς τρεῖς ἡμέρας;

21 Ἐκεῖνος ὅμως ἔλεγε [15] περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ. 22 Ὅτε λοιπὸν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, [16] ἐνεθυμήθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγε πρὸς αὐτούς· καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὴν γραφὴν, καὶ εἰς τὸν λόγον τὸν ὁποῖον εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.

23 Καὶ ἐνῷ ἦτο ἐν Ἱεροσολύμοις κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, βλέποντες αὐτοῦ τὰ θαύματα τὰ ὁποῖα ἔκαμνεν. 24 Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰησοῦς δὲν ἐνεπιστεύετο εἰς αὐτοὺς, διότι ἐγνώριζε πάντας· 25 καὶ διότι δὲν εἶχε χρείαν διὰ νὰ μαρτυρήσῃ τις περὶ τοῦ ἀνθρώπου· ἐπειδὴ αὐτὸς ἐγνώριζε [17] τί ἦτο ἐντὸς τοῦ ἀνθρώπου.

[ΚΕΦ. γ'.] ἮΤΟ δὲ ἄνθρωπός τις ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικόδημος ὀνομαζόμενος, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων. 2 [1] Οὗτος ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν διὰ νυκτὸς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ῥαββὶ, ἐξεύρομεν ὅτι

[7] κεφ. α'. 14.
[8] Ματθ. ιβ'. 46.
[9] Ἐξόδ. ιβ'. 14. Δευτ. ιϛ'. 1, 16. ϛίχ. 23. κεφ. ε'. 1: ϛ'. 4: ια'. 55.
[10] Ματθ. κα'. 12. Μάρκ. ια'. 15. Λουκ. ιθ'. 45.
[11] Λουκ. β'. 49.
[12] Ψαλ. ξθ'. 9.
[13] Ματθ. ιβ'. 38. κεφ. ϛ'. 30.
[14] Ματθ. κϛ'. 61: κζ'. 40. Μάρκ. ιδ'. 58: ιε'. 29.
[15] Κολ. β'. 9. Ἑβρ. η'. 2. Ἰδὲ καὶ Κορ. Α'. γ'. 16: ϛ'. 19. Κορ. Β'. ϛ'. 16.
[16] Λουκ. κδ'. 8.
[17] Σαμ. Α'. ιϛ'. 7. Χρον. Α'. κη'. 9. Ματθ. θ'. 4. Μάρκ. β'. 8. κεφ. ϛ'. 64: ιε'. 30. Πράξ. α'. 24. Ἀποκ. β'. 23.
[1] κεφ. ζ'. 50: ιθ'. 39.

[2] κεφ. θ'. 16, 33. Πράξ. β'. 22.
[3] Πράξ. ι'. 38.
[4] κεφ. α'. 13. Γαλ. ϛ'. 15. Τίτ. γ'. 5. Ἰακ. α'. 18. Πέτρ. Α'. α'. 23. Ἰωάν. Α'. γ'. 9.
[5] Μάρκ. ιϛ'. 16. Πράξ. β'. 38.
[6] Ἐκκλ. ια'. 5. Κορ. Α'. β'. 11.
[7] κεφ. ϛ'. 52, 60.
[8] Ματθ. ια'. 27. κεφ. α'. 18: ζ'. 16: η'. 28: ιβ'. 49: ιδ'. 24.
[9] ϛίχ. 32.
[10] Παρ. λ'. 4. κεφ. ϛ'. 33, 38, 51, 62: ιϛ'. 28. Πράξ. β'. 34. Κορ. Α'. ιε'. 47. Ἐφεσ. δ'. 9, 10.
[11] Ἀριθ. κα'. 9.
[12] κεφ. η'. 28: ιβ'. 32.
[13] ϛίχ. 36. κεφ. ϛ'. 47.
[14] Ῥωμ. ε'. 8. Ἰωάν. Α'. δ'. 9.
[15] Λουκ. θ'. 56. κεφ. ε'. 45: η'. 15: ιβ'. 47. Ἰωάν. Α'. δ'. 14.
[16] κεφ. ε'. 24: ϛ'. 40, 47: κ'. 31.

ἀπὸ Θεοῦ ἦλθες Διδάσκαλος· διότι
[2] οὐδεὶς δύναται νὰ κάμνῃ τὰ σημεῖα
ταῦτα τὰ ὁποῖα σὺ κάμνεις, [3] ἐὰν δὲν
ἦναι ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ.
3 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς
αὐτὸν, Ἀληθῶς, ἀληθῶς σοὶ λέγω, [4] ἐάν
τις δὲν γεννηθῇ ἄνωθεν, δὲν δύναται νὰ
ἴδῃ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.
4 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Νικόδημος,
Πῶς δύναται ἄνθρωπος νὰ γεννηθῇ γέ-
ρων ὤν; μήποτε δύναται νὰ εἰσέλθῃ
δευτέραν φορὰν εἰς τὴν κοιλίαν τῆς
μητρὸς αὐτοῦ καὶ νὰ γεννηθῇ;
5 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Ἀληθῶς, ἀλη-
θῶς σοὶ λέγω, [5] ἐάν τις δὲν γεννηθῇ ἐξ
ὕδατος καὶ Πνεύματος, δὲν δύναται νὰ
εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.
6 Τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς, εἶναι
σάρξ· καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Πνεύ-
ματος, εἶναι πνεῦμα. 7 Μὴ θαυμάσῃς
ὅτι σοὶ εἶπον, Πρέπει νὰ γεννηθῆτε
ἄνωθεν. 8 [6] Ὁ ἄνεμος ὅπου θέλει
πνέει, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις,
ἀλλὰ δὲν ἐξεύρεις πόθεν ἔρχεται, καὶ
ποῦ ὑπάγει· οὕτως εἶναι πᾶς ὅστις
ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Πνεύματος.
9 Ἀπεκρίθη ὁ Νικόδημος καὶ εἶπε
πρὸς αὐτὸν, [7] Πῶς δύνανται νὰ γείνωσι
ταῦτα;
10 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς
αὐτὸν, Σὺ εἶσαι ὁ Διδάσκαλος τοῦ
Ἰσραὴλ, καὶ ταῦτα δὲν ἐξεύρεις; 11
[8] Ἀληθῶς, ἀληθῶς σοὶ λέγω, ὅτι ἐκεῖνο
τὸ ὁποῖον ἐξεύρομεν λαλοῦμεν, καὶ
ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἴδομεν μαρτυροῦμεν·
καὶ [9] τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν δὲν δέχεσθε.
12 Ἐὰν τὰ ἐπίγεια σᾶς εἶπον, καὶ δὲν
πιστεύητε, πῶς, ἐὰν σᾶς εἴπω τὰ ἐπου-
ράνια, θέλετε πιστεύσει;
13 Καὶ [10] οὐδεὶς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρα-
νὸν, εἰμὴ ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὁ
Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ.
14 Καὶ [11] καθὼς ὁ Μωϋσῆς ὕψωσε τὸν
ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, [12] οὕτω πρέπει νὰ
ὑψωθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου· 15 διὰ
νὰ μὴ ἀπολεσθῇ πᾶς ὁ πιστεύων εἰς
αὐτὸν, ἀλλὰ [13] νὰ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.
16 Διότι [14] τόσον ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν
κόσμον, ὥστε ἔδωκε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν
μονογενῆ, διὰ νὰ μὴ ἀπολεσθῇ πᾶς ὁ
πιστεύων εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ζωὴν
αἰώνιον. 17 Ἐπειδὴ [15] δὲν ἀπέστειλεν
ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον,
διὰ νὰ κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' διὰ νὰ
σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ. 18 [16] Ὅστις
πιστεύει εἰς αὐτὸν, δὲν κρίνεται· ὅστις
ὅμως δὲν πιστεύει, εἶναι ἤδη κεκριμένος,
διότι δὲν ἐπίστευσεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. 19 Καὶ
αὕτη εἶναι ἡ κρίσις, [17] ὅτι τὸ φῶς ἦλθεν
εἰς τὸν κόσμον, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἠγά-

[17] κεφ. α'. 4, 9, 10, 11: η'. 12.

πησαν τὸ σκότος μᾶλλον παρὰ τὸ φῶς·
διότι ἦσαν πονηρὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.
20 Ἐπειδὴ [18] πᾶς ὅστις πράττει φαῦλα,
μισεῖ τὸ φῶς, καὶ δὲν ἔρχεται εἰς τὸ
φῶς, διὰ νὰ μὴ ἐλεγχθῶσι τὰ ἔργα
αὐτοῦ. 21 Ὅστις ὅμως πράττει τὴν
ἀλήθειαν, ἔρχεται εἰς τὸ φῶς, διὰ νὰ
φανερωθῶσι τὰ ἔργα αὐτοῦ, ὅτι ἐπρά-
χθησαν κατὰ Θεόν.

22 Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν τῆς Ἰου-
δαίας, καὶ ἐκεῖ διέτριβε μετ' αὐτῶν,
[19] καὶ ἐβάπτιζεν.
23 Ἦτο δὲ καὶ ὁ Ἰωάννης βαπτίζων
ἐν Αἰνὼν πλησίον [20] τοῦ Σαλεὶμ, διότι
ἦσαν ἐκεῖ ὕδατα πολλά· [21] καὶ ἤρχοντο
καὶ ἐβαπτίζοντο. 24 Ἐπειδὴ [22] ὁ Ἰωάν-
νης δὲν ἦτο ἔτι βεβλημένος εἰς τὴν
φυλακήν.
25 Ἔγεινε λοιπὸν συζήτησις περὶ
καθαρισμοῦ παρὰ τῶν μαθητῶν τοῦ
Ἰωάννου μὲ Ἰουδαίους τινάς· 26 καὶ
ἦλθον πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ εἶπον πρὸς
αὐτὸν, Ῥαββὶ, ἐκεῖνος ὅστις ἦτο μετὰ
σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, [23] εἰς τὸν
ὁποῖον σὺ ἐμαρτύρησας, ἰδοὺ οὗτος
βαπτίζει, καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς
αὐτόν.
27 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰωάννης καὶ εἶπε,
[24] Δὲν δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ λαμβάνῃ
οὐδὲν, ἐὰν δὲν ἦναι δεδομένον εἰς αὐτὸν
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. 28 Σεῖς αὐτοὶ εἶσθε
μάρτυρές μου ὅτι εἶπον, [25] Δὲν εἶμαι
ἐγὼ ὁ Χριστὸς, ἀλλ' ὅτι [26] εἶμαι ἀπε-
σταλμένος ἔμπροσθεν ἐκείνου. 29
[27] Ὅστις ἔχει τὴν νύμφην, εἶναι νυμ-
φίος· [28] ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου, ὁ
ἱστάμενος καὶ ἀκούων αὐτὸν, χαίρει
καθ' ὑπερβολὴν διὰ τὴν φωνὴν τοῦ
νυμφίου. Αὕτη λοιπὸν ἡ χαρὰ ἡ ἰδική
μου ἐπληρώθη. 30 Ἐκεῖνος πρέπει νὰ
αὐξάνῃ, ἐγὼ δὲ νὰ ἐλαττόνωμαι. 31
[29] Ὁ ἐρχόμενος ἄνωθεν, [30] εἶναι ὑπεράνω
πάντων· [31] ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς, ἐκ τῆς γῆς
εἶναι, καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ· [32] ὁ ἐρχό-
μενος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, εἶναι ὑπεράνω
πάντων. 32 Καὶ [33] ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον
εἶδε καὶ ἤκουσε, τοῦτο μαρτυρεῖ· καὶ
οὐδεὶς δέχεται τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ.
33 Ὅστις δεχθῇ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ,
[34] ἐπεσφράγισεν ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἀλη-
θής. 34 Διότι [35] ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἀπέ-
στειλεν ὁ Θεὸς, τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ
λαλεῖ· ἐπειδὴ ὁ Θεὸς δὲν δίδει εἰς αὐτὸν
τὸ Πνεῦμα [36] μὲ μέτρον. 35 [37] Ὁ Πα-
τὴρ ἀγαπᾷ τὸν Υἱὸν, καὶ πάντα ἔδωκεν
εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ. 36 [38] Ὅστις

[18] Ἰὼβ κδ'. 13, 17. Ἐφεσ. ε'. 13.
[19] κεφ. δ'. 2.
[20] Σαμ. Α'. θ'. 4.
[21] Ματθ. γ'. 5, 6.
[22] Ματθ. ιδ'. 3.
[23] κεφ. α'. 7, 15, 27, 34.
[24] Κορ. Α'. δ'. 7. Ἑβρ. ε'. 4. Ἰακ. α'. 17.
[25] κεφ. α'. 20, 27.
[26] Μαλ. γ'. 1. Μάρκ. α'. 2. Λουκ. α'. 17.
[27] Ματθ. κβ'. 2. Κορ. Β'. ια'. 2. Ἐφεσ. ε'. 25, 27. Ἀποκ. κα'. 9.
[28] Ἆσμ. ε'. 1.
[29] ϛίχ. 13. κεφ. η'. 23.
[30] Ματθ. κη'. 18. κεφ. α'. 15, 27. Ῥωμ. θ'. 5.
[31] Κορ. Α'. ιε'. 47.
[32] κεφ. ϛ'. 33. Κορ. Α'. ιε'. 47. Ἐφεσ. α'. 21. Φιλιπ. β'. 9.
[33] ϛίχ. 11. κεφ. η'. 26: ιε'. 15.
[34] Ῥωμ. γ'. 4. Ἰωάν. Α'. ε'. 10.

[35] κεφ. ζ'. 16. [36] κεφ. α'. 16. [37] Ματθ. ια'. 27: κη'. 18. Λουκ. ι'. 22. κεφ. ε'. 20, 22: ιγ'. 3: ιζ'. 2. Ἑβρ. β'. 8. [38] Ἀββ. β'. 4. κεφ. α'. 12: ϛ'. 47. ϛίχ. 15, 16. Ῥωμ. α'. 17. Ἰωάν. Α'. ε'. 10.

πιστεύει εἰς τὸν Υἱὸν, ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὅστις ὅμως ἀπειθεῖ εἰς τὸν Υἱὸν, δὲν θέλει ἰδεῖ ζωὴν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μένει ἐπάνω αὐτοῦ.

[ΚΕΦ. δ'.] ΚΑΘΩΣ λοιπὸν ἔμαθεν ὁ Κύριος, ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι ὅτι ὁ Ἰησοῦς πλειοτέρους μαθητὰς κάμνει [1] καὶ βαπτίζει παρὰ ὁ Ἰωάννης, 2 (ἂν καὶ ὁ Ἰησοῦς αὐτὸς δὲν ἐβάπτιζεν, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·) 3 ἀφῆκε τὴν Ἰουδαίαν, καὶ ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

4 Ἔπρεπε δὲ νὰ περάσῃ διὰ τῆς Σαμαρείας. 5 Ἔρχεται λοιπὸν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας λεγομένην Σιχὰρ, πλησίον τοῦ ἀγροῦ [2] τὸν ὁποῖον ἔδωκεν ὁ Ἰακὼβ εἰς τὸν Ἰωσὴφ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. 6 Ἦτο δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας ἐκάθητο οὕτως εἰς τὴν πηγήν. Ὥρα ἦτο περίπου ἕκτη.

7 Ἔρχεται γυνή τις ἐκ τῆς Σαμαρείας διὰ νὰ ἀντλήσῃ ὕδωρ. Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, Δός μοι νὰ πίω. 8 Διότι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶχον ὑπάγει εἰς τὴν πόλιν, διὰ νὰ ἀγοράσωσι τροφάς.

9 Λέγει λοιπὸν πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρεῖτις, Πῶς σὺ, Ἰουδαῖος ὢν, ζητεῖς νὰ πίῃς παρ' ἐμοῦ ἥτις εἶμαι γυνὴ Σαμαρεῖτις; Διότι [3] δὲν συγκοινωνοῦσιν οἱ Ἰουδαῖοι μὲ τοὺς Σαμαρείτας.

10 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν, Ἐὰν ἤξευρες τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς εἶναι ὁ λέγων σοι, Δός μοι νὰ πίω, σὺ ἤθελες ζητήσει παρ' αὐτοῦ, καὶ ἤθελε σοὶ δώσει [4] ὕδωρ ζῶν.

11 Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ, Κύριε, οὔτε ἄντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ εἶναι βαθύ· πόθεν λοιπὸν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; 12 μήπως σὺ εἶσαι μεγαλήτερος τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακὼβ, ὅστις ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἔπιεν ἐξ αὐτοῦ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ;

13 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν, Πᾶς ὅστις πίνει ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου, θέλει διψήσει πάλιν· 14 [5] ὅστις ὅμως πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος τὸ ὁποῖον ἐγὼ θέλω δώσει εἰς αὐτὸν, δὲν θέλει διψήσει εἰς τὸν αἰῶνα· ἀλλὰ τὸ ὕδωρ τὸ ὁποῖον θέλω δώσει εἰς αὐτὸν, [6] θέλει γείνει ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἀναβλύζοντος εἰς ζωὴν αἰώνιον.

15 [7] Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ, Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, διὰ νὰ μὴ διψῶ, μηδὲ νὰ ἔρχωμαι ἐδῶ νὰ ἀντλῶ.

16 Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, Ὕπαγε, κάλεσον τὸν ἄνδρα σου καὶ ἐλθὲ ἐδῶ.

[1] κεφ. γ'. 22, 26.
[2] Γεν. λγ'. 19: μη'. 22. Ἰησ. κδ'. 32.
[3] Βασ. Β'. ιζ'. 24. Λουκ. θ'. 52, 53. Πράξ. ι'. 28.
[4] Ἡσα. ιβ'. 3: μδ'. 3. Ἱερ. β'. 13. Ζαχ. ιγ'. 1: ιδ'. 8.
[5] κεφ. ϛ'. 35, 58.
[6] κεφ. ζ'. 38.
[7] Ἰδὲ κεφ. ϛ'. 34: ιζ'. 2, 3. Ῥωμ. ϛ'. 23. Ἰωάν. Α'. ε'. 20.

17 Ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπε, Δὲν ἔχω ἄνδρα.

Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, Καλῶς εἶπας, ὅτι δὲν ἔχω ἄνδρα· 18 διότι πέντε ἄνδρας ἔλαβες, καὶ ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἔχεις τώρα, δὲν εἶναι ἀνήρ σου· τοῦτο ἀληθὲς εἶπας.

19 Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ, Κύριε, [8] βλέπω ὅτι σὺ εἶσαι προφήτης. 20 Οἱ πατέρες ἡμῶν [9] εἰς τοῦτο τὸ ὄρος προσεκύνησαν· καὶ σεῖς λέγετε ὅτι [10] ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις εἶναι ὁ τόπος, ὅπου πρέπει νὰ προσκυνῶμεν.

21 Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, Γύναι, πίστευσόν μοι, ὅτι ἔρχεται ὥρα, ὅτε [11] οὔτε εἰς τὸ ὄρος τοῦτο, οὔτε εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα θέλετε προσκυνήσει τὸν Πατέρα. 22 Σεῖς προσκυνεῖτε [12] ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν ἐξεύρετε· ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐξεύρομεν· διότι [13] ἡ σωτηρία εἶναι ἐκ τῶν Ἰουδαίων. 23 Πλὴν ἔρχεται ὥρα, καὶ ἤδη εἶναι, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ θέλουσι προσκυνήσει τὸν Πατέρα [14] ἐν πνεύματι καὶ [15] ἀληθείᾳ· διότι ὁ Πατὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν. 24 [16] Ὁ Θεὸς εἶναι πνεῦμα· καὶ οἱ προσκυνοῦντες αὐτὸν, ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ πρέπει νὰ προσκυνῶσι.

25 Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ, Ἐξεύρω ὅτι ἔρχεται ὁ Μεσσίας, ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, [17] θέλει ἀναγγείλει εἰς ἡμᾶς πάντα.

26 Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, [18] Ἐγώ εἶμαι, ὁ λαλῶν σοι.

27 Καὶ ἐπάνω εἰς τοῦτο ἦλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμασαν ὅτι ἐλάλει μετὰ γυναικός· οὐδεὶς ὅμως εἶπε, Τί ζητεῖς; ἤ, Τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς;

28 Ἀφῆκε λοιπὸν ἡ γυνὴ τὴν ὑδρίαν αὐτῆς, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, 29 Ἔλθετε νὰ ἴδητε ἄνθρωπον, [19] ὅστις μοὶ εἶπε πάντα ὅσα ἔπραξα· μήπως οὗτος εἶναι ὁ Χριστός; 30 Ἐξῆλθον λοιπὸν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.

31 Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ οἱ μαθηταὶ παρεκάλουν αὐτὸν, λέγοντες, Ῥαββὶ, φάγε. 32 Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἐγὼ ἔχω φαγητὸν νὰ φάγω τὸ ὁποῖον σεῖς δὲν ἐξεύρετε.

33 Ἔλεγον λοιπὸν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους, Μήπως τις ἔφερε πρὸς αὐτὸν νὰ φάγῃ;

34 Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, [20] Τὸ ἐμὸν φαγητὸν εἶναι νὰ πράττω τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, καὶ νὰ τελειώσω τὸ ἔργον αὐτοῦ. 35 Δὲν λέγετε σεῖς, ὅτι τέσσαρες μῆνες εἶναι ἔτι, καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; Ἰδοὺ, σᾶς λέγω, ὑψώσατε τοὺς ὀφθαλμούς σας, καὶ ἴδετε

[8] Λουκ. ζ'. 16: κδ'. 19. κεφ. ϛ'. 14: ζ'. 40.
[9] Κριτ. θ'. 7.
[10] Δευτ. ιβ'. 5, 11. Βασ. Α'. θ'. 3. Χρον. Β'. ζ'. 12.
[11] Μαλ. α'. 11. Τιμ. Α'. β'. 8.
[12] Βασ. Β'. ιζ'. 29.
[13] Ἡσα. β'. 3. Λουκ. κδ'. 47. Ῥωμ. θ'. 4, 5.
[14] Φιλιπ. γ'. 3.
[15] κεφ. α'. 17.
[16] Κορ. Β'. γ'. 17.
[17] στίχ. 29, 39.
[18] Ματθ. κϛ'. 63, 64. Μάρκ. ιδ'. 61, 62. κεφ. θ'. 37.
[19] στίχ. 25.
[20] Ἰὼβ κγ'. 12. κεφ. ϛ'. 38: ιζ'. 4: ιθ'. 30.

[21] Ματθ. θ΄. 37. Λουκ. ι΄. 2. [22] Δαν. ιβ΄. 3.

τὰ χωράφια, ὅτι [21] εἶναι ἤδη λευκὰ πρὸς θερισμόν. 36 [22] Καὶ ὁ θερίζων λαμβάνει μισθὸν, καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον, διὰ νὰ χαίρῃ ὁμοῦ καὶ ὁ σπείρων καὶ ὁ θερίζων. 37 Διότι κατὰ τοῦτο ἀληθεύει ὁ λόγος, Ὅτι ἄλλος εἶναι ὁ σπείρων, καὶ ἄλλος ὁ θερίζων. 38 Ἐγὼ σᾶς ἀπέστειλα νὰ θερίζητε ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον σεῖς δὲν ἐκοπιάσατε· ἄλλοι ἐκοπίασαν, καὶ σεῖς εἰσήλθετε εἰς τὸν κόπον αὐτῶν.

[23] κεφ. ιχ΄. 29.

39 Ἐξ ἐκείνης δὲ τῆς πόλεως πολλοὶ τῶν Σαμαρειτῶν ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν, [23] διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς μαρτυρούσης, Ὅτι μοὶ εἶπε πάντα ὅσα ἔπραξα. 40 Καθὼς λοιπὸν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, παρεκάλουν αὐτὸν νὰ μείνῃ παρ' αὐτοῖς. Καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. 41 Καὶ πολὺ πλειότεροι ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ· 42 καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα ἔλεγον, Ὅτι δὲν πιστεύομεν πλέον διὰ τὸν λόγον σου· ἐπειδὴ [24] ἡμεῖς ἠκούσαμεν, καὶ γνωρίζομεν ὅτι οὗτος εἶναι ἀληθῶς ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός.

[24] κεφ. ιζ΄. 8. Ἰωάν. Α΄. δ΄. 14.

43 Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 44 Διότι [25] αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν, ὅτι προφήτης ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ δὲν ἔχει τιμήν. 45 Ὅτε λοιπὸν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέχθησαν αὐτὸν οἱ Γαλιλαῖοι, [26] ἰδόντες πάντα ὅσα ἔκαμεν ἐν Ἱεροσολύμοις, κατὰ τὴν ἑορτήν· [27] διότι καὶ αὐτοὶ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν.

46 Ἦλθε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἰς τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, [28] ὅπου ἔκαμε τὸ ὕδωρ οἶνον. Καὶ ἦτό τις βασιλικὸς ἄνθρωπος, τοῦ ὁποίου ὁ υἱὸς ἠσθένει ἐν Καπερναούμ. 47 Οὗτος ἀκούσας ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ὑπῆγε πρὸς αὐτὸν, καὶ παρεκάλει αὐτὸν νὰ καταβῇ καὶ νὰ ἰατρεύσῃ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· διότι ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ.

[25] Ματθ. ιγ΄. 57. Μάρκ. ϛ΄. 4. Λουκ. δ΄. 24. [26] κεφ. β΄. 23: γ΄. 2. [27] Δευτ. ιϛ΄. 16. [28] κεφ. β΄. 1, 11.

48 Εἶπε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν, [29] Ἐὰν δὲν ἴδητε σημεῖα καὶ τέρατα, δὲν θέλετε πιστεύσει.

[29] Κορ. Α΄. α΄. 22.

49 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικὸς, Κύριε, κατάβα πρὶν ἀποθάνῃ τὸ παιδίον μου.

50 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ὕπαγε, ὁ υἱός σου ζῇ.

Καὶ ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν λόγον τὸν ὁποῖον εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀνεχώρει. 51 Ἐνῷ δὲ οὗτος ἤδη κατέβαινεν, ἀπήντησαν αὐτὸν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ, καὶ ἀπήγγειλαν, λέγοντες, Ὅτι ὁ υἱός σου ζῇ. 52 Ἠρώτησε λοιπὸν αὐτοὺς τὴν ὥραν καθ' ἣν ἔγεινε καλήτερα· καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Ὅτι χθὲς τὴν ἑβδόμην ὥραν ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός. 53 Ἐνόησε λοιπὸν ὁ πατὴρ ὅτι ἔγεινε τοῦτο κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν, καθ' ἣν ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ὅτι ὁ υἱός σου ζῇ· καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ὅλη ἡ οἰκία αὐτοῦ.

54 Τοῦτο πάλιν δεύτερον θαῦμα ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς, ἀφοῦ ἦλθεν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

[ΚΕΦ. ε΄.] ΜΕΤΑ ταῦτα [1] ἦτο ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα.

[1] Λευιτ. κγ΄. 2. Δευτ. ιϛ΄. 1. κεφ. β΄. 13. [2] Νεεμ. γ΄. 1: ιβ΄. 39.

2 Εἶναι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις [2] πλησίον τῆς προβατικῆς πύλης κολυμβήθρα, ἡ ἐπονομαζομένη Ἑβραϊστὶ Βηθεσδὰ, ἔχουσα πέντε στοάς. 3 Ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, οἵτινες περιέμενον τὴν κίνησιν τοῦ ὕδατος. 4 Διότι ἄγγελος κατέβαινε κατὰ καιρὸν εἰς τὴν κολυμβήθραν, καὶ ἐτάραττε τὸ ὕδωρ· ὅστις λοιπὸν εἰσήρχετο πρῶτος μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος, ἐγίνετο ὑγιὴς ἀπὸ ὁποιανδήποτε νόσον ἔπασχεν.

5 Ἦτο δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπός τις τριάκοντα ὀκτὼ ἔτη πάσχων ἀσθένειαν. 6 Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ ἐξεύρων ὅτι πολὺν ἤδη καιρὸν πάσχει, λέγει πρὸς αὐτὸν, Θέλεις νὰ γείνῃς ὑγιής;

7 Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ ἀσθενῶν, Κύριε, ἄνθρωπον δὲν ἔχω, διὰ νὰ μὲ βάλῃ εἰς τὴν κολυμβήθραν, ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ· ἐνῷ δὲ ἔρχομαι ἐγὼ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει.

8 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, [3] Ἐγέρθητι, σήκωσον τὸν κράββατόν σου, καὶ περιπάτει. 9 Καὶ εὐθὺς ἔγεινεν ὁ ἄνθρωπος ὑγιὴς, καὶ ἐσήκωσε τὸν κράββατον αὐτοῦ, καὶ περιεπάτει.

[3] Ματθ. θ΄. 6. Μάρκ. β΄. 11. Λουκ. ε΄. 24.

[4] Ἦτο δὲ σάββατον ἐκείνην τὴν ἡμέραν. 10 Ἔλεγον λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς τὸν τεθεραπευμένον, Σάββατον εἶναι· [5] δὲν σοὶ εἶναι συγκεχωρημένον νὰ σηκώσῃς τὸν κράββατον.

11 Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς, Ὁ ἰατρεύσας με, ἐκεῖνος μοὶ εἶπε, Σήκωσον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει.

12 Ἠρώτησαν λοιπὸν αὐτὸν, Τίς εἶναι ὁ ἄνθρωπος ὅστις σοὶ εἶπε, Σήκωσον τὸν κράββατόν σου, καὶ περιπάτει; 13 Ὁ δὲ ἰατρευθεὶς δὲν ἤξευρε τίς εἶναι· διότι ὁ Ἰησοῦς ὑπεξῆλθεν, ἐπειδὴ ἦτο ὄχλος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ.

[4] κεφ. θ΄. 14. [5] Ἐξόδ. κ΄. 10. Νεεμ. ιγ΄. 19. Ἱερ. ιζ΄. 21, κ.τ.λ. Ματθ. ιβ΄. 2. Μάρκ. β΄. 24: γ΄. 4. Λουκ. ϛ΄. 2: ιγ΄. 14.

14 Μετὰ ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἰδοὺ, ἔγεινες ὑγιὴς, [6] μηκέτι ἁμάρτανε διὰ νὰ μὴ σοὶ γείνῃ τι χειρότερον.

[6] Ματθ. ιβ΄. 45. κεφ. η΄. 11.

15 Ὑπῆγε λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος, καὶ

ἀνήγγειλε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ὅτι ὁ
Ἰησοῦς εἶναι ὁ ἰατρεύσας αὐτόν. 16 Καὶ
διὰ τοῦτο κατέτρεχον τὸν Ἰησοῦν οἱ
Ἰουδαῖοι, καὶ ἐζήτουν νὰ θανατώσωσιν
αὐτὸν, διότι ἔκαμνε ταῦτα ἐν σαββάτῳ.
17 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη πρὸς αὐ-
τοὺς, [7]Ὁ Πατήρ μου ἐργάζεται ἕως
τώρα, καὶ ἐγὼ ἐργάζομαι.
18 Διὰ τοῦτο λοιπὸν μᾶλλον [8]ἐζή-
τουν οἱ Ἰουδαῖοι νὰ θανατώσωσιν αὐ-
τὸν, διότι οὐχὶ μόνον παρέβαινε τὸ
σάββατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἑαυτοῦ
ἔλεγε τὸν Θεὸν, [9]ἴσον μὲ τὸν Θεὸν
κάμνων ἑαυτόν.
19 Ἀπεκρίθη λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς καὶ
εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἀληθῶς, ἀληθῶς
σᾶς λέγω, [10]Δὲν δύναται ὁ Υἱὸς νὰ
πράττῃ οὐδὲν ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐὰν δὲν βλέπῃ
τὸν Πατέρα πράττοντα τοῦτο· ἐπειδὴ
ὅσα ἐκεῖνος πράττῃ, ταῦτα καὶ ὁ Υἱὸς
πράττει ὁμοίως. 20 Διότι [11]ὁ Πατὴρ
ἀγαπᾷ τὸν Υἱὸν, καὶ δεικνύει εἰς αὐτὸν
πάντα ὅσα αὐτὸς πράττει· καὶ μεγα-
λήτερα τούτων ἔργα θέλει δείξει εἰς
αὐτὸν, διὰ νὰ θαυμάζητε σεῖς. 21
Ἐπειδὴ καθὼς ὁ Πατὴρ ἐγείρει τοὺς
νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ, [12]οὕτω καὶ ὁ Υἱὸς
οὕστινας θέλει ζωοποιεῖ. 22 Ἐπειδὴ
οὐδὲ κρίνει ὁ Πατὴρ οὐδένα, ἀλλ' [13]εἰς
τὸν Υἱὸν ἔδωκε πᾶσαν τὴν κρίσιν· 23
διὰ νὰ τιμῶσι πάντες τὸν Υἱὸν, καθὼς
τιμῶσι τὸν Πατέρα. [14]Ὁ μὴ τιμῶν
τὸν Υἱὸν, δὲν τιμᾷ τὸν Πατέρα τὸν
πέμψαντα αὐτόν. 24 Ἀληθῶς, ἀληθῶς
σᾶς λέγω, ὅτι [15]ὁ ἀκούων τὸν λόγον
μου, καὶ πιστεύων εἰς τὸν πέμψαντά
με, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν
δὲν ἔρχεται, [16]ἀλλὰ μετέβη ἐκ τοῦ
θανάτου εἰς τὴν ζωήν. 25 Ἀληθῶς,
ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι ἔρχεται ὥρα, καὶ
ἤδη εἶναι, [17]ὅτε οἱ νεκροὶ θέλουσιν
ἀκούσει τὴν φωνὴν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ,
καὶ οἱ ἀκούσαντες θέλουσι ζήσει. 26
Διότι καθὼς ὁ Πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν
ἑαυτῷ, οὕτως ἔδωκε καὶ εἰς τὸν Υἱὸν
νὰ ἔχῃ ζωὴν ἐν ἑαυτῷ· 27 καὶ ἐξουσίαν
[18]ἔδωκεν εἰς αὐτὸν νὰ κάμνῃ καὶ κρίσιν,
[19]διότι εἶναι Υἱὸς ἀνθρώπου. 28 Μὴ
θαυμάζετε τοῦτο· διότι ἔρχεται ὥρα, καθ'
ἣν πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις θέλουσιν
ἀκούσει τὴν φωνὴν αὐτοῦ· 29 καὶ [20]θέ-
λουσιν ἐξέλθει οἱ πράξαντες τὰ ἀγαθὰ
εἰς ἀνάστασιν ζωῆς· [21]οἱ δὲ πράξαντες
τὰ φαῦλα, εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. 30
[22]Δὲν δύναμαι ἐγὼ νὰ κάμνω ἀπ' ἐμαυ-
τοῦ οὐδέν. Καθὼς ἀκούω, κρίνω· καὶ
ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία εἶναι· [23]διότι δὲν
ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θέ-
λημα τοῦ πέμψαντός με Πατρός.
31 [24]Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυ-
τοῦ, ἡ μαρτυρία μου δὲν εἶναι ἀληθής.
32 [25]Ἄλλος εἶναι ὁ μαρτυρῶν περὶ
ἐμοῦ· καὶ ἐξεύρω ὅτι εἶναι ἀληθὴς ἡ
μαρτυρία τὴν ὁποίαν μαρτυρεῖ περὶ ἐ-
μοῦ. 33 Σεῖς ἀπεστείλατε πρὸς τὸν
Ἰωάννην, [26]καὶ ἐμαρτύρησεν εἰς τὴν
ἀλήθειαν. 34 Ἐγὼ δὲ παρὰ ἀνθρώπου
δὲν λαμβάνω τὴν μαρτυρίαν· ἀλλὰ λέγω
ταῦτα, διὰ νὰ σωθῆτε σεῖς. 35 Ἐκεῖ-
νος ἦτο [27]ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ
φέγγων· [28]καὶ σεῖς ἠθελήσατε νὰ ἀ-
γαλλιασθῆτε πρὸς ὥραν εἰς τὸ φῶς αὐ-
τοῦ. 36 Ἀλλ' [29]ἐγὼ ἔχω τὴν μαρτυ-
ρίαν μεγαλητέραν τῆς τοῦ Ἰωάννου·
διότι τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα μοὶ ἔδωκεν ὁ
Πατὴρ διὰ νὰ τελειώσω αὐτὰ, [30]αὐτὰ
τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ἐγὼ πράττω, μαρ-
τυροῦσι περὶ ἐμοῦ, ὅτι ὁ Πατὴρ μὲ
ἀπέστειλε. 37 Καὶ ὁ πέμψας με Πα-
τήρ, [31]αὐτὸς ἐμαρτύρησε περὶ ἐμοῦ.
Οὔτε φωνὴν αὐτοῦ ἠκούσατε πώποτε,
[32]οὔτε ὄψιν αὐτοῦ εἴδετε. 38 Καὶ τὸν
λόγον αὐτοῦ δὲν ἔχετε μένοντα ἐν ἑαυ-
τοῖς· διότι σεῖς δὲν πιστεύετε εἰς τοῦ-
τον, τὸν ὁποῖον ἐκεῖνος ἀπέστειλεν.
39 [33]Ἐρευνᾶτε τὰς γραφὰς, διότι σεῖς
νομίζετε ὅτι ἐν αὐταῖς ἔχετε ζωὴν αἰώ-
νιον· [34]καὶ ἐκεῖναι εἶναι αἱ μαρτυροῦσαι
περὶ ἐμοῦ. 40 Πλὴν [35]δὲν θέλετε νὰ
ἔλθητε πρὸς ἐμὲ, διὰ νὰ ἔχητε ζωήν.
41 [36]Δόξαν παρὰ ἀνθρώπων δὲν λαμ-
βάνω· 42 ἀλλὰ σᾶς ἐγνώρισα, ὅτι τὴν
ἀγάπην τοῦ Θεοῦ δὲν ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς.
43 Ἐγὼ ἦλθον ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Πα-
τρός μου, καὶ δὲν μὲ δέχεσθε· ἐὰν
ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι ἑαυτοῦ, ἐκεῖ-
νον θέλετε δεχθῆ. 44 [37]Πῶς δύνασθε
σεῖς νὰ πιστεύσητε, οἵτινες λαμβάνετε
δόξαν ὁ εἷς παρὰ τοῦ ἄλλου, καὶ [38]δὲν
ζητεῖτε τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου
Θεοῦ;
45 Μὴ νομίζετε ὅτι ἐγὼ θέλω σᾶς
κατηγορήσει πρὸς τὸν Πατέρα· [39]ὑπάρ-
χει ὁ κατήγορός σας, ὁ Μωϋσῆς, εἰς τὸν
ὁποῖον σεῖς ἠλπίσατε. 46 Διότι, ἐὰν
ἐπιστεύετε εἰς τὸν Μωϋσῆν, ἠθέλετε
πιστεύσει εἰς ἐμέ· ἐπειδὴ [40]περὶ ἐμοῦ
ἐκεῖνος ἔγραψεν. 47 Ἐὰν δὲ εἰς τὰ
γεγραμμένα ἐκείνου δὲν πιστεύητε, πῶς
θέλετε πιστεύσει εἰς τοὺς ἰδικούς μου
λόγους;

[ΚΕΦ. ϛʹ.] [1]ΜΕΤΑ ταῦτα ἀνεχώ-
ρησεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης
τῆς Γαλιλαίας, τῆς Τιβεριάδος· 2 καὶ
ἠκολούθει αὐτὸν ὄχλος πολὺς, διότι
ἔβλεπον τὰ θαύματα αὐτοῦ τὰ ὁποῖα
ἔκαμνεν ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων. 3 Ἀνέβη
δὲ εἰς τὸ ὄρος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκά-

[7] κεφ. θʹ. 4: ιδʹ. 10. [8] κεφ. ζʹ. 19. [9] κεφ. ιʹ. 30, 33. Φιλιπ. βʹ. 6. [10] ϛίχ. 30. κεφ. ηʹ. 28: θʹ. 4: ιβʹ. 49: ιδʹ. 10. [11] Ματθ. γʹ. 17. κεφ. γʹ. 35. Πέτρ. Βʹ. αʹ. 17. [12] Λουκ. ζʹ. 14: ηʹ. 54. κεφ. ιαʹ. 25, 43. [13] Ματθ. ιαʹ. 27: κηʹ. 18. ϛίχ. 27. κεφ. γʹ. 35: ιζʹ. 2. Πράξ. ιζʹ. 31. Πέτρ. Αʹ. δʹ. 5. [14] Ἰωάν. Αʹ. βʹ. 23. [15] κεφ. γʹ. 16, 18: ϛʹ. 40, 47: ηʹ. 51: κʹ. 31. [16] Ἰωάν. Αʹ. γʹ. 14. [17] ϛίχ. 28. Ἐφεσ. βʹ. 1, 5: εʹ. 14. Κολ. βʹ. 13. [18] ϛίχ. 22. Πράξ. ιʹ. 42: ιζʹ. 31. [19] Δαν. ζʹ. 13, 14. [20] Ἡσα. κϛʹ. 19. Κορ. Αʹ. ιεʹ. 52. Θεσ. Αʹ. δʹ. 16. [21] Δαν. ιβʹ 2. Ματθ. κεʹ. 32, 33, 46. [22] ϛίχ. 19.

[25] Ματθ. γʹ. 17: ιζʹ. 5. κεφ. ηʹ. 18. Ἰωάν. Αʹ. εʹ. 6, 7, 9. [26] κεφ. αʹ. 15, 19, 27, 32. [27] Πέτρ. Βʹ. αʹ. 19. [28] Ματθ. ιγʹ. 20: καʹ. 16. Μάρκ. ϛʹ. 20. [29] Ἰωάν. Αʹ. εʹ. 9. [30] κεφ. γʹ. 2: ιʹ. 25: ιεʹ. 24. [31] Ματθ. γʹ. 17: ιζʹ. 5. κεφ. ϛʹ. 27: ηʹ. 18. [32] Δευτ. δʹ. 12. κεφ. αʹ. 18. Τιμ. Αʹ. αʹ. 17. Ἰωάν. Αʹ. δʹ. 12. [33] Ἡσα. ηʹ. 20: λδʹ. 16. Λουκ. ιϛʹ. 29. ϛίχ. 46. Πράξ. ιζʹ. 11. [34] Δευτ. ιηʹ. 15, 18. Λουκ. κδʹ. 27. κεφ. αʹ. 46. [35] κεφ. αʹ. 11: γʹ. 19. [36] ϛίχ. 34. Θεσ. Αʹ. βʹ. 6. [37] κεφ. ιβʹ. 43. [38] Ῥωμ. βʹ. 29. [39] Ῥωμ. βʹ. 12. [40] Γεν. γʹ. 15: ιβʹ. 3: ιηʹ. 18: κβʹ. 18: μθʹ. 10.

[23] Ματθ. κϛʹ. 39. κεφ. δʹ. 34: ϛʹ. 38. [24] Ἴδε κεφ. ηʹ. 14. Ἀποκ. γʹ. 14.

Δευτ. ιηʹ. 15, 18. κεφ. αʹ. 46. Πράξ. κϛʹ. 22.
[1] Ματθ. ιδʹ. 15. Μάρκ. ϛʹ. 35. Λουκ. θʹ. 10, 11.

θητο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. 4 [2]Ἐπλησίαζε δὲ τὸ πάσχα, ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων.

5 [3]Ὑψώσας λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ἰδὼν ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται πρὸς αὐτὸν, λέγει πρὸς τὸν Φίλιππον, Πόθεν θέλομεν ἀγοράσει ἄρτους, διὰ νὰ φάγωσιν οὗτοι; 6 (Ἔλεγε δὲ τοῦτο δοκιμάζων αὐτόν· διότι αὐτὸς ἤξευρε τί ἔμελλε νὰ κάμῃ.)

7 Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ Φίλιππος, [4]Διακοσίων δηναρίων ἄρτοι δὲν ἀρκοῦσιν εἰς αὐτοὺς, διὰ νὰ λάβῃ ὀλίγον τι ἕκαστος αὐτῶν. 8 Λέγει πρὸς αὐτὸν εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου. 9 Ἐδῶ εἶναι ἓν παιδάριον, τὸ ὁποῖον ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους, καὶ δύο ὀψάρια· [5]ἀλλὰ ταῦτα τί εἶναι εἰς τοσούτους;

10 Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς, Κάμετε τοὺς ἀνθρώπους νὰ καθίσωσιν.

Ἦτο δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ. Ἐκάθισαν λοιπὸν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ἕως πεντακισχίλιοι. 11 Καὶ ἔλαβεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἄρτους, καὶ εὐχαριστήσας, διεμοίρασεν εἰς τοὺς μαθητὰς, οἱ δὲ μαθηταὶ εἰς τοὺς καθημένους· ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον ἤθελον.

12 Ἀφοῦ δὲ ἐχορτάσθησαν, λέγει πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Συνάξατε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, διὰ νὰ μὴ χαθῇ τίποτε. 13 Ἐσύναξαν λοιπὸν, καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων, τὰ ὁποῖα ἐπερίσσευσαν εἰς τοὺς φαγόντας.

14 Οἱ ἄνθρωποι λοιπὸν, ἰδόντες τὸ θαῦμα τὸ ὁποῖον ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγον, Ὅτι οὗτος εἶναι ἀληθῶς [6]ὁ προφήτης ὁ μέλλων νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν κόσμον.

15 Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν γνωρίσας ὅτι μέλλουσι νὰ ἔλθωσι, καὶ νὰ ἁρπάσωσιν αὐτὸν διὰ νὰ κάμωσιν αὐτὸν βασιλέα, ἀνεχώρησε πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος.

16 [7]Καθὼς δὲ ἔγεινεν ἑσπέρα, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· 17 καὶ ἐμβάντες εἰς τὸ πλοῖον, ἤρχοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς Καπερναούμ. Καὶ εἶχεν ἤδη γείνει σκότος, καὶ ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶχεν ἔλθει πρὸς αὐτούς· 18 καὶ ἡ θάλασσα ὑψόνετο, ἐπειδὴ ἔπνεε δυνατὸς ἄνεμος. 19 Ἀφοῦ λοιπὸν ἐκωπηλάτησαν ὡς εἰκοσιπέντε ἢ τριάκοντα στάδια, βλέπουσι τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ πλησιάζοντα εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐφοβήθησαν.

20 Ἐκεῖνος δὲ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Ἐγὼ εἶμαι, μὴ φοβεῖσθε. 21 Ἤθελον λοιπὸν νὰ λάβωσιν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον· καὶ παρευθὺς τὸ πλοῖον ἔφθασεν εἰς τὴν γῆν εἰς τὴν ὁποίαν ὑπήγαινον.

22 Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἱστάμενος πέραν τῆς θαλάσσης, ὅτε εἶδεν ὅτι πλοιάριον ἄλλο δὲν ἦτο ἐκεῖ, εἰμὴ ἓν ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον εἰσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν εἰσῆλθε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὸ πλοιάριον, ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀνεχώρησαν· 23 (ἦλθον δὲ ἄλλα πλοιάρια ἐκ τῆς Τιβεριάδος πλησίον τοῦ τόπου ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον, ἀφοῦ ὁ Κύριος εὐχαρίστησεν·) 24 ὅτε λοιπὸν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶναι ἐκεῖ, οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἰσῆλθον καὶ αὐτοὶ εἰς τὰ πλοῖα, καὶ ἦλθον εἰς Καπερναοὺμ ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν. 25 Καὶ εὑρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης, εἶπον πρὸς αὐτὸν, Ῥαββὶ, πότε ἦλθες ἐδῶ;

26 Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, μὲ ζητεῖτε, οὐχὶ διότι εἴδετε θαύματα, ἀλλὰ διότι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων καὶ ἐχορτάσθητε. 27 Ἐργάζεσθε μὴ διὰ τὴν τροφὴν τὴν φθειρομένην, [8]ἀλλὰ διὰ τὴν τροφὴν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, τὴν ὁποίαν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θέλει σᾶς δώσει· [9]διότι τοῦτον ἐσφράγισεν ὁ Πατὴρ, ὁ Θεός.

28 Εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτὸν, Τί νὰ κάμωμεν διὰ νὰ ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ;

29 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, [10]Τοῦτο εἶναι τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ, νὰ πιστεύσητε εἰς τοῦτον τὸν ὁποῖον ἐκεῖνος ἀπέστειλε.

30 Τότε εἶπον πρὸς αὐτὸν, [11]Τί σημεῖον λοιπὸν κάμνεις σὺ, διὰ νὰ ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν εἰς σέ; τί ἐργάζεσαι; 31 [12]οἱ πατέρες ἡμῶν ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς εἶναι γεγραμμένον, [13]"Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς νὰ φάγωσιν."

32 Εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, Δὲν ἔδωκεν εἰς ἐσᾶς τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὁ Μωϋσῆς· ἀλλ' ὁ Πατήρ μου σᾶς δίδει τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν. 33 Διότι ὁ ἄρτος τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ δίδων ζωὴν εἰς τὸν κόσμον.

34 [14]Εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτὸν, Κύριε, πάντοτε δὸς εἰς ἡμᾶς τὸν ἄρτον τοῦτον.

35 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, [15]Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· [16]ὅστις ἔρχεται πρὸς ἐμὲ, δὲν θέλει πεινάσει· καὶ ὅστις πιστεύει εἰς ἐμὲ, δὲν θέλει διψήσει πώποτε. 36 [17]Πλὴν σᾶς εἶπον, ὅτι καὶ μὲ εἴδετε καὶ δὲν πιστεύετε. 37 [18]Πᾶν ὅ,τι μοὶ δίδει ὁ Πατὴρ, πρὸς ἐμὲ θέλει ἐλθεῖ· [19]καὶ τὸν ἐρχόμενον

[2] Λευιτ. κγ'. 5, 7. Δευτ. ις'. 1. κεφ. β'. 13: ε'. 1.
[3] Ματθ. ιδ'. 14. Μάρκ. ς'. 35. Λουκ. θ'. 12.
[4] Ἰδὲ Ἀριθ. ια'. 21, 22.
[5] Βασ. Β'. δ'. 43.
[6] Γεν. μθ'. 10. Δευτ. ιη'. 15, 18. Ματθ. ια'. 3. κεφ. α'. 21: δ'. 19, 25: ζ'. 40.
[7] Ματθ. ιδ'. 23: Μάρκ. ς'. 47.
[8] ςίχ. 54. κεφ. δ'. 14.
[9] Ματθ. γ'. 17: ιζ'. 5. Μάρκ. α'. 11: θ'. 7. Λουκ. γ'. 22: θ'. 35. κεφ. α'. 33: ε'. 37: η'. 18. Πράξ. β'. 22. Πέτρ. Β'. α'. 17.
[10] Ἰωάν. Α'. γ'. 23.
[11] Ματθ. ιβ'. 38: ις'. 1. Μάρκ. η'. 11. Κορ. Α'. α'. 22.
[12] Ἐξόδ. ις'. 5. Ἀριθ. ια'. 7. Νεεμ. θ'. 15. Κορ. Α'. ι'. 3.
[13] Ψαλ. οη'. 24, 25.
[14] Ἰδὲ κεφ. δ'. 15.
[15] ςίχ. 48, 58.
[16] κεφ. δ'. 14: ζ'. 37.
[17] ςίχ. 26, 64.
[18] ςίχ. 45.
[19] Ματθ. κδ'. 24. κεφ. ι'. 28, 29. Τιμ. Β'. β'. 19. Ἰωάν. Α'. β'. 19.

πρὸς ἐμὲ δὲν θέλω ἐκβάλει ἔξω· 38
διότι κατέβην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, [20] οὐχὶ
διὰ νὰ κάμω τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν, [21] ἀλλὰ
τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με. 39
Τοῦτο δὲ εἶναι τὸ θέλημα τοῦ πέμ-
ψαντός με Πατρὸς, [22] πᾶν ὅ,τι μοὶ ἔ-
δωκε, νὰ μὴ ἀπολέσω οὐδὲν ἐξ αὐτοῦ,
ἀλλὰ νὰ ἀναστήσω αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ
ἡμέρᾳ. 40 Καὶ τοῦτο εἶναι τὸ θέλημα
τοῦ πέμψαντός με, [23] πᾶς ὅστις βλέπει
τὸν Υἱὸν καὶ πιστεύει εἰς αὐτὸν, νὰ ἔχῃ
ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἐγὼ θέλω ἀναστήσει
αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
41 Ἐγόγγυζον λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι
περὶ αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν, Ἐγώ εἶμαι ὁ
ἄρτος ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· 42
καὶ ἔλεγον, [24] Δὲν εἶναι οὗτος Ἰησοῦς
ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωσὴφ, τοῦ ὁποίου ἡμεῖς
γνωρίζομεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα;
πῶς λοιπὸν λέγει οὗτος, ὅτι ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ κατέβην;
43 Ἀπεκρίθη λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς καὶ
εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Μὴ γογγύζετε με-
ταξύ σας. 44 [25] Οὐδεὶς δύναται νὰ
ἔλθῃ πρὸς ἐμὲ, ἐὰν δὲν ἑλκύσῃ αὐτὸν
ὁ Πατὴρ ὁ πέμψας με· καὶ ἐγὼ θέλω
ἀναστήσει αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
45 [26] Εἶναι γεγραμμένον ἐν τοῖς προ-
φήταις, "Καὶ πάντες θέλουσιν εἶσθαι
διδακτοὶ τοῦ Θεοῦ." [27] Πᾶς λοιπὸν ὅσ-
τις ἀκούσῃ παρὰ τοῦ Πατρὸς καὶ μάθῃ,
ἔρχεται πρὸς ἐμέ. 46 [28] Οὐχὶ ὅτι εἶδέ
τις τὸν Πατέρα, [29] εἰμὴ ἐκεῖνος ὅστις
εἶναι παρὰ τοῦ Θεοῦ· οὗτος εἶδε τὸν
Πατέρα.
47 Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, [30] Ὁ
πιστεύων εἰς ἐμὲ ἔχει ζωὴν αἰώνιον.
48 [31] Ἐγώ εἶμαι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. 49
[32] Οἱ πατέρες σας ἔφαγον τὸ μάννα ἐν
τῇ ἐρήμῳ καὶ ἀπέθανον. 50 [33] Οὗτος
εἶναι ὁ ἄρτος ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ, διὰ νὰ φάγῃ τις ἐξ αὐτοῦ καὶ
νὰ μὴ ἀποθάνῃ. 51 Ἐγώ εἶμαι ὁ ἄρ-
τος ὁ ζῶν, [34] ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.
Ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου,
θέλει ζήσει εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ [35] ὁ
ἄρτος δὲ τὸν ὁποῖον ἐγὼ θέλω δώσει,
εἶναι ἡ σάρξ μου, τὴν ὁποίαν ἐγὼ θέλω
δώσει ὑπὲρ τῆς ζωῆς τοῦ κόσμου.
52 [36] Ἐμάχοντο λοιπὸν πρὸς ἀλλή-
λους οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες, [37] Πῶς δύ-
ναται οὗτος νὰ δώσῃ εἰς ἡμᾶς νὰ φά-
γωμεν τὴν σάρκα αὐτοῦ;
53 Εἶπε λοιπὸν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς,
Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, [38] Ἐὰν δὲν
φάγητε τὴν σάρκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώ-
που, καὶ πίητε τὸ αἷμα αὐτοῦ, δὲν ἔχετε
ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. 54 [39] Ὅστις τρώγει
τὴν σάρκα μου, καὶ πίνει τὸ αἷμά μου,
ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἐγὼ θέλω ἀνα-
στήσει αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 55
Διότι ἡ σάρξ μου ἀληθῶς εἶναι τροφὴ,

[20] Ματθ. κϛ'. 39. κεφ. ε'. 30.
[21] κεφ. δ'. 34.
[22] κεφ. ι'. 28: ιζ'. 12: ιη'. 9.
[23] στίχ. 27, 47, 54. κεφ. γ'. 15, 16: δ'. 14.
[24] Ματθ. ιγ'. 55. Μάρκ. ϛ'. 3. Λουκ. δ'. 22.
[25] Ἆσμ. α'. 4. στίχ. 65.
[26] Ἡσα. νδ'. 13. Ἱερ. λα'. 34. Μιχ. δ'. 2. Ἑβρ. η'. 10: ι'. 16.
[27] στίχ. 37.
[28] κεφ. α'. 18: ε'. 37.
[29] Ματθ. ια'. 27. Λουκ. ι'. 22. κεφ. α'. 18: ζ'. 29: η'. 19.
[30] κεφ. γ'. 16, 18, 36. στίχ. 40.
[31] στίχ. 33, 35.
[32] στίχ. 31.
[33] στίχ. 51, 58.
[34] κεφ. γ'. 13.
[35] Ἑβρ. ι'. 5, 10.
[36] κεφ. ζ'. 43: θ'. 16: ι'. 19.
[37] κεφ. γ'. 9.
[38] Ματθ. κϛ'. 26, 28.
[39] στίχ. 27, 40, 63. κεφ. δ'. 14.

καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθῶς εἶναι πόσις.
56 Ὅστις τρώγει τὴν σάρκα μου, καὶ
πίνει τὸ αἷμά μου, [40] ἐν ἐμοὶ μένει, καὶ
ἐγὼ ἐν αὐτῷ. 57 Καθὼς μὲ ἀπέστειλεν
ὁ ζῶν Πατὴρ, καὶ ἐγὼ ζῶ διὰ τὸν Πα-
τέρα, οὕτω καὶ ὅστις μὲ τρώγει, θέλει
ζήσει καὶ ἐκεῖνος δι' ἐμέ. 58 [41] Οὗτος
εἶναι ὁ ἄρτος ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρα-
νοῦ· οὐχὶ καθὼς οἱ πατέρες σας ἔφα-
γον τὸ μάννα, καὶ ἀπέθανον· ὅστις τρώ-
γει τοῦτον τὸν ἄρτον, θέλει ζήσει εἰς
τὸν αἰῶνα.
59 Ταῦτα εἶπεν ἐν τῇ συναγωγῇ
διδάσκων ἐν Καπερναούμ.
60 [42] Πολλοὶ λοιπὸν ἐκ τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ ἀκούσαντες εἶπον, Σκληρὸς εἶναι
οὗτος ὁ λόγος· τίς δύναται νὰ ἀκούῃ
αὐτόν;
61 Νοήσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ,
ὅτι γογγύζουσι περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Τοῦτο σᾶς
σκανδαλίζει; 62 [43] ἐὰν λοιπὸν θεω-
ρῆτε τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαί-
νοντα ὅπου ἦτο τὸ πρότερον; 63 [44] τὸ
πνεῦμα εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ζωοποιεῖ,
ἡ σὰρξ δὲν ὠφελεῖ οὐδέν· οἱ λόγοι
τοὺς ὁποίους ἐγὼ λαλῶ πρὸς ἐσᾶς,
πνεῦμα εἶναι καὶ ζωὴ εἶναι· 64 πλὴν
[45] εἶναι τινὲς ἀπὸ σᾶς οἵτινες δὲν πι-
στεύουσι. Διότι [46] ἤξευρεν ἐξ ἀρχῆς ὁ
Ἰησοῦς, τίνες εἶναι οἱ μὴ πιστεύοντες,
καὶ τίς εἶναι ὁ μέλλων νὰ παραδώσῃ
αὐτόν. 65 Καὶ ἔλεγε, Διὰ τοῦτο [47] σᾶς
εἶπον, ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἔλθῃ πρὸς
ἐμὲ, ἐὰν δὲν ἦναι δεδομένον εἰς αὐτὸν
ἐκ τοῦ Πατρός μου.
66 [48] Ἔκτοτε πολλοὶ τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ ἐστράφησαν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ
δὲν περιεπάτουν πλέον μετ' αὐτοῦ. 67
Εἶπε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς δώ-
δεκα, Μήπως καὶ σεῖς θέλετε νὰ ὑπά-
γητε;
68 Ἀπεκρίθη λοιπὸν πρὸς αὐτὸν ὁ
Σίμων Πέτρος, Κύριε, πρὸς τίνα θέ-
λομεν ὑπάγει; [49] λόγους ζωῆς αἰωνίου
ἔχεις· 69 καὶ [50] ἡμεῖς ἐπιστεύσαμεν
καὶ ἐγνωρίσαμεν ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς
ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος.
70 Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς,
[51] Δὲν ἔκλεξα ἐγὼ ἐσᾶς τοὺς δώδεκα,
καὶ [52] εἷς ἀπὸ σᾶς εἶναι διάβολος;
71 Ἔλεγε δὲ τὸν Ἰούδαν τοῦ Σί-
μωνος τὸν Ἰσκαριώτην· διότι οὗτος,
εἷς ὢν ἐκ τῶν δώδεκα, ἔμελλε νὰ παρα-
δώσῃ αὐτόν.

[ΚΕΦ. ζ'.] ΚΑΙ περιεπάτει ὁ Ἰη-
σοῦς μετὰ ταῦτα ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· διότι
δὲν ἤθελε νὰ περιπατῇ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ,
[1] ἐπειδὴ οἱ Ἰουδαῖοι ἐζήτουν νὰ θανατώ-
σωσιν αὐτόν.
2 [2] Ἐπλησίαζε δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰου-

[40] Ἰωάν. Α'. γ'. 24: δ'. 15, 16.
[41] στίχ. 49, 50, 51.
[42] Ματθ. ια'. 6. στίχ. 66.
[43] Μάρκ. ιϛ'. 19. κεφ. γ'. 13. Πράξ. α'. 9. Ἐφεσ. δ'. 8.
[44] Κορ. Β'. γ'. 6.
[45] στίχ. 36.
[46] κεφ. β'. 24, 25: ιγ'. 11.
[47] στίχ. 44, 45.
[48] στίχ. 60.
[49] Πράξ. ε'. 20.
[50] Ματθ. ιϛ'. 16. Μάρκ. η'. 29. Λουκ. θ'. 20. κεφ. α'. 50: ια'. 27.
[51] Λουκ. ϛ'. 13.
[52] κεφ. ιγ'. 27.
[1] κεφ. ε'. 16, 18.
[2] Λευιτ. κγ'. 34.

δαίων, ἡ σκηνοπηγία. 3 [3]Εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Μετάβηθι ἐντεῦθεν, καὶ ὕπαγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, διὰ νὰ ἴδωσι καὶ οἱ μαθηταί σου τὰ ἔργα σου τὰ ὁποῖα κάμνεις· 4 διότι οὐδεὶς πράττει τι κρυφίως, καὶ ζητεῖ αὐτὸς νὰ ἦναι φανερός. Ἐὰν πράττῃς ταῦτα, φανέρωσον σεαυτὸν εἰς τὸν κόσμον. 5 Διότι [4]οὐδὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν.

6 Λέγει λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, [5]Ὁ καιρὸς ὁ ἰδικός μου δὲν ἦλθεν ἔτι, ὁ δὲ καιρὸς ὁ ἰδικός σας εἶναι πάντοτε ἕτοιμος. 7 [6]Δὲν δύναται ὁ κόσμος νὰ μισῇ ἐσᾶς· ἐμὲ ὅμως μισεῖ, [7]διότι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ, ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ εἶναι πονηρά. 8 Σεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην· ἐγὼ δὲν ἀναβαίνω ἔτι εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, διότι [8]ὁ καιρός μου δὲν ἐπληρώθη ἔτι.

9 Καὶ ἀφοῦ εἶπε ταῦτα πρὸς αὐτούς, ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ. 10 Ἀφοῦ δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτήν, οὐχὶ φανερῶς, ἀλλὰ κρυφίως πως.

11 [9]Οἱ Ἰουδαῖοι λοιπὸν ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ, καὶ ἔλεγον, Ποῦ εἶναι ἐκεῖνος; 12 Καὶ [10]ἦτο πολὺς γογγυσμὸς περὶ αὐτοῦ μεταξὺ τῶν ὄχλων· [11]ἄλλοι μὲν ἔλεγον, Ὅτι εἶναι καλός· ἄλλοι δὲ ἔλεγον, Οὐχί· ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον. 13 Οὐδεὶς ὅμως ἐλάλει παῤῥησίᾳ περὶ αὐτοῦ, [12]διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.

14 Καὶ ἐνῷ ἡ ἑορτὴ ἦτο ἤδη περὶ τὰ μέσα, ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ ἐδίδασκε. 15 Καὶ [13]ἐθαύμαζον οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες, Πῶς οὗτος ἐξεύρει γράμματα ἐνῷ δὲν ἔμαθεν.

16 Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, [14]Ἡ ἰδική μου διδαχὴ δὲν εἶναι ἐμοῦ, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με. 17 [15]Ἐάν τις θέλῃ νὰ κάμῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ, θέλει γνωρίσει περὶ τῆς διδαχῆς, ἂν ἦναι ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἢ ἂν ἐγὼ λαλῶ ἀπ' ἐμαυτοῦ. 18 [16]Ὅστις λαλεῖ ἀφ' ἑαυτοῦ, ζητεῖ τὴν δόξαν τὴν ἰδικήν του· ὅστις ὅμως ζητεῖ τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτὸν, οὗτος εἶναι ἀληθὴς, καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ δὲν ὑπάρχει. 19 [17]Ὁ Μωϋσῆς δὲν σᾶς ἔδωκε τὸν νόμον; καὶ οὐδεὶς ἀπὸ σᾶς ἐκπληροῖ τὸν νόμον. [18]Διὰ τί ζητεῖτε νὰ μὲ θανατώσητε;

20 Ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος καὶ εἶπε, [19]Δαιμόνιον ἔχεις. Τίς ζητεῖ νὰ σὲ θανατώσῃ;

21 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἓν ἔργον ἔκαμον, καὶ πάντες θαυμάζετε. 22 [20]Διὰ τοῦτο ὁ Μωϋσῆς σᾶς ἔδωκε τὴν περιτομὴν, (οὐχὶ ὅτι εἶναι ἐκ τοῦ Μωϋσέως, [21]ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων,) καὶ ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον. 23 Ἐὰν λαμβάνῃ ἄνθρωπος περιτομὴν ἐν σαββάτῳ, διὰ νὰ μὴ λυθῇ ὁ νόμος τοῦ Μωϋσέως, ὀργίζεσθε κατ' ἐμοῦ διότι [22]ἔκαμον ὁλόκληρον ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐν σαββάτῳ; 24 [23]Μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνατε.

25 Ἔλεγον λοιπὸν τινὲς ἐκ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν, Δὲν εἶναι οὗτος τὸν ὁποῖον ζητοῦσι νὰ θανατώσωσι; 26 Καὶ ἰδοὺ, παῤῥησίᾳ λαλεῖ, καὶ δὲν λέγουσι πρὸς αὐτὸν οὐδέν. [24]Μήπως τῷόντι ἐγνώρισαν οἱ ἄρχοντες, ὅτι οὗτος εἶναι ἀληθῶς ὁ Χριστός; 27 [25]Ἀλλὰ τοῦτον ἐξεύρομεν πόθεν εἶναι· ὁ δὲ Χριστὸς ὅταν ἔρχεται, οὐδεὶς γινώσκει πόθεν εἶναι.

28 Ἐφώναξε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶπε, [26]Καὶ ἐμὲ ἐξεύρετε, καὶ πόθεν εἶμαι ἐξεύρετε· καὶ [27]ἀπ' ἐμαυτοῦ δὲν ἦλθον, ἀλλ' [28]εἶναι ἀληθινὸς ὁ πέμψας με, [29]τὸν ὁποῖον σεῖς δὲν ἐξεύρετε· 29 [30]ἐγὼ ὅμως ἐξεύρω αὐτὸν, διότι παρ' αὐτοῦ εἶμαι, καὶ ἐκεῖνος μὲ ἀπέστειλεν.

30 [31]Ἐζήτουν λοιπὸν νὰ πιάσωσιν αὐτὸν, καὶ [32]οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὴν χεῖρα, διότι δὲν εἶχεν ἔλθει ἔτι ἡ ὥρα αὐτοῦ. 31 [33]Πολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν, καὶ ἔλεγον, Ὅτι ὁ Χριστὸς ὅταν ἔλθῃ, μήπως θέλει κάμει θαύματα πλειότερα τούτων τὰ ὁποῖα οὗτος ἔκαμεν;

32 Ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι τὸν ὄχλον ὅτι ἐγόγγυζε ταῦτα περὶ αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλαν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ὑπηρέτας, διὰ νὰ πιάσωσιν αὐτόν.

33 Εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, [34]Ἔτι ὀλίγον καιρὸν εἶμαι μεθ' ὑμῶν, καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με. 34 [35]Θέλετε μὲ ζητήσει, καὶ δὲν θέλετε μὲ εὑρεῖ· καὶ ὅπου εἶμαι ἐγὼ, σεῖς δὲν δύνασθε νὰ ἔλθητε.

35 Εἶπον λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἀλλήλους, Ποῦ μέλλει οὗτος νὰ ὑπάγῃ, ὥστε ἡμεῖς δὲν θέλομεν εὑρεῖ αὐτόν; [36]Μήπως μέλλει νὰ ὑπάγῃ εἰς τοὺς διεσπαρμένους μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων, καὶ νὰ διδάσκῃ τοὺς Ἕλληνας; 36 Τίς εἶναι οὗτος ὁ λόγος τὸν ὁποῖον εἶπε, Θέλετε μὲ ζητήσει, καὶ δὲν θέλετε μὲ εὑρεῖ; καὶ, Ὅπου εἶμαι ἐγὼ, σεῖς δὲν δύνασθε νὰ ἔλθητε;

37 Κατὰ δὲ [37]τὴν τελευταίαν ἡμέραν τὴν μεγάλην τῆς ἑορτῆς ἵστατο ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔκραξε, λέγων, [38]Ἐάν τις διψᾷ, ἂς ἔρχηται πρὸς ἐμὲ, καὶ ἂς πίνῃ· 38 [39]ὅστις πιστεύει εἰς ἐμὲ, καθὼς

[3] Ματθ. ιβ'. 46. Μάρκ. γ'. 31. Πράξ. α'. 14.
[4] Μάρκ. γ'. 21.
[5] κεφ. β'. 4: η'. 20. στίχ. 8, 30.
[6] κεφ. ιε'. 19.
[7] κεφ. γ'. 19.
[8] στίχ. 6. κεφ. η'. 20.
[9] κεφ. ια'. 56.
[10] κεφ. θ'. 16: ι'. 19.
[11] Ματθ. κα'. 46. Λουκ. ζ'. 16. κεφ. ς'. 14. στίχ. 40.
[12] κεφ. θ'. 22: ιβ'. 42: ιθ'. 38.
[13] Ματθ. ιγ'. 54. Μάρκ. ς'. 2. Λουκ. δ'. 22. Πράξ. β'. 7.
[14] κεφ. γ'. 11: η'. 28: ιβ'. 49: ιδ'. 10, 24.
[15] κεφ. η'. 43.
[16] κεφ. ε'. 41: η'. 50.
[17] Ἐξόδ. κδ'. 3. Δευτ. λγ'. 4. κεφ. α'. 17. Πράξ. ζ'. 38.
[18] Ματθ. ιβ'. 14. Μάρκ. γ'. 6. κεφ. ε'. 16, 18: ι'. 31, 39: ια'. 53.
[19] κεφ. η'. 48, 52: ι'. 20.
[20] Λευιτ. ιβ'. 3.
[21] Γεν. ιζ'. 10.
[22] κεφ. ε'. 8, 9, 16.
[23] Δευτ. α'. 16, 17. Παρ. κδ'. 23. κεφ. η'. 15. Ἰακ. β'. 1.
[24] στίχ. 48.
[25] Ματθ. ιγ'. 55. Μάρκ. ς'. 3. Λουκ. δ'. 22.
[26] Ἰδὲ κεφ. η'. 14.
[27] κεφ. ε'. 43: η'. 42.
[28] κεφ. ε'. 32: η'. 26. Ῥωμ. γ'. 4.
[29] κεφ. α'. 18: η'. 55.
[30] Ματθ. ια'. 27: κεφ. ι'. 15.
[31] Μάρκ. ια'. 18. Λουκ. ιθ'. 47: κ'. 19. στίχ. 19. κεφ. η'. 37.
[32] στίχ. 44. κεφ. η'. 20.
[33] Ματθ. ιβ'. 23. κεφ. γ'. 2: η'. 30.
[34] κεφ. ιγ'. 33: ις'. 16.
[35] Ὠση. ε'. 6. κεφ. η'. 21: ιγ'. 33.
[36] Ἡσα. ια'. 12. Ἰακ. α'. 1. Πέτρ. Α'. α'. 1.
[37] Λευιτ. κγ'. 36.
[38] Ἡσα. νε'. 1. κεφ. ς'. 35. Ἀποκ. κβ'. 17.
[39] Δευτ. ιη'. 15.

εἶπεν ἡ γραφὴ, [40]ποταμοὶ ὕδατος ζῶν-
τος θέλουσι ῥεύσει ἐκ τῆς κοιλίας αὐ-
τοῦ. 39 [41](Τοῦτο δὲ εἶπε περὶ τοῦ
Πνεύματος, τὸ ὁποῖον ἔμελλον νὰ λαμ-
βάνωσιν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν· διότι
[42]δὲν ἦτο ἔτι δεδομένον Πνεῦμα Ἅγιον·
ἐπειδὴ ὁ Ἰησοῦς ἔτι δὲν ἐδοξάσθη.)
40 Πολλοὶ λοιπὸν ἐκ τοῦ ὄχλου
ἀκούσαντες τὸν λόγον, ἔλεγον, Οὗτος
εἶναι ἀληθῶς [43]ὁ προφήτης. 41 Ἄλ-
λοι ἔλεγον, [44]Οὗτος εἶναι ὁ Χριστός.
Ἄλλοι δὲ ἔλεγον, Μήγαρ [45]ἐκ τῆς Γα-
λιλαίας ἔρχεται ὁ Χριστός; 42 [46]Δὲν
εἶπεν ἡ γραφὴ, ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος
τοῦ Δαβὶδ, καὶ ἀπὸ τῆς κώμης Βηθλεὲμ,
[47]ὅπου ἦτο ὁ Δαβὶδ, ἔρχεται ὁ Χρι-
στός; 43 [48]Σχίσμα λοιπὸν ἔγεινε
μεταξὺ τοῦ ὄχλου δι' αὐτόν. 44 [49]Τι-
νὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἤθελον νὰ πιάσωσιν
αὐτόν· ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν
τὰς χεῖρας.
45 Ἦλθον λοιπὸν οἱ ὑπηρέται πρὸς
τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους, καὶ ἐκεῖ-
νοι εἶπον πρὸς αὐτοὺς, Διὰ τί δὲν ἐφέ-
ρετε αὐτόν;
46 Ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται, [50]Οὐ-
δέποτε ἐλάλησεν ἄνθρωπος οὕτω, καθὼς
οὗτος ὁ ἄνθρωπος.
47 Ἀπεκρίθησαν λοιπὸν πρὸς αὐ-
τοὺς οἱ Φαρισαῖοι, Μήπως καὶ σεῖς
ἐπλανήθητε; 48 [51]Μήπως τὶς ἐκ τῶν
ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτὸν, ἢ ἐκ
τῶν Φαρισαίων; 49 Ἀλλ' ὁ ὄχλος
οὗτος, ὅστις δὲν γνωρίζει τὸν νόμον,
εἶναι ἐπικατάρατοι.
50 Λέγει ὁ Νικόδημος πρὸς αὐτοὺς,
[52](ὁ ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν διὰ νυκτὸς εἷς
ὢν ἐξ αὐτῶν,) 51 [53]Μήπως ὁ νόμος
ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν δὲν
ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ πρότερον, καὶ μάθῃ
τί πράττει;
52 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον πρὸς
αὐτὸν, Μήπως καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλι-
λαίας εἶσαι; ἐρεύνησον καὶ ἰδὲ, ὅτι
[54]προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας δὲν
ἠγέρθη.
53 Καὶ ὑπῆγεν ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ.
[ΚΕΦ. η'.] Ὁ δὲ Ἰησοῦς ὑπῆγεν
εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν.

2 Καὶ τὴν αὐγὴν ἦλθε πάλιν εἰς τὸ
ἱερὸν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐ-
τόν· καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς.
3 Φέρουσι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ γραμμα-
τεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι γυναῖκα συλλη-
φθεῖσαν ἐπὶ μοιχείᾳ, καὶ στήσαντες
αὐτὴν ἐν τῷ μέσῳ, 4 λέγουσι πρὸς
αὐτόν, Διδάσκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ συνελή-
φθη ἐπαυτοφώρῳ μοιχευομένη. 5 Ἐν
δὲ τῷ νόμῳ [1]ὁ Μωϋσῆς προσέταξεν
ἡμᾶς νὰ λιθοβολῶνται αἱ τοιαῦται· σὺ
λοιπὸν τί λέγεις; 6 Ἔλεγον δὲ τοῦτο
δοκιμάζοντες αὐτὸν, διὰ νὰ ἔχωσι νὰ
κατηγορῶσιν αὐτόν.
Ὁ δὲ Ἰησοῦς κύψας κάτω, ἔγραφε
διὰ τοῦ δακτύλου εἰς τὴν γῆν. 7 Καὶ
ἐπειδὴ ἐπέμενον ἐρωτῶντες αὐτὸν, ἀνα-
κύψας εἶπε πρὸς αὐτοὺς, [2]Ὅστις ἀπὸ
σᾶς εἶναι ἀναμάρτητος, πρῶτος ἂς ῥίψῃ
τὸν λίθον ἐπ' αὐτήν. 8 Καὶ πάλιν κύ-
ψας κάτω, ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν.
9 Ἐκεῖνοι δὲ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ
τῆς συνειδήσεως [3]ἐλεγχόμενοι, ἐξήρ-
χοντο εἷς ἕκαστος, ἀρχίσαντες ἀπὸ τῶν
πρεσβυτέρων ἕως τῶν ἐσχάτων· καὶ
ἔμεινε μόνος ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ γυνὴ ἱστα-
μένη ἐν τῷ μέσῳ.
10 Ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ μὴ
ἰδὼν μηδένα πλὴν τῆς γυναικὸς, εἶπε
πρὸς αὐτὴν, Γύναι, ποῦ εἶναι ἐκεῖνοι
οἱ κατήγοροί σου; δὲν σὲ κατεδίκασεν
οὐδείς;
11 Καὶ ἐκείνη εἶπεν, Οὐδεὶς, Κύριε.
Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὴν, [4]Οὐδὲ
ἐγὼ σὲ καταδικάζω· ὕπαγε, καὶ [5]εἰς τὸ
ἑξῆς μὴ ἁμάρτανε.

12 Πάλιν λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε
πρὸς αὐτοὺς, λέγων, [6]Ἐγὼ εἶμαι τὸ
φῶς τοῦ κόσμου· ὅστις ἀκολουθεῖ ἐμὲ,
δὲν θέλει περιπατήσει εἰς τὸ σκότος,
ἀλλὰ θέλει ἔχει τὸ φῶς τῆς ζωῆς.
13 Εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτὸν οἱ Φα-
ρισαῖοι, [7]Σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς·
ἡ μαρτυρία σου δὲν εἶναι ἀληθής.
14 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς
αὐτοὺς, Καὶ ἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυ-
τοῦ, ἡ μαρτυρία μου εἶναι ἀληθής· διότι
ἐξεύρω πόθεν ἦλθον, καὶ ποῦ ὑπάγω·
[8]σεῖς ὅμως δὲν ἐξεύρετε πόθεν ἔρχομαι
καὶ ποῦ ὑπάγω. 15 [9]Σεῖς κατὰ τὴν
σάρκα κρίνετε· [10]ἐγὼ δὲν κρίνω οὐ-
δένα. 16 Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἐγὼ κρίνω,
ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ εἶναι ἀληθής· διότι
[11]μόνος δὲν εἶμαι, ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ Πα-
τὴρ ὁ πέμψας με. 17 Καὶ [12]ἐν τῷ
νόμῳ δὲ ὑμῶν εἶναι γεγραμμένον, Ὅτι
δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία εἶναι ἀλη-
θινή. 18 Ἐγὼ εἶμαι ὁ μαρτυρῶν περὶ
ἐμαυτοῦ, καὶ [13]ὁ πέμψας με Πατὴρ
μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.
19 Ἔλεγον λοιπὸν πρὸς αὐτὸν, Ποῦ
εἶναι ὁ Πατήρ σου;
Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, [14]Οὔτε ἐμὲ
ἐξεύρετε, οὔτε τὸν Πατέρα μου· [15]ἐὰν
ἠξεύρετε ἐμὲ, ἠθέλετε ἐξεύρει καὶ τὸν
Πατέρα μου.
20 Τούτους τοὺς λόγους ἐλάλησεν ὁ
Ἰησοῦς [16]ἐν τῷ θησαυροφυλακίῳ, διδά-
σκων ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ [17]οὐδεὶς ἐπίασεν
αὐτὸν, [18]διότι δὲν εἶχεν ἔλθει ἔτι ἡ ὥρα
αὐτοῦ.

[40] Παρ. ιη'. 4. Ἡσα. ιβ'. 3: μδ'. 3. κεφ. δ'. 14.
[41] Ἡσα. μδ'. 3. Ἰωὴλ β'. 28. κεφ. ις'. 7. Πράξ. β'. 17, 33, 38.
[42] κεφ. ιβ'. 16: ις'. 7.
[43] Δευτ. ιη'. 15, 18. κεφ. α'. 21: ς'. 14.
[44] κεφ. δ'. 42: ς'. 69.
[45] στίχ. 52. κεφ. α'. 46.
[46] Ψαλ. ρλβ'. 11. Ἱερ. κγ'. 5. Μιχ. ε'. 2. Ματθ. β'. 5. Λουκ. β'. 4.
[47] Σαμ. Α'. ις'. 1, 4.
[48] στίχ. 12. κεφ. θ'. 16: ι'. 19.
[49] στίχ. 30.
[50] Ματθ. ζ'. 29.
[51] κεφ. ιβ'. 42. Πράξ. ς'. 7. Κορ. Α'. α'. 20, 26: β'. 8.
[52] κεφ. γ'. 2.
[53] Δευτ. α'. 17: ιζ'. 8. κ.τ.λ.: ιθ'. 15.
[54] Ἡσα. θ'. 1, 2. Ματθ. δ'. 15. κεφ. α'. 46. στίχ. 41.

[1] Λευιτ. κ'. 10. Δευτ. κβ'. 22.

[2] Δευτ. ιζ'. 7. Ῥωμ. β'. 1.
[3] Ῥωμ. β'. 22.
[4] Λουκ. θ'. 56: ιβ'. 14. κεφ. γ'. 17.
[5] κεφ. ε'. 14.
[6] κεφ. α'. 4, 5, 9: γ'. 19: θ'. 5: ιβ'. 35, 36, 46.
[7] κεφ. ε'. 31.
[8] Ἰδὲ κεφ. ζ'. 28: θ'. 29.
[9] κεφ. ζ'. 24.
[10] κεφ. γ'. 17: ιβ'. 47: ιη'. 36.
[11] στίχ. 29. κεφ. ις'. 32.
[12] Δευτ. ιζ'. 6: ιθ'. 15. Ματθ. ιη'. 16. Κορ. Β'. ιγ'. 1. Ἑβρ. ι'. 28.
[13] κεφ. ε'. 37.
[14] στίχ. 55. κεφ. ις'. 3.
[15] κεφ. ιδ'. 7.
[16] Μάρκ. ιβ'. 41.
[17] κεφ. ζ'. 30.
[18] κεφ. ζ'. 8.

21 Εἶπε λοιπὸν πάλιν πρὸς αὐτοὺς
ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ ὑπάγω, καὶ [19]θέλετε
μὲ ζητήσει, [20]καὶ θέλετε ἀποθάνει ἐν
τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν. Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω,
σεῖς δὲν δύνασθε νὰ ἔλθητε.
22 Ἔλεγον λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι, Μή-
πως θέλει θανατώσει ἑαυτόν, καὶ διὰ
τοῦτο λέγει, Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, σεῖς
δὲν δύνασθε νὰ ἔλθητε;
23 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, [21]Σεῖς εἶσθε
ἐκ τῶν κάτω, ἐγὼ εἶμαι ἐκ τῶν ἄνω.
[22]Σεῖς εἶσθε ἐκ τοῦ κόσμου τούτου,
ἐγὼ δὲν εἶμαι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου.
24 [23]Σᾶς εἶπον λοιπὸν ὅτι θέλετε ἀπο-
θάνει ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· διότι
[24]ἐὰν δὲν πιστεύσητε ὅτι ἐγὼ εἶμαι,
θέλετε ἀποθάνει ἐν ταῖς ἁμαρτίαις
ὑμῶν.
25 Ἔλεγον λοιπὸν πρὸς αὐτόν, Σὺ
τίς εἶσαι;
Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ὅ,τι
σᾶς λέγω ἀπ' ἀρχῆς. 26 Πολλὰ ἔχω
νὰ λέγω καὶ νὰ κρίνω περὶ ὑμῶν· ἀλλ'
[25]ὁ πέμψας με εἶναι ἀληθής· καὶ [26]ἐγὼ
ὅσα ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα λέγω
εἰς τὸν κόσμον.
27 Δὲν ἐνόησαν ὅτι ἔλεγε πρὸς αὐ-
τοὺς περὶ τοῦ Πατρός.
28 Εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰη-
σοῦς, [27]Ὅταν ὑψώσητε τὸν Υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου, [28]τότε θέλετε γνωρίσει ὅτι
ἐγὼ εἶμαι, καὶ [29]ἀπ' ἐμαυτοῦ δὲν κάμνω
οὐδέν, [30]ἀλλὰ καθὼς μὲ ἐδίδαξεν ὁ Πα-
τήρ μου, ταῦτα λαλῶ. 29 Καὶ [31]ὁ
πέμψας με εἶναι μετ' ἐμοῦ· [32]δὲν μὲ
ἀφῆκεν ὁ Πατὴρ μόνον· [33]διότι ἐγὼ
κάμνω πάντοτε τὰ ἀρεστὰ εἰς αὐτόν.
30 Ἐνῷ ἐλάλει ταῦτα, [34]πολλοὶ ἐπί-
στευσαν εἰς αὐτόν. 31 Ἔλεγε λοιπὸν
ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς Ἰουδαίους τοὺς
πιστεύσαντας εἰς αὐτόν, Ἐὰν σεῖς μεί-
νητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, εἶσθε ἀληθῶς
μαθηταί μου· 32 καὶ θέλετε γνωρίσει
τὴν ἀλήθειαν, [35]καὶ ἡ ἀλήθεια θέλει
σᾶς ἐλευθερώσει.
33 Ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτόν, [36]Σπέρ-
μα τοῦ Ἀβραὰμ εἴμεθα, καὶ δὲν ἐγεί-
ναμεν δοῦλοι εἰς οὐδένα πώποτε· πῶς
σὺ λέγεις, Ὅτι θέλετε γείνει ἐλεύ-
θεροι;
34 Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς,
Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι [37]πᾶς
ὅστις πράττει τὴν ἁμαρτίαν, δοῦλος
εἶναι τῆς ἁμαρτίας. 35 [38]Ὁ δὲ δοῦλος
δὲν μένει πάντοτε ἐν τῇ οἰκίᾳ· ὁ υἱὸς
μένει πάντοτε. 36 [39]Ἐὰν λοιπὸν ὁ
Υἱὸς σᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι
θέλετε εἶσθαι. 37 Ἐξεύρω ὅτι εἶσθε
σπέρμα τοῦ Ἀβραάμ· [40]ἀλλὰ ζητεῖτε
νὰ μὲ θανατώσητε, διότι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς
δὲν χωρεῖ εἰς ἐσᾶς. 38 [41]Ἐγὼ λαλῶ
ὅ,τι εἶδον πλησίον τοῦ Πατρός μου·
καὶ σεῖς ὁμοίως κάμνετε ὅ,τι εἴδετε
πλησίον τοῦ πατρός σας.
39 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον πρὸς αὐ-
τόν, [42]Ὁ πατὴρ ἡμῶν εἶναι ὁ Ἀβραάμ.
Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, [43]Ἐὰν
ἦσθε τέκνα τοῦ Ἀβραάμ, τὰ ἔργα τοῦ
Ἀβραὰμ ἠθέλετε κάμνει. 40 [44]Τώρα
δὲ ζητεῖτε νὰ μὲ θανατώσητε, ἄνθρω-
πον ὅστις σᾶς ἐλάλησα τὴν ἀλήθειαν,
[45]τὴν ὁποίαν ἤκουσα παρὰ τοῦ Θεοῦ·
τοῦτο ὁ Ἀβραὰμ δὲν ἔκαμε. 41 Σεῖς
κάμνετε τὰ ἔργα τοῦ πατρός σας.
Εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτόν, Ἡμεῖς δὲν
ἐγεννήθημεν ἐκ πορνείας· [46]ἕνα πατέρα
ἔχομεν, τὸν Θεόν.
42 Εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰη-
σοῦς, [47]Ἐὰν ὁ Θεὸς ἦτο πατήρ σας,
ἠθέλετε ἀγαπᾷ ἐμέ· διότι [48]ἐγὼ ἐκ τοῦ
Θεοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἔρχομαι· ἐπειδὴ
[49]δὲν ἦλθον ἀπ' ἐμαυτοῦ, ἀλλ' ἐκεῖνος
μὲ ἀπέστειλε. 43 [50]Διὰ τί δὲν γνω-
ρίζετε τὴν λαλιάν μου; διότι δὲν δύ-
νασθε νὰ ἀκούητε τὸν λόγον μου. 44
[51]Σεῖς εἶσθε ἐκ πατρὸς τοῦ διαβόλου,
καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρός σας θέ-
λετε νὰ πράττητε. Ἐκεῖνος ἦτο ἀπ'
ἀρχῆς ἀνθρωποκτόνος, καὶ [52]δὲν μένει
ἐν τῇ ἀληθείᾳ· διότι ἀλήθεια δὲν ὑπάρ-
χει ἐν αὐτῷ. Ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος,
ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ· διότι εἶναι ψεύ-
στης, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ τοῦ ψεύδους.
45 Ἐγὼ δὲ διότι λέγω τὴν ἀλήθειαν,
δὲν μὲ πιστεύετε. 46 Τίς ἀπὸ σᾶς μὲ
ἐλέγχει περὶ ἁμαρτίας; ἐὰν δὲ ἀλή-
θειαν λέγω, διὰ τί σεῖς δὲν μὲ πιστεύετε;
47 [53]Ὅστις εἶναι ἐκ τοῦ Θεοῦ, τοὺς
λόγους τοῦ Θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο
σεῖς δὲν ἀκούετε, διότι ἐκ τοῦ Θεοῦ δὲν
εἶσθε.
48 Ἀπεκρίθησαν λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι
καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν, Δὲν λέγομεν ἡ-
μεῖς καλῶς, ὅτι Σαμαρείτης εἶσαι σύ,
[54]καὶ δαιμόνιον ἔχεις;
49 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ δαιμό-
νιον δὲν ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν Πατέρα
μου, καὶ σεῖς μὲ ἀτιμάζετε. 50 Καὶ
[55]ἐγὼ δὲν ζητῶ τὴν δόξαν μου· ὑπάρ-
χει ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. 51 Ἀληθῶς,
ἀληθῶς σᾶς λέγω, [56]Ἐάν τις φυλάξῃ
τὸν λόγον μου, θάνατον δὲν θέλει ἰδεῖ
εἰς τὸν αἰῶνα.
52 Εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτὸν οἱ Ἰου-
δαῖοι, Τώρα κατελάβαμεν ὅτι δαιμόνιον
ἔχεις. [57]Ὁ Ἀβραὰμ ἀπέθανε καὶ οἱ
προφῆται, καὶ σὺ λέγεις, Ἐάν τις
φυλάξῃ τὸν λόγον μου, δὲν θέλει γευθῇ
θάνατον εἰς τὸν αἰῶνα. 53 Μήπως σὺ
εἶσαι μεγαλήτερος τοῦ πατρὸς ἡμῶν
Ἀβραάμ, ὅστις ἀπέθανε; καὶ οἱ προ-
φῆται ἀπέθανον· σὺ τίνα κάμνεις σεαυ-
τόν;
54 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, [58]Ἐὰν ἐγὼ

[19] κεφ. ζ'. 34: ιγ'. 33.
[20] στίχ. 24.
[21] κεφ. γ'. 31.
[22] κεφ. ιε'. 19: ιζ'. 16. Ἰωάν. Α'. δ'. 5.
[23] στίχ. 21.
[24] Μάρκ. ιϛ'. 16.
[25] κεφ. ζ'. 28.
[26] κεφ. γ'. 32: ιε'. 15.
[27] κεφ. γ'. 14: ιβ'. 32.
[28] Ῥωμ. α'. 4.
[29] κεφ. ε'. 19, 30.
[30] κεφ. γ'. 11.
[31] κεφ. ιδ'. 10, 11.
[32] στίχ. 16.
[33] κεφ. δ'. 34: ε'. 30: ϛ'. 38.
[34] κεφ. ζ'. 31: ι'. 42: ια'. 45.
[35] Ῥωμ. ϛ'. 14, 18, 22: η'. 2. Ἰακ. α'. 25: β'. 12.
[36] Λευιτ. κε'. 42. Ματθ. γ'. 9. στίχ. 39.
[37] Ῥωμ. ϛ'. 16, 20. Πέτρ. Β'. β'. 19.
[38] Γαλ. δ'. 30.
[39] Ῥωμ. η'. 2. Γαλ. ε'. 1.
[40] κεφ. ζ'. 19. στίχ. 40.
[41] κεφ. γ'. 32: ε'. 19, 30: ιδ'. 10, 24.
[42] Ματθ. γ'. 9. στίχ. 33.
[43] Ῥωμ. β'. 28: θ'. 7. Γαλ. γ'. 7, 29.
[44] στίχ. 37.
[45] στίχ. 26.
[46] Ἡσα. ξγ'. 16: ξδ'. 8. Μαλ. α'. 6.
[47] Ἰωάν. Α'. ε'. 1.
[48] κεφ. ιϛ'. 27: ιζ'. 8, 25.
[49] κεφ. ε'. 43: ζ'. 28, 29.
[50] κεφ. ζ'. 17.
[51] Ματθ. ιγ'. 38. Ἰωάν. Α'. γ'. 8.
[52] Ἰούδ. 6.
[53] κεφ. ι'. 26, 27. Ἰωάν. Α'. δ'. 6.
[54] κεφ. ζ'. 20: ι'. 20. στίχ. 52.
[55] κεφ. ε'. 41: ζ'. 18.
[56] κεφ. ε'. 24: ια'. 26.
[57] Ζαχ. α'. 5. Ἑβρ. ια'. 13.
[58] κεφ. ε'. 31.

εἶπεν ἡ γραφὴ, [40]ποταμοὶ ὕδατος ζῶν-
τος θέλουσι ῥεύσει ἐκ τῆς κοιλίας αὐ-
τοῦ. 39 [41](Τοῦτο δὲ εἶπε περὶ τοῦ
Πνεύματος, τὸ ὁποῖον ἔμελλον νὰ λαμ-
βάνωσιν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν· διότι
[42]δὲν ἦτο ἔτι δεδομένον Πνεῦμα Ἅγιον·
ἐπειδὴ ὁ Ἰησοῦς ἔτι δὲν ἐδοξάσθη.)
40 Πολλοὶ λοιπὸν ἐκ τοῦ ὄχλου
ἀκούσαντες τὸν λόγον, ἔλεγον, Οὗτος
εἶναι ἀληθῶς [43]ὁ προφήτης. 41 Ἄλ-
λοι ἔλεγον, [44]Οὗτος εἶναι ὁ Χριστός.
Ἄλλοι δὲ ἔλεγον, Μήγαρ [45]ἐκ τῆς Γα-
λιλαίας ἔρχεται ὁ Χριστός; 42 [46]Δὲν
εἶπεν ἡ γραφὴ, ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος
τοῦ Δαβὶδ, καὶ ἀπὸ τῆς κώμης Βηθλεὲμ,
[47]ὅπου ἦτο ὁ Δαβὶδ, ἔρχεται ὁ Χρι-
στός; 43 [48]Σχίσμα λοιπὸν ἔγεινε
μεταξὺ τοῦ ὄχλου δι' αὐτόν. 44 [49]Τι-
νὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἤθελον νὰ πιάσωσιν
αὐτόν· ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν
τὰς χεῖρας.
45 Ἦλθον λοιπὸν οἱ ὑπηρέται πρὸς
τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους, καὶ ἐκεῖ-
νοι εἶπον πρὸς αὐτοὺς, Διὰ τί δὲν ἐφέ-
ρετε αὐτόν;
46 Ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται, [50]Οὐ-
δέποτε ἐλάλησεν ἄνθρωπος οὕτω, καθὼς
οὗτος ὁ ἄνθρωπος.
47 Ἀπεκρίθησαν λοιπὸν πρὸς αὐ-
τοὺς οἱ Φαρισαῖοι, Μήπως καὶ σεῖς
ἐπλανήθητε; 48 [51]Μήπως τὶς ἐκ τῶν
ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτὸν, ἢ ἐκ
τῶν Φαρισαίων; 49 Ἀλλ' ὁ ὄχλος
οὗτος, ὅστις δὲν γνωρίζει τὸν νόμον,
εἶναι ἐπικατάρατοι.
50 Λέγει ὁ Νικόδημος πρὸς αὐτοὺς,
[52](ὁ ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν διὰ νυκτὸς εἷς
ὢν ἐξ αὐτῶν,) 51 [53]Μήπως ὁ νόμος
ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν δὲν
ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ πρότερον, καὶ μάθῃ
τί πράττει;
52 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον πρὸς
αὐτὸν, Μήπως καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλι-
λαίας εἶσαι; ἐρεύνησον καὶ ἰδὲ, ὅτι
[54]προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας δὲν
ἠγέρθη.
53 Καὶ ὑπῆγεν ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ.
[ΚΕΦ. η'.] Ὁ δὲ Ἰησοῦς ὑπῆγεν
εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν.

2 Καὶ τὴν αὐγὴν ἦλθε πάλιν εἰς τὸ
ἱερὸν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐ-
τόν· καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς.
3 Φέρουσι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ γραμμα-
τεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι γυναῖκα συλλη-
φθεῖσαν ἐπὶ μοιχείᾳ, καὶ στήσαντες
αὐτὴν ἐν τῷ μέσῳ, 4 λέγουσι πρὸς
αὐτὸν, Διδάσκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ συνελή-
φθη ἐπαυτοφώρῳ μοιχευομένη. 5 Ἐν
δὲ τῷ νόμῳ [1]ὁ Μωϋσῆς προσέταξεν

[40] Παρ. ιη. 4. Ἡσα. ιβ'. 3: μδ'. 3. κεφ. δ'. 14.
[41] Ἡσα. μδ'. 3. Ἰωὴλ β'. 28. κεφ. ιϛ'. 7. Πράξ. β'. 17,33,38.
[42] κεφ. ιβ'. 16: ιϛ'. 7.
[43] Δευτ. ιη'. 15, 18. κεφ. α'. 21: ϛ'. 14.
[44] κεφ. δ'. 42: ϛ'. 69.
[45] στίχ. 52. κεφ. α'. 46.
[46] Ψαλ. ρλβ'. 11. Ἱερ. κγ'. 5. Μιχ. ε'. 2. Ματθ. β'. 5. Λουκ. β'. 4.
[47] Σαμ. Α'. ιϛ'. 1, 4.
[48] στίχ. 12. κεφ. θ'. 16: ι'. 19.
[49] στίχ. 30.
[50] Ματθ. ζ'. 29.
[51] κεφ. ιβ'. 42. Πράξ. ϛ'. 7. Κορ. Α'. α'. 20, 26: β'. 8.
[52] κεφ. γ'. 2.
[53] Δευτ. α'. 17: ιζ'. 8. κ.τ.λ.: ιθ'. 15.
[54] Ἡσα. θ'. 1, 2. Ματθ. δ'. 15. κεφ. α'. 46. στίχ. 41.

ἡμᾶς νὰ λιθοβολῶνται αἱ τοιαῦται· σὺ
λοιπὸν τί λέγεις; 6 Ἔλεγον δὲ τοῦτο
δοκιμάζοντες αὐτὸν, διὰ νὰ ἔχωσι νὰ
κατηγορῶσιν αὐτόν.
Ὁ δὲ Ἰησοῦς κύψας κάτω, ἔγραφε
διὰ τοῦ δακτύλου εἰς τὴν γῆν. 7 Καὶ
ἐπειδὴ ἐπέμενον ἐρωτῶντες αὐτὸν, ἀνα-
κύψας εἶπε πρὸς αὐτοὺς, [2]Ὅστις ἀπὸ
σᾶς εἶναι ἀναμάρτητος, πρῶτος ἂς ῥίψῃ
τὸν λίθον ἐπ' αὐτήν. 8 Καὶ πάλιν κύ-
ψας κάτω, ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν.
9 Ἐκεῖνοι δὲ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ
τῆς συνειδήσεως [3]ἐλεγχόμενοι, ἐξήρ-
χοντο εἷς ἕκαστος, ἀρχίσαντες ἀπὸ τῶν
πρεσβυτέρων ἕως τῶν ἐσχάτων· καὶ
ἔμεινε μόνος ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ γυνὴ ἱστα-
μένη ἐν τῷ μέσῳ.
10 Ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ μὴ
ἰδὼν μηδένα πλὴν τῆς γυναικὸς, εἶπε
πρὸς αὐτὴν, Γύναι, ποῦ εἶναι ἐκεῖνοι
οἱ κατήγοροί σου; δὲν σὲ κατεδίκασεν
οὐδείς;
11 Καὶ ἐκείνη εἶπεν, Οὐδεὶς, Κύριε.
Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὴν, [4]Οὐδὲ
ἐγὼ σὲ καταδικάζω· ὕπαγε, καὶ [5]εἰς τὸ
ἑξῆς μὴ ἁμάρτανε.

12 Πάλιν λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε
πρὸς αὐτοὺς, λέγων, [6]Ἐγὼ εἶμαι τὸ
φῶς τοῦ κόσμου· ὅστις ἀκολουθεῖ ἐμὲ,
δὲν θέλει περιπατήσει εἰς τὸ σκότος,
ἀλλὰ θέλει ἔχει τὸ φῶς τῆς ζωῆς.
13 Εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτὸν οἱ Φα-
ρισαῖοι, [7]Σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς·
ἡ μαρτυρία σου δὲν εἶναι ἀληθής.
14 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς
αὐτοὺς, Καὶ ἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυ-
τοῦ, ἡ μαρτυρία μου εἶναι ἀληθής· διότι
ἐξεύρω πόθεν ἦλθον, καὶ ποῦ ὑπάγω·
[8]σεῖς ὅμως δὲν ἐξεύρετε πόθεν ἔρχομαι
καὶ ποῦ ὑπάγω. 15 [9]Σεῖς κατὰ τὴν
σάρκα κρίνετε· [10]ἐγὼ δὲν κρίνω οὐ-
δένα. 16 Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἐγὼ κρίνω,
ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ εἶναι ἀληθής· διότι
[11]μόνος δὲν εἶμαι, ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ Πα-
τὴρ ὁ πέμψας με. 17 Καὶ [12]ἐν τῷ
νόμῳ δὲ ὑμῶν εἶναι γεγραμμένον, Ὅτι
δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία εἶναι ἀλη-
θινή. 18 Ἐγὼ εἶμαι ὁ μαρτυρῶν περὶ
ἐμαυτοῦ, καὶ [13]ὁ πέμψας με Πατὴρ
μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.
19 Ἔλεγον λοιπὸν πρὸς αὐτὸν, Ποῦ
εἶναι ὁ Πατήρ σου;
Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, [14]Οὔτε ἐμὲ
ἐξεύρετε, οὔτε τὸν Πατέρα μου· [15]ἐὰν
ἠξεύρετε ἐμὲ, ἠθέλετε ἐξεύρει καὶ τὸν
Πατέρα μου.
20 Τούτους τοὺς λόγους ἐλάλησεν ὁ
Ἰησοῦς [16]ἐν τῷ θησαυροφυλακίῳ, διδά-
σκων ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ [17]οὐδεὶς ἐπίασεν
αὐτὸν, [18]διότι δὲν εἶχεν ἔλθει ἔτι ἡ ὥρα
αὐτοῦ.

[2] Δευτ. ιζ'. 7. Ῥωμ. β'. 1.
[3] Ῥωμ. β'. 22.
[4] Λουκ. θ'. 56: ιβ'. 14. κεφ. γ'. 17.
[5] κεφ. ε'. 14.
[6] κεφ. α'. 4, 5, 9: γ'. 19: θ'. 5: ιβ'. 35,36,46.
[7] κεφ. ε'. 31.
[8] Ἰδὲ κεφ. ζ'. 28: θ'. 29.
[9] κεφ. ζ'. 24.
[10] κεφ. γ'. 17: ιβ'. 47: ιη'. 36.
[11] στίχ. 29. κεφ. ιϛ'. 32.
[12] Δευτ. ιζ'. 6: ιθ'. 15. Ματθ. ιη'. 16. Κορ. Β'. ιγ'. 1. Ἑβρ. ι'. 28.
[13] κεφ. ε'. 37.
[14] στίχ. 55. κεφ. ιϛ'. 3.
[15] κεφ. ιδ'. 7.
[16] Μάρκ. ιβ'. 41.
[17] κεφ. ζ'. 30.
[18] κεφ. ζ'. 8.

[1] Λευιτ. κ'. 10. Δευτ. κβ'. 22.

21 Εἶπε λοιπὸν πάλιν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ ὑπάγω, καὶ [19] θέλετε μὲ ζητήσει, [20] καὶ θέλετε ἀποθάνει ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν. Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, σεῖς δὲν δύνασθε νὰ ἔλθητε.

22 Ἔλεγον λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι, Μήπως θέλει θανατώσει ἑαυτὸν, καὶ διὰ τοῦτο λέγει, Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, σεῖς δὲν δύνασθε νὰ ἔλθητε;

23 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, [21] Σεῖς εἴσθε ἐκ τῶν κάτω, ἐγὼ εἶμαι ἐκ τῶν ἄνω. [22] Σεῖς εἴσθε ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, ἐγὼ δὲν εἶμαι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. 24 [23] Σᾶς εἶπον λοιπὸν ὅτι θέλετε ἀποθάνει ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· διότι [24] ἐὰν δὲν πιστεύσητε ὅτι ἐγὼ εἶμαι, θέλετε ἀποθάνει ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν.

25 Ἔλεγον λοιπὸν πρὸς αὐτὸν, Σὺ τίς εἶσαι;

Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ὅ,τι σᾶς λέγω ἀπ' ἀρχῆς. 26 Πολλὰ ἔχω νὰ λέγω καὶ νὰ κρίνω περὶ ὑμῶν· ἀλλ' [25] ὁ πέμψας με εἶναι ἀληθής· καὶ [26] ἐγὼ ὅσα ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα λέγω εἰς τὸν κόσμον.

27 Δὲν ἐνόησαν ὅτι ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς περὶ τοῦ Πατρός.

28 Εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, [27] Ὅταν ὑψώσητε τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, [28] τότε θέλετε γνωρίσει ὅτι ἐγὼ εἶμαι, καὶ [29] ἀπ' ἐμαυτοῦ δὲν κάμνω οὐδὲν, [30] ἀλλὰ καθὼς μὲ ἐδίδαξεν ὁ Πατήρ μου, ταῦτα λαλῶ. 29 Καὶ [31] ὁ πέμψας με εἶναι μετ' ἐμοῦ· [32] δὲν μὲ ἀφῆκεν ὁ Πατὴρ μόνον· [33] διότι ἐγὼ κάμνω πάντοτε τὰ ἀρεστὰ εἰς αὐτόν.

30 Ἐνῷ ἐλάλει ταῦτα, [34] πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. 31 Ἔλεγε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς Ἰουδαίους τοὺς πιστεύσαντας εἰς αὐτὸν, Ἐὰν σεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, εἴσθε ἀληθῶς μαθηταί μου· 32 καὶ θέλετε γνωρίσει τὴν ἀλήθειαν, [35] καὶ ἡ ἀλήθεια θέλει σᾶς ἐλευθερώσει.

33 Ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτὸν, [36] Σπέρμα τοῦ Ἀβραὰμ εἴμεθα, καὶ δὲν ἐγείναμεν δοῦλοι εἰς οὐδένα πώποτε· πῶς σὺ λέγεις, Ὅτι θέλετε γείνει ἐλεύθεροι;

34 Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι [37] πᾶς ὅστις πράττει τὴν ἁμαρτίαν, δοῦλος εἶναι τῆς ἁμαρτίας. 35 [38] Ὁ δὲ δοῦλος δὲν μένει πάντοτε ἐν τῇ οἰκίᾳ· ὁ υἱὸς μένει πάντοτε. 36 [39] Ἐὰν λοιπὸν ὁ Υἱὸς σᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι θέλετε εἴσθαι. 37 Ἐξεύρω ὅτι εἴσθε σπέρμα τοῦ Ἀβραάμ· [40] ἀλλὰ ζητεῖτε νὰ μὲ θανατώσητε, διότι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς δὲν χωρεῖ εἰς ἐσᾶς. 38 [41] Ἐγὼ λαλῶ ὅ,τι εἶδον πλησίον τοῦ Πατρός μου·

[19] κεφ. ζ'. 34: ιγ'. 33.
[20] στίχ. 24.
[21] κεφ. γ'. 31.
[22] κεφ. ιε'. 19: ιζ'. 16. Ἰωάν. Α'. δ'. 5.
[23] στίχ. 21.
[24] Μάρκ. ιϛ'. 16.
[25] κεφ. ζ'. 28.
[26] κεφ. γ'. 32: ιε'. 15.
[27] κεφ. γ'. 14: ιβ'. 32.
[28] Ῥωμ. α'. 4.
[29] κεφ. ε'. 19, 30.
[30] κεφ. γ'. 11.
[31] κεφ. ιδ'. 10, 11.
[32] στίχ. 16.
[33] κεφ. δ'. 34: ε'. 30: ϛ'. 38.
[34] κεφ. ζ'. 31: ι'. 42: ια'. 45.
[35] Ῥωμ. ϛ'. 14, 18, 22: η'. 2. Ἰακ. α'. 25: β'. 12.
[36] Λευιτ. κε'. 42. Ματθ. γ'. 9. στίχ. 39.
[37] Ῥωμ. ϛ'. 16, 20. Πέτρ. Β'. β'. 19.
[38] Γαλ. δ'. 30.
[39] Ῥωμ. η'. 2. Γαλ. ε'. 1.
[40] κεφ. ζ'. 19. στίχ. 40.
[41] κεφ. γ'. 32: ε'. 19, 30: ιδ'. 10, 24.

καὶ σεῖς ὁμοίως κάμνετε ὅ,τι εἴδετε πλησίον τοῦ πατρός σας.

39 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, [42] Ὁ πατὴρ ἡμῶν εἶναι ὁ Ἀβραάμ.

Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, [43] Ἐὰν ἦσθε τέκνα τοῦ Ἀβραὰμ, τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραὰμ ἠθέλετε κάμνει. 40 [44] Τώρα δὲ ζητεῖτε νὰ μὲ θανατώσητε, ἄνθρωπον ὅστις σᾶς ἐλάλησα τὴν ἀλήθειαν, [45] τὴν ὁποίαν ἤκουσα παρὰ τοῦ Θεοῦ· τοῦτο ὁ Ἀβραὰμ δὲν ἔκαμε. 41 Σεῖς κάμνετε τὰ ἔργα τοῦ πατρός σας.

Εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτὸν, Ἡμεῖς δὲν ἐγεννήθημεν ἐκ πορνείας· [46] ἕνα πατέρα ἔχομεν, τὸν Θεόν.

42 Εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, [47] Ἐὰν ὁ Θεὸς ἦτο πατήρ σας, ἠθέλετε ἀγαπᾷ ἐμέ· διότι [48] ἐγὼ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἔρχομαι· ἐπειδὴ [49] δὲν ἦλθον ἀπ' ἐμαυτοῦ, ἀλλ' ἐκεῖνος μὲ ἀπέστειλε. 43 [50] Διὰ τί δὲν γνωρίζετε τὴν λαλιάν μου; διότι δὲν δύνασθε νὰ ἀκούητε τὸν λόγον μου. 44 [51] Σεῖς εἴσθε ἐκ πατρὸς τοῦ διαβόλου, καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρός σας θέλετε νὰ πράττητε. Ἐκεῖνος ἦτο ἀπ' ἀρχῆς ἀνθρωποκτόνος, καὶ [52] δὲν μένει ἐν τῇ ἀληθείᾳ· διότι ἀλήθεια δὲν ὑπάρχει ἐν αὐτῷ. Ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ· διότι εἶναι ψεύστης, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ τοῦ ψεύδους. 45 Ἐγὼ δὲ διότι λέγω τὴν ἀλήθειαν, δὲν μὲ πιστεύετε. 46 Τίς ἀπὸ σᾶς μὲ ἐλέγχει περὶ ἁμαρτίας; ἐὰν δὲ ἀλήθειαν λέγω, διὰ τί σεῖς δὲν μὲ πιστεύετε; 47 [53] Ὅστις εἶναι ἐκ τοῦ Θεοῦ, τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο σεῖς δὲν ἀκούετε, διότι ἐκ τοῦ Θεοῦ δὲν εἴσθε.

48 Ἀπεκρίθησαν λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Δὲν λέγομεν ἡμεῖς καλῶς, ὅτι Σαμαρείτης εἶσαι σὺ, [54] καὶ δαιμόνιον ἔχεις;

49 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ δαιμόνιον δὲν ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν Πατέρα μου, καὶ σεῖς μὲ ἀτιμάζετε. 50 Καὶ [55] ἐγὼ δὲν ζητῶ τὴν δόξαν μου· ὑπάρχει ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. 51 Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, [56] Ἐάν τις φυλάξῃ τὸν λόγον μου, θάνατον δὲν θέλει ἰδεῖ εἰς τὸν αἰῶνα.

52 Εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι, Τώρα κατελάβαμεν ὅτι δαιμόνιον ἔχεις. [57] Ὁ Ἀβραὰμ ἀπέθανε καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεις, Ἐάν τις φυλάξῃ τὸν λόγον μου, δὲν θέλει γευθῇ θάνατον εἰς τὸν αἰῶνα. 53 Μήπως σὺ εἶσαι μεγαλήτερος τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραὰμ, ὅστις ἀπέθανε; καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον· σὺ τίνα κάμνεις σεαυτόν;

54 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, [58] Ἐὰν ἐγὼ

[42] Ματθ. γ'. 9. στίχ. 33.
[43] Ῥωμ. β'. 28: θ'. 7. Γαλ. γ'. 7, 29.
[44] στίχ. 37.
[45] στίχ. 26.
[46] Ἠσα. ξγ'. 16: ξδ'. 8. Μαλ. α'. 6.
[47] Ἰωάν. Α'. ε'. 1.
[48] κεφ. ιϛ'. 27: ιζ'. 8, 25.
[49] κεφ. ε'. 43: ζ'. 28, 29.
[50] κεφ. ζ'. 17.
[51] Ματθ. ιγ'. 38. Ἰωάν. Α'. γ'. 8.
[52] Ἰούδ. 6.
[53] κεφ. ι'. 26, 27. Ἰωάν. Α'. δ'. 6.
[54] κεφ. ζ'. 20: ι'. 20. στίχ. 52.
[55] κεφ. ε'. 41: ζ'. 18.
[56] κεφ. ε'. 24: ια'. 26.
[57] Ζαχ. α'. 5. Ἑβρ. ια'. 13.
[58] κεφ. ε'. 31.

[59] κεφ. ε΄. δοξάζω ἐμαυτὸν, ἡ δόξα μου εἶναι οὐ-
41 : ιϛ΄. δέν· [59] ὁ Πατήρ μου εἶναι ὅστις μὲ
14 : ιζ΄. 1. δοξάζει, τὸν ὁποῖον σεῖς λέγετε ὅτι
Πράξ. γ΄. εἶναι Θεός σας· 55 καὶ [60] δὲν ἐγνωρί-
13. σατε αὐτὸν, ἐγὼ ὅμως γνωρίζω αὐτόν·
[60] κεφ. ζ΄. καὶ ἐὰν εἴπω ὅτι δὲν γνωρίζω αὐτὸν,
28, 29. θέλω εἶσθαι ὅμοιός σας, ψεύστης· ἀλ-
λὰ γνωρίζω αὐτὸν, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ
[61] Λουκ. φυλάττω. 56 [61] Ὁ Ἀβραὰμ ὁ πατήρ
ι΄. 24. σας εἶχεν ἀγαλλίασιν νὰ ἴδῃ τὴν ἡμέ-
[62] Ἑβρ. ραν τὴν ἐμήν· [62] καὶ εἶδε, καὶ ἐχάρη.
ια΄. 13. 57 Εἶπον λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς
[63] Ἐξόδ. αὐτὸν, Πεντήκοντα ἔτη δὲν ἔχεις ἔτι,
γ΄. 14. καὶ εἶδες τὸν Ἀβραάμ;
Ἡσα. μγ΄. 58 Εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ἀλη-
13. κεφ. θῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, Πρὶν γείνῃ ὁ
ιζ΄. 5, 24. Ἀβραὰμ [63] ἐγὼ εἶμαι.
Κολ. α΄. 59 [64] Ἐσήκωσαν λοιπὸν λίθους διὰ
17. Ἀποκ. νὰ ῥίψωσι κατ' αὐτοῦ· πλὴν ὁ Ἰησοῦς
α΄. 8. ἐκρύβη, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ,
[64] κεφ. ι΄. [65] περάσας διὰ μέσου αὐτῶν· καὶ οὕτως
31, 39 : ἀνεχώρησε.
ια΄. 8.
[65] Λουκ.
δ΄. 30. [ΚΕΦ. θ΄.] ΚΑΙ ἐνῷ ἀνεχώρει, εἶδεν
ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς.
2 Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ
[1] ϛίχ. 34. αὐτοῦ, λέγοντες, Ῥαββὶ, [1] τίς ἥμαρτεν,
οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὥστε νὰ γεν-
νηθῇ τυφλός;
3 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Οὔτε οὗτος
[2] κεφ. ια΄. ἥμαρτεν, οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ· [2] ἀλλὰ
4. διὰ νὰ φανερωθῶσι τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ
[3] κεφ. δ΄. ἐν αὐτῷ. 4 [3] Ἐγὼ πρέπει νὰ ἐργάζω-
34 : ε΄. μαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με, ἑωσοῦ
19, 36 : εἶναι ἡμέρα· ἔρχεται νὺξ, ὅτε οὐδεὶς
ια΄. 9 : δύναται νὰ ἐργάζηται. 5 Ἐνόσῳ εἶμαι
ιβ΄. 35 : ἐν τῷ κόσμῳ, [4] εἶμαι φῶς τοῦ κόσμου.
ιζ΄. 4. [4] κεφ. α΄. 6 Ἀφοῦ εἶπε ταῦτα, [5] ἔπτυσε χαμαὶ,
5, 9 : γ΄. καὶ ἔκαμε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος,
19 : η΄. 12 : καὶ ἐπέχρισε τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀ-
ιβ΄. 35, 46. φθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ· 7 καὶ εἶπε
[5] Μάρκ. πρὸς αὐτὸν, Ὕπαγε, νίφθητι [6] εἰς τὴν
ζ΄. 33 : κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ, (τὸ ὁποῖον
η΄. 23. ἑρμηνεύεται Ἀπεσταλμένος). [7] Ὑπῆγε
[6] Νεεμ. λοιπὸν καὶ ἐνίφθη, καὶ ἦλθε βλέπων.
γ΄. 15. 8 Οἱ δὲ γείτονες, καὶ ὅσοι ἔβλεπον
[7] Ἰδὲ αὐτὸν πρότερον ὅτι ἦτο τυφλὸς, ἔλεγον,
Βασ. Β΄. Δὲν εἶναι οὗτος ὅστις ἐκάθητο καὶ ἐζή-
ε΄. 14. τει; 9 Ἄλλοι ἔλεγον, Ὅτι οὗτος εἶ-
ναι· ἄλλοι δὲ, Ὅτι ὅμοιος αὐτοῦ εἶναι·
ἐκεῖνος ἔλεγεν, Ὅτι ἐγὼ εἶμαι.
10 Ἔλεγον λοιπὸν πρὸς αὐτὸν, Πῶς
ἠνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί σου; 11
[8] ϛίχ. 6, Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν, [8] Ἄνθρω-
7. πος λεγόμενος Ἰησοῦς ἔκαμε πηλὸν,
καὶ ἐπέχρισε τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ
μοὶ εἶπεν, Ὕπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν
τοῦ Σιλωὰμ, καὶ νίφθητι. Ἀφοῦ δὲ
ὑπῆγα καὶ ἐνίφθην, ἀνέβλεψα.
12 Εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτὸν, Ποῦ
εἶναι ἐκεῖνος; Λέγει, Δὲν ἐξεύρω.
13 Φέρουσιν αὐτὸν τὸν ποτὲ τυφλὸν
πρὸς τοὺς Φαρισαίους. 14 Ἦτο δὲ
σάββατον, ὅτε ἔκαμε τὸν πηλὸν ὁ Ἰη-
σοῦς, καὶ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐ-
τοῦ.
15 Πάλιν λοιπὸν ἠρώτων αὐτὸν καὶ
οἱ Φαρισαῖοι, πῶς ἀνέβλεψε. Καὶ
ἐκεῖνος εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Πηλὸν ἔβα-
λεν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἐνί-
φθην, καὶ βλέπω.
16 Ἔλεγον λοιπὸν τινὲς ἐκ τῶν
Φαρισαίων, Οὗτος ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶ-
ναι παρὰ τοῦ Θεοῦ, διότι δὲν φυλάττει
τὸ σάββατον. Ἄλλοι ἔλεγον, [9] Πῶς [9] ϛίχ. 33.
δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς νὰ κάμνῃ κεφ. γ΄.
τοιαῦτα θαύματα; Καὶ [10] ἦτο σχίσμα 2.
μεταξὺ αὐτῶν. [10] κεφ. ζ΄.
17 Λέγουσι πάλιν πρὸς τὸν τυφλὸν, 12, 43 :
Σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἤνοιξε ι΄. 19.
τοὺς ὀφθαλμούς σου; Καὶ ἐκεῖνος εἶ-
πεν, Ὅτι [11] προφήτης εἶναι. [11] κεφ. δ΄.
18 Δὲν ἐπίστευσαν λοιπὸν οἱ Ἰου- 19 : ϛ΄. 14.
δαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἦτο τυφλὸς καὶ
ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώναξαν τοὺς
γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος· 19
καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς, λέγοντες, Οὗτος
εἶναι ὁ υἱός σας, τὸν ὁποῖον σεῖς λέγετε
ὅτι ἐγεννήθη τυφλός; πῶς λοιπὸν βλέ-
πει τώρα;
20 Ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτοὺς οἱ
γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον, Ἐξεύρομεν ὅτι
οὗτος εἶναι ὁ υἱὸς ἡμῶν, καὶ ὅτι ἐγεν-
νήθη τυφλός· 21 πῶς δὲ βλέπει τώρα
δὲν ἐξεύρομεν· ἢ τίς ἤνοιξε τοὺς ὀ-
φθαλμοὺς αὐτοῦ, ἡμεῖς δὲν ἐξεύρομεν·
αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε·
αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ θέλει λαλήσει. 22
Ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, [12] διότι [12] κεφ. ζ΄.
ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἐπειδὴ ἤδη 13 : ιβ΄.
εἶχον συμφωνήσει οἱ Ἰουδαῖοι, ἐάν τις 42 : ιθ΄.
ὁμολογήσῃ αὐτὸν Χριστὸν, [13] νὰ γείνῃ 38.
ἀποσυνάγωγος. 23 Διὰ τοῦτο οἱ γο- Πράξ. ε΄.
νεῖς αὐτοῦ εἶπον, Ὅτι ἡλικίαν ἔχει, 13.
αὐτὸν ἐρωτήσατε. [13] ϛίχ. 34.
24 Ἐφώναξαν λοιπὸν ἐκ δευτέρου κεφ. ιϛ΄.
τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἦτο τυφλὸς, καὶ 2.
εἶπον πρὸς αὐτὸν, [14] Δόξασον τὸν Θεόν· [14] Ἰησ. ζ΄.
[15] ἡμεῖς ἐξεύρομεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος 19. Σαμ.
εἶναι ἁμαρτωλός. Α΄. ϛ΄. 5.
25 Ἀπεκρίθη λοιπὸν ἐκεῖνος καὶ [15] ϛίχ. 16.
εἶπεν, Ἂν ἦναι ἁμαρτωλὸς, δὲν ἐξεύρω·
ἓν ἐξεύρω, ὅτι ἤμην τυφλὸς, καὶ τώρα
βλέπω.
26 Εἶπον δὲ πρὸς αὐτὸν πάλιν, Τί
σοὶ ἔκαμε; πῶς ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς
σου;
27 Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς, Σᾶς εἶπον
ἤδη, καὶ δὲν ἠκούσατε· διὰ τί πάλιν
θέλετε νὰ ἀκούητε; μήπως καὶ σεῖς
θέλετε νὰ γείνητε μαθηταὶ αὐτοῦ;
28 Ἐλοιδόρησαν λοιπὸν αὐτὸν, καὶ
εἶπον, Σὺ εἶσαι μαθητὴς ἐκείνου· ἡμεῖς
δὲ τοῦ Μωϋσέως εἴμεθα μαθηταί· 29

ἡμεῖς ἐξεύρομεν ὅτι πρὸς τὸν Μωϋσῆν
ἐλάλησεν ὁ Θεός· [16] τοῦτον ὅμως δὲν
ἐξεύρομεν πόθεν εἶναι.
30 Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπε
πρὸς αὐτούς, [17] Ἐν τούτῳ μάλιστα εἶναι
τὸ θαυμαστὸν, ὅτι σεῖς δὲν ἐξεύρετε
πόθεν εἶναι, καὶ ἤνοιξέ μου τοὺς ὀφθαλ-
μούς. 31 Ἐξεύρομεν δὲ ὅτι [18] ἁμαρ-
τωλοὺς ὁ Θεὸς δὲν ἀκούει· ἀλλ' ἐάν τις
ἦναι θεοσεβὴς, καὶ κάμνῃ τὸ θέλημα
αὐτοῦ, τοῦτον ἀκούει. 32 Ἐκ τοῦ
αἰῶνος δὲν ἠκούσθη, ὅτι ἤνοιξέ τις
ὀφθαλμοὺς γεγεννημένου τυφλοῦ. 33
[19] Ἐὰν οὗτος δὲν ἦτο παρὰ Θεοῦ, δὲν
ἠδύνατο νὰ κάμῃ οὐδέν.
34 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον πρὸς
αὐτόν, [20] Σὺ ἐγεννήθης ὅλος ἐν ἁμαρ-
τίαις, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; καὶ ἐξέ-
βαλον αὐτὸν ἔξω.
35 Ἤκουσεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον
αὐτὸν ἔξω, καὶ εὑρὼν αὐτὸν, εἶπε πρὸς
αὐτὸν, Σὺ πιστεύεις [21] εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ
Θεοῦ;
36 Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπε, Τίς
εἶναι, Κύριε, διὰ νὰ πιστεύσω εἰς αὐ-
τόν;
37 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὸν,
Καὶ εἶδες αὐτὸν, [22] καὶ ὁ λαλῶν μετὰ
σοῦ, ἐκεῖνος εἶναι.
38 Ὁ δὲ εἶπε, Πιστεύω, Κύριε. Καὶ
προσεκύνησεν αὐτόν.

39 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, [23] Ἐγὼ διὰ
κρίσιν ἦλθον εἰς τὸν κόσμον τοῦτον,
[24] διὰ νὰ βλέπωσιν οἱ μὴ βλέποντες,
καὶ νὰ γείνωσι τυφλοὶ οἱ βλέποντες.
40 Καὶ ἤκουσαν ταῦτα ὅσοι ἐκ τῶν
Φαρισαίων ἦσαν μετ' αὐτοῦ, καὶ [25] εἶ-
πον πρὸς αὐτὸν, Μήπως καὶ ἡμεῖς εἴμε-
θα τυφλοί;
41 Εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς,
[26] Ἐὰν ἦσθε τυφλοὶ, δὲν ἠθέλετε ἔχει
ἁμαρτίαν· τώρα ὅμως λέγετε, Ὅτι βλέ-
πομεν· ἡ ἁμαρτία σας λοιπὸν μένει.
[ΚΕΦ. ι'.] Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς
λέγω, ὅστις δὲν εἰσέρχεται διὰ τῆς
θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων,
ἀλλὰ ἀναβαίνει ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος
εἶναι κλέπτης καὶ λῃστής. 2 Ὅστις
ὅμως εἰσέρχεται διὰ τῆς θύρας, εἶναι
ποιμὴν τῶν προβάτων. 3 Εἰς τοῦτον ὁ
θυρωρὸς ἀνοίγει· καὶ τὰ πρόβατα τὴν
φωνὴν αὐτοῦ ἀκούουσι· καὶ τὰ ἑαυτοῦ
πρόβατα κράζει κατ' ὄνομα, καὶ ἐξάγει
αὐτά. 4 Καὶ ὅταν ἐκβάλῃ τὰ ἑαυτοῦ
πρόβατα, ὑπάγει ἔμπροσθεν αὐτῶν· καὶ
τὰ πρόβατα ἀκολουθοῦσιν αὐτὸν, διότι
γνωρίζουσι τὴν φωνὴν αὐτοῦ. 5 Ξένον
ὅμως δὲν θέλουσιν ἀκολουθήσει, ἀλλὰ
θέλουσι φύγει ἀπ' αὐτοῦ· διότι δὲν
γνωρίζουσι τὴν φωνὴν τῶν ξένων.
6 Ταύτην τὴν παραβολὴν εἶπε πρὸς
αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι ὅμως δὲν
ἐνόησαν τί ἦσαν ταῦτα τὰ ὁποῖα ἐλά-
λει πρὸς αὐτούς.
7 Εἶπε λοιπὸν πάλιν πρὸς αὐτοὺς ὁ
Ἰησοῦς, Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω,
ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἡ θύρα τῶν προβάτων.
8 Πάντες ὅσοι ἦλθον πρὸ ἐμοῦ, κλέ-
πται εἶναι καὶ λῃσταί· ἀλλὰ δὲν ἤκου-
σαν αὐτοὺς τὰ πρόβατα. 9 [1] Ἐγὼ
εἶμαι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ,
θέλει σωθῆ, καὶ θέλει εἰσέλθει καὶ
ἐξέλθει, καὶ θέλει εὑρεῖ βοσκήν. 10
Ὁ κλέπτης δὲν ἔρχεται, εἰμὴ διὰ νὰ
κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλ-
θον διὰ νὰ ἔχωσι ζωὴν, καὶ νὰ ἔχωσιν
αὐτὴν ἐν ἀφθονίᾳ. 11 [2] Ἐγὼ εἶμαι ὁ
ποιμὴν ὁ καλός· ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ βάλλει ὑπὲρ τῶν προ-
βάτων. 12 Ὁ δὲ μισθωτὸς, καὶ μὴ ὢν
ποιμὴν, τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι τὰ πρό-
βατα ἰδικά του, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρ-
χόμενον, [3] καὶ ἀφίνει τὰ πρόβατα, καὶ
φεύγει· καὶ ὁ λύκος ἁρπάζει αὐτὰ, καὶ
σκορπίζει τὰ πρόβατα. 13 Ὁ δὲ μι-
σθωτὸς φεύγει, διότι εἶναι μισθωτὸς,
καὶ δὲν μέλει αὐτὸν περὶ τῶν προβά-
των. 14 Ἐγὼ εἶμαι ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς,
[4] καὶ γνωρίζω τὰ ἐμὰ, καὶ γνωρίζομαι
ὑπὸ τῶν ἐμῶν, 15 [5] καθὼς μὲ γνω-
ρίζει ὁ Πατὴρ, καὶ ἐγὼ γνωρίζω τὸν
Πατέρα· [6] καὶ τὴν ψυχήν μου βάλλω
ὑπὲρ τῶν προβάτων. 16 Καὶ [7] ἄλλα
πρόβατα ἔχω, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ἐκ
τῆς αὐλῆς ταύτης· καὶ ἐκεῖνα πρέπει
νὰ συνάξω· καὶ θέλουσιν ἀκούσει τὴν
φωνήν μου· [8] καὶ θέλει γείνει μία ποί-
μνη, εἷς ποιμήν. 17 Διὰ τοῦτο ὁ Πα-
τὴρ μὲ ἀγαπᾷ, [9] διότι ἐγὼ βάλλω τὴν
ψυχήν μου, διὰ νὰ λάβω αὐτὴν πάλιν.
18 Οὐδεὶς ἀφαιρεῖ αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ,
ἀλλ' ἐγὼ βάλλω αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ·
[10] ἐξουσίαν ἔχω νὰ βάλω αὐτὴν, καὶ
ἐξουσίαν ἔχω πάλιν νὰ λάβω αὐτήν.
[11] Ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ
Πατρός μου.
19 [12] Σχίσμα λοιπὸν ἔγεινε πάλιν
μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων διὰ τοὺς λόγους
τούτους. 20 Καὶ ἔλεγον πολλοὶ ἐξ
αὐτῶν, [13] Δαιμόνιον ἔχει, καὶ εἶναι μαι-
νόμενος· τί ἀκούετε αὐτόν; 21 Ἄλλοι
ἔλεγον, Οὗτοι οἱ λόγοι δὲν εἶναι δαι-
μονιζομένου· [14] μήπως δύναται δαιμό-
νιον [15] νὰ ἀνοίγῃ ὀφθαλμοὺς τυφλῶν;

22 Ἔγειναν δὲ τὰ ἐγκαίνια ἐν Ἱε-
ροσολύμοις, καὶ ἦτο χειμών. 23 Καὶ
ὁ Ἰησοῦς περιεπάτει ἐν τῷ ἱερῷ, [16] ἐν
τῇ στοᾷ τοῦ Σολομῶντος. 24 Περιε-
κύκλωσαν λοιπὸν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι
καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτὸν, Ἕως πότε κρα-
τεῖς ἐν ἀμφιβολίᾳ τὴν ψυχὴν ἡμῶν;

[16] κεφ. η'. 14.
[17] κεφ. γ'. 10.
[18] Ἰὼβ κζ'. 9: λε'. 12. Ψαλ. ιη'. 41: λδ'. 15: ξϛ'. 18. Παρ. α'. 28: ιε'. 29: κη'. 9. Ἡσα. α'. 15. Ἱερ. ια'. 11: ιδ'. 12. Ἰεζ. η'. 18. Μιχ. γ'. 4. Ζαχ. ζ'. 13.
[19] στίχ. 16.
[20] στίχ. 2.
[21] Ματθ. ιδ'. 33: ιϛ'. 16. Μάρκ. α'. 1. κεφ. ι'. 36. Ἰωάν. Α'. ε'. 13.
[22] κεφ. δ'. 26.
[23] κεφ. γ'. 17: ε'. 22, 27: ιβ'. 47.
[24] Ματθ. ιγ'. 13.
[25] Ῥωμ. β'. 19.
[26] κεφ. ιε'. 22, 24.

[1] κεφ. ιδ'. 6. Ἐφεσ. β'. 18.
[2] Ἡσα. μ'. 11. Ἰεζ. λδ'. 12, 23: λζ'. 24. Ἐβρ. ιγ'. 20. Πέτρ. Α'. β'. 25: ε'. 4.
[3] Ζαχ. ια'. 16, 17.
[4] Τιμ. Β'. β'. 19.
[5] Ματθ. ια'. 27.
[6] κεφ. ιε'. 13.
[7] Ἡσα. νϛ'. 8.
[8] Ἰεζ. λζ'. 22. Ἐφεσ. β'. 14. Πέτρ. Α'. β'. 25.
[9] Ἡσα. νγ'. 7, 8, 12. Ἐβρ. β'. 9.
[10] κεφ. β'. 19.
[11] κεφ. ϛ'. 38: ιε'. 10. Πράξ. β'. 24, 32.
[12] κεφ. ζ'. 43: θ'. 16.
[13] κεφ. ζ'. 20: η'. 48, 52.
[14] Ἐξόδ. δ'. 11. Ψαλ. ϟδ'. 9: ρμϛ'. 8.
[15] κεφ. θ'. 6, 7, 32, 33.
[16] Πράξ. γ'. 11: ε'. 12.

ἐὰν σὺ ἦσαι ὁ Χριστὸς, εἰπὲ πρὸς ἡμᾶς
παῤῥησίᾳ.
25 Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς,
Σᾶς εἶπον, καὶ δὲν πιστεύετε. [17] Τὰ
ἔργα τὰ ὁποῖα ἐγὼ κάμνω ἐν τῷ ὀνό-
ματι τοῦ Πατρός μου, ταῦτα μαρτυροῦ-
σι περὶ ἐμοῦ. 26 Ἀλλὰ [18] σεῖς δὲν
πιστεύετε· διότι δὲν εἶσθε ἐκ τῶν προ-
βάτων τῶν ἐμῶν. 27 Καθὼς σᾶς εἶπον,
[19] τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ ἀκούουσι τὴν
φωνήν μου, καὶ ἐγὼ γνωρίζω αὐτά· καὶ
μὲ ἀκολουθοῦσι. 28 Καὶ ἐγὼ δίδω εἰς
αὐτὰ ζωὴν αἰώνιον· καὶ [20] δὲν θέλουσιν
ἀπολεσθῆ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐδεὶς θέ-
λει ἁρπάσει αὐτὰ ἐκ τῆς χειρός μου.
29 [21] Ὁ Πατήρ μου [22] ὅστις μοὶ ἔδωκεν
αὐτὰ, εἶναι μεγαλήτερος πάντων· καὶ
οὐδεὶς δύναται νὰ ἁρπάσῃ ἐκ τῆς χειρὸς
τοῦ Πατρός μου. 30 [23] Ἐγὼ καὶ ὁ
Πατὴρ ἓν εἴμεθα.
31 [24] Ἐπίασαν λοιπὸν πάλιν οἱ Ἰου-
δαῖοι λίθους, διὰ νὰ λιθοβολήσωσιν
αὐτόν. 32 Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ
Ἰησοῦς, Πολλὰ καλὰ ἔργα ἔδειξα εἰς
ἐσᾶς ἐκ τοῦ Πατρός μου· διὰ ποῖον
ἔργον ἐξ αὐτῶν μὲ λιθοβολεῖτε;
33 Ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτὸν οἱ Ἰου-
δαῖοι, λέγοντες, Περὶ καλοῦ ἔργου δὲν
σὲ λιθοβολοῦμεν, ἀλλὰ περὶ βλασφη-
μίας, καὶ διότι σὺ ἄνθρωπος ὤν, [25] κά-
μνεις σεαυτὸν Θεόν.
34 Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς,
[26] Δὲν εἶναι γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ
ὑμῶν, "ἐγὼ εἶπα, Θεοὶ εἶσθε"; 35
Ἐὰν ἐκείνους εἶπε θεοὺς, [27] πρὸς τοὺς
ὁποίους ἔγεινεν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, καὶ
δὲν δύναται νὰ ἀναιρεθῇ ἡ γραφή· 36
[28] ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ὁ Πατὴρ ἡγίασε,
[29] καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, σεῖς
λέγετε, Ὅτι βλασφημεῖς, [30] διότι εἶπον,
[31] Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἶμαι; 37 [32] Ἐὰν
δὲν κάμνω τὰ ἔργα τοῦ Πατρός μου,
μὴ πιστεύετε εἰς ἐμέ· 38 ἀλλ' ἐὰν
κάμνω, ἂν καὶ εἰς ἐμὲ δὲν πιστεύητε,
[33] πιστεύσατε εἰς τὰ ἔργα· διὰ νὰ γνω-
ρίσητε καὶ πιστεύσητε, [34] ὅτι ὁ Πατὴρ
εἶναι ἐν ἐμοὶ, καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ.
39 [35] Ἐζήτουν λοιπὸν πάλιν νὰ πιά-
σωσιν αὐτόν· καὶ ἐξέφυγεν ἐκ τῆς χει-
ρὸς αὐτῶν. 40 Καὶ ὑπῆγε πάλιν πέραν
τοῦ Ἰορδάνου, εἰς τὸν τόπον [36] ὅπου
ἐβάπτιζε καταρχὰς ὁ Ἰωάννης· καὶ ἔ-
μεινεν ἐκεῖ. 41 Καὶ πολλοὶ ἦλθον
πρὸς αὐτὸν, καὶ ἔλεγον, Ὅτι ὁ Ἰωάννης
μὲν οὐδὲν θαῦμα ἔκαμε· [37] πάντα ὅμως
ὅσα εἶπεν ὁ Ἰωάννης περὶ τούτου, ἦσαν
ἀληθινά. 42 [38] Καὶ ἐκεῖ ἐπίστευσαν
πολλοὶ εἰς αὐτόν.

[ΚΕΦ. ια'.] ἯΤΟ δέ τις ἀσθενὴς,
Λάζαρος, ἀπὸ Βηθανίας, ἐκ τῆς κώμης
[1] τῆς Μαρίας καὶ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς

[17] σίχ. 38. κεφ. γ'. 2: ε'. 36.
[18] κεφ. η'. 47. Ἰωάν. Α'. δ'. 6.
[19] σίχ. 4, 14.
[20] κεφ. ς'. 37: ιζ'. 11, 12: ιη'. 9.
[21] κεφ. ιδ'. 28.
[22] κεφ. ιζ'. 2, 6, κ.τ.λ.
[23] κεφ. ιζ'. 11, 22.
[24] κεφ. η'. 59.
[25] κεφ. ε'. 18.
[26] Ψαλ. πβ'. 6.
[27] Ῥωμ. ιγ'. 1.
[28] κεφ. ς'. 27.
[29] κεφ. γ'. 17: ε'. 36, 37: η'. 42.
[30] κεφ. ε'. 17, 18. σίχ. 30.
[31] Λουκ. α'. 35. κεφ. θ'. 35, 37.
[32] κεφ. ιε'. 24.
[33] κεφ. ε'. 36: ιδ'. 10, 11.
[34] κεφ. ιδ'. 10, 11: ιζ'. 21.
[35] κεφ. ζ'. 30, 44: η'. 59.
[36] κεφ. α'. 28.
[37] κεφ. γ'. 30.
[38] κεφ. η'. 30: ια'. 45.
[1] Λουκ. ι'. 38, 39.

αὐτῆς. 2 [2] (Ἡ δὲ Μαρία ἦτο ἡ ἀλεί-
ψασα τὸν Κύριον μὲ μύρον καὶ σπογ-
γίσασα τοὺς πόδας αὐτοῦ μὲ τὰς τρίχας
αὐτῆς, τῆς ὁποίας ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος
ἠσθένει.) 3 Ἀπέστειλαν λοιπὸν αἱ
ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν λέγουσαι, Κύριε,
ἰδοὺ, ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἀγαπᾷς, ἀσθε-
νεῖ.
4 Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν, Αὕτη
ἡ ἀσθένεια δὲν εἶναι πρὸς θάνατον,
[3] ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ
δοξασθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ δι' αὐτῆς.
5 Ἠγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν
καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὸν Λάζα-
ρον. 6 Καθὼς λοιπὸν ἤκουσεν ὅτι
ἀσθενεῖ, τότε μὲν [4] ἔμεινε δύο ἡμέρας
ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἦτο. 7 Ἔπειτα μετὰ
τοῦτο λέγει πρὸς τοὺς μαθητὰς, Ἂς
ὑπάγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πάλιν.
8 Λέγουσι πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ,
Ῥαββὶ, τώρα [5] ἐζήτουν νὰ σὲ λιθοβο-
λήσωσιν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν ὑπάγεις
ἐκεῖ;
9 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Δὲν εἶναι
δώδεκα αἱ ὧραι τῆς ἡμέρας; [6] ἐάν τις
περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, δὲν προσκόπτει,
διότι βλέπει τὸ φῶς τοῦ κόσμου τού-
του· 10 [7] ἐάν τις ὅμως περιπατῇ ἐν
τῇ νυκτὶ, προσκόπτει, διότι τὸ φῶς δὲν
εἶναι ἐν αὐτῷ.
11 Ταῦτα εἶπε, καὶ μετὰ τοῦτο λέγει
πρὸς αὐτοὺς, Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν
[8] ἐκοιμήθη· ἀλλὰ ὑπάγω διὰ νὰ ἐξυπνί-
σω αὐτόν.
12 Εἶπον λοιπὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
Κύριε, ἂν ἐκοιμήθη, θέλει σωθῇ. 13
Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶχεν εἰπεῖ περὶ τοῦ
θανάτου αὐτοῦ· ἐκεῖνοι ὅμως ἐνόμισαν
ὅτι λέγει περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ὕ-
πνου.
14 Τότε λοιπὸν εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ
Ἰησοῦς παῤῥησίᾳ, Ὁ Λάζαρος ἀπέ-
θανε. 15 Καὶ χαίρω διὰ σᾶς, διὰ νὰ
πιστεύσητε, διότι δὲν ἤμην ἐκεῖ· ἀλλ'
ἂς ὑπάγωμεν πρὸς αὐτόν.
16 Εἶπε δὲ ὁ Θωμᾶς, ὁ λεγόμενος
Δίδυμος, πρὸς τοὺς συμμαθητὰς, Ἂς
ὑπάγωμεν καὶ ἡμεῖς διὰ νὰ ἀποθάνωμεν
μετ' αὐτοῦ.
17 Ἐλθὼν λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς, εὗρεν
αὐτὸν τέσσαρας ἡμέρας ἔχοντα ἤδη ἐν
τῷ μνημείῳ. 18 Ἦτο δὲ ἡ Βηθανία
πλησίον τῶν Ἱεροσολύμων, ἀπέχουσα
ὡς δεκαπέντε στάδια. 19 Καὶ πολλοὶ
ἐκ τῶν Ἰουδαίων εἶχον ἔλθει πρὸς τὴν
Μάρθαν καὶ Μαρίαν, διὰ νὰ παρηγορή-
σωσιν αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν.
20 Ἡ Μάρθα λοιπὸν καθὼς ἤκουσεν ὅτι
ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται, ὑπήντησεν αὐτόν· ἡ
δὲ Μαρία ἐκάθητο ἐν τῷ οἴκῳ.
21 Εἶπε λοιπὸν ἡ Μάρθα πρὸς τὸν
Ἰησοῦν, Κύριε, ἐὰν ἦσο ἐδῶ, ὁ ἀδελφός

[2] Ματθ. κς'. 7. Μάρκ. ιδ'. 3. κεφ. ιβ'. 3.
[3] κεφ. θ'. 3. σίχ. 40.
[4] κεφ. ι'. 40.
[5] κεφ. ι'. 31.
[6] κεφ. θ'. 4.
[7] κεφ. ιβ'. 35.
[8] Δευτ. λα'. 16. Δαν. ιβ'. 2. Ματθ. θ'. 24. Πράξ. ζ'. 60. Κορ. Α'. ιε'. 18, 51.

μου δὲν ἤθελεν ἀποθάνει· 22 πλὴν καὶ
[9] κεφ. θ'. τώρα ἐξεύρω, [9] ὅτι ὅσα ζητήσῃς παρὰ
31. τοῦ Θεοῦ θέλει σοὶ δώσει ὁ Θεός.
23 Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, Ὁ
ἀδελφός σου θέλει ἀναστηθῇ.
24 Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ Μάρθα,
[10] Λουκ. [10] Ἐξεύρω ὅτι θέλει ἀναστηθῇ ἐν τῇ
ιδ'. 14. ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
κεφ. ε'. 29. 25 Εἶπε πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, [11] Ἐγὼ
[11] κεφ. ε'. εἶμαι ἡ ἀνάστασις καὶ [12] ἡ ζωή· [13] ὁ
21 : ς'. πιστεύων εἰς ἐμὲ, καὶ ἂν ἀποθάνῃ, θέλει
39, 40, 44. ζήσει. 26 Καὶ πᾶς ὅστις ζῇ καὶ πι-
[12] κεφ. α'. στεύει εἰς ἐμὲ, δὲν θέλει ἀποθάνει εἰς
4 : ς'. 35 : τὸν αἰῶνα. Πιστεύεις τοῦτο;
ιδ'. 6. 27 Λέγει πρὸς αὐτὸν, Ναὶ, Κύριε,
Κολ. γ'. [14] ἐγὼ ἐπίστευσα, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς,
4. Ἰωάν. ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν
Α'. α'. 1, κόσμον.
2 : ε'. 11. 28 Καὶ ἀφοῦ εἶπε ταῦτα, ὑπῆγε καὶ
[13] κεφ. γ'. 36. Ἰωάν. ἐφώναξε Μαρίαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς
Α'. ε'. 10, κρυφίως, καὶ εἶπεν, Ὁ διδάσκαλος ἦλθε,
κ.τ.λ. καὶ σὲ κράζει. 29 Ἐκείνη καθὼς ἤ-
[14] Ματθ. κουσε, σηκόνεται ταχέως καὶ ἔρχεται
ις'. 16. πρὸς αὐτόν.
κεφ. δ'. 30 (Δὲν εἶχε δὲ ἐλθεῖ ὁ Ἰησοῦς ἔτι
42 : ς'. εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦτο ἐν τῷ τόπῳ
14, 69. ὅπου ὑπήντησεν αὐτὸν ἡ Μάρθα.) 31
[15] ςίχ. 19. [15] Οἱ Ἰουδαῖοι λοιπὸν οἱ ὄντες μετ' αὐ-
τῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παρηγοροῦντες αὐ-
τὴν, ἰδόντες τὴν Μαρίαν ὅτι ἐσηκώθη
ταχέως καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐ-
τὴν, λέγοντες, Ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ μνημ-
μεῖον, διὰ νὰ κλαύσῃ ἐκεῖ.
32 Ἡ Μαρία λοιπὸν καθὼς ἦλθεν
ὅπου ἦτο ὁ Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτὸν, ἔπε-
σεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, λέγουσα πρὸς
[16] ςίχ. 21. αὐτὸν, [16] Κύριε, ἐὰν ἦσο ἐδῶ, ὁ ἀδελφός
μου δὲν ἤθελεν ἀποθάνει.
33 Ὁ δὲ Ἰησοῦς καθὼς εἶδεν αὐτὴν
κλαίουσαν, καὶ τοὺς ἐλθόντας μετ' αὐ-
τῆς Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐστέναξεν ἐν
τῇ ψυχῇ αὐτοῦ, καὶ ἐταράχθη, 34 καὶ
εἶπε, Ποῦ ἐβάλετε αὐτόν; Λέγουσι πρὸς
αὐτὸν, Κύριε, ἐλθὲ καὶ ἰδέ.
[17] Λουκ. 35 [17] Ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς.
ιθ'. 41. 36 Ἔλεγον λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι, Ἰδὲ
πόσον ἠγάπα αὐτόν. 37 Τινὲς δὲ ἐξ
[18] κεφ. θ'. αὐτῶν εἶπον, Δὲν ἠδύνατο οὗτος [18] ὅστις
6. ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ, νὰ
κάμῃ ὥστε καὶ οὗτος νὰ μὴ ἀποθάνῃ;
38 Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν πάλιν στενάζων
ἐν ἑαυτῷ ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον. Ἦτο
δὲ σπήλαιον, καὶ ἔκειτο λίθος ἐπ' αὐ-
τοῦ. 39 Λέγει ὁ Ἰησοῦς, Σηκώσατε
τὸν λίθον.
Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἀπο-
θανόντος, ἡ Μάρθα, Κύριε, ὄζει ἤδη·
διότι εἶναι τεσσάρων ἡμερῶν.
[19] ςίχ. 4, 40 Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, Δὲν
23. σοὶ εἶπον, ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς, [19] θέλεις
ἰδεῖ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ;
41 Ἐσήκωσαν λοιπὸν τὸν λίθον,

ὅπου ἔκειτο ὁ ἀποθανών. Ὁ δὲ Ἰησοῦς
ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω, εἶπε, Πά-
τερ, εὐχαριστῶ σοι, ὅτι μου ἤκουσας.
42 Καὶ ἐγὼ ἐγνώριζον ὅτι πάντοτε μοῦ
ἀκούεις· ἀλλὰ [20] διὰ τὸν ὄχλον τὸν [20] κεφ.
περιεστῶτα εἶπον τοῦτο, διὰ νὰ πιστεύ- ιβ'. 30.
σωσιν ὅτι σὺ μὲ ἀπέστειλας.
43 Καὶ ταῦτα εἰπὼν, μετὰ φωνῆς
μεγάλης ἐκραύγασε, Λάζαρε, ἐλθὲ ἔξω.
44 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς δεδεμένος
τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας μὲ τὰ σάβα-
να· καὶ [21] τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦτο περι- [21] κεφ. κ'.
δεδεμένον μὲ σουδάριον. Λέγει πρὸς 7.
αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Λύσατε αὐτὸν, καὶ
ἀφήσατε νὰ ὑπάγῃ.
45 Πολλοὶ λοιπὸν ἐκ τῶν Ἰουδαίων,
οἵτινες εἶχον ἐλθεῖ εἰς τὴν Μαρίαν,
[22] καὶ εἶδον ὅσα ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς, ἐπί- [22] κεφ. β'.
στευσαν εἰς αὐτόν. 46 Τινὲς δὲ ἐξ 23 : ι'.
αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς Φαρισαίους, 42 : ιβ'.
καὶ εἶπον πρὸς αὐτοὺς ὅσα ἔκαμεν ὁ 11, 18.
Ἰησοῦς.

47 [23] Συνεκρότησαν λοιπὸν συνέδριον [23] Ψαλ. β'.
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, καὶ ἔλε- 2. Ματθ.
γον, [24] Τί κάμνομεν; διότι οὗτος ὁ ἄν- κς'. 3.
θρωπος πολλὰ θαύματα κάμνει. 48 Μάρκ. ιδ'.
Ἐὰν ἀφήσωμεν αὐτὸν οὕτω, πάντες θέ- 1. Λουκ.
λουσι πιστεύσει εἰς αὐτόν· καὶ θέλου- κβ'. 2.
σιν ἐλθεῖ οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀφανίσει καὶ [24] κεφ.
τὸν τόπον ἡμῶν καὶ τὸ ἔθνος. ιβ'. 19.
49 Εἷς δέ τις ἐξ αὐτῶν, [25] ὁ Καϊάφας, Πράξ. δ'.
ὅστις ἦτο ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐ- 16.
κείνου, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Σεῖς δὲν [25] Λουκ.
ἐξεύρετε τίποτε· 50 [26] οὐδὲ συλλογί- γ'. 2.
ζεσθε, ὅτι μᾶς συμφέρει νὰ ἀποθάνῃ κεφ. ιη'.
εἷς ἄνθρωπος ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, καὶ νὰ μὴ 14. Πράξ.
ἀπολεσθῇ ὅλον τὸ ἔθνος. δ'. 6. [26] κεφ.
51 Τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ δὲν εἶπεν, ιη'. 14.
ἀλλ' ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου
προεφήτευσεν ὅτι ἔμελλεν ὁ Ἰησοῦς νὰ
ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους· 52 [27] καὶ [27] Ἡσα.
οὐχὶ μόνον ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, ἀλλὰ [28] καὶ μθ'. 6.
διὰ νὰ συνάξῃ εἰς ἓν τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ Ἰωάν. Α'.
τὰ διεσκορπισμένα. β'. 2.
53 Ἀπ' ἐκείνης λοιπὸν τῆς ἡμέρας [28] κεφ. ι'.
συνεβουλεύθησαν, διὰ νὰ θανατώσωσιν 16. Ἐφεσ.
αὐτόν. 54 [29] Ὅθεν ὁ Ἰησοῦς δὲν πε- β'. 14, 15,
ριεπάτει πλέον παῤῥησίᾳ μεταξὺ τῶν 16, 17.
Ἰουδαίων, ἀλλ' ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν εἰς [29] κεφ. δ'.
τὸν τόπον πλησίον τῆς ἐρήμου, εἰς 1, 3 : ζ'.
πόλιν λεγομένην [30] Ἐφραῒμ, καὶ ἐκεῖ 1. [30] Ἰδὲ
διέτριβε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Χρον. Β'.
ιγ'. 19.

55 [31] Ἐπλησίαζε δὲ τὸ πάσχα τῶν [31] κεφ. β'.
Ἰουδαίων· καὶ πολλοὶ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ 13 : ε'. 1 :
τόπου ἐκείνου εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸ τοῦ ς'. 4.
πάσχα, διὰ νὰ καθαρίσωσιν ἑαυτούς.
56 [32] Ἐζήτουν λοιπὸν τὸν Ἰησοῦν, καὶ [32] κεφ. ζ'.
ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους ἱστάμενοι ἐν τῷ 11.
ἱερῷ, Τί σᾶς φαίνεται; ὅτι δὲν θέλει
ἐλθεῖ εἰς τὴν ἑορτήν; 57 Εἶχον δὲ

δώσει προσταγὴν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ἐάν τις μάθῃ ποῦ εἶναι, νὰ μηνύσῃ, διὰ νὰ πιάσωσιν αὐτόν.

[ΚΕΦ. ιβʹ.] Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰς Βηθανίαν [1]ὅπου ἦτο ὁ Λάζαρος ὁ ἀποθανὼν, τὸν ὁποῖον ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν. 2 Καὶ [2]ἔκαμαν εἰς αὐτὸν δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα ὑπηρέτει· ὁ δὲ Λάζαρος ἦτο εἷς ἐκ τῶν συγκαθημένων μετ' αὐτοῦ. 3 Τότε [3]ἡ Μαρία λαβοῦσα μίαν λίτραν μύρου νάρδου καθαρᾶς πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ μὲ τὰς τρίχας αὐτῆς ἐσπόγγισε τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπλήσθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου.

4 Λέγει λοιπὸν εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ὁ Ἰούδας Σίμωνος ὁ Ἰσκαριώτης, ὅστις ἔμελλε νὰ παραδώσῃ αὐτὸν, 5 Διὰ τί τοῦτο τὸ μύρον δὲν ἐπωλήθη τριακόσια δηνάρια, καὶ ἐδόθη εἰς τοὺς πτωχούς; 6 Εἶπε δὲ τοῦτο, οὐχὶ διότι ἔμελεν αὐτὸν περὶ τῶν πτωχῶν, ἀλλὰ διότι ἦτο κλέπτης, καὶ [4]εἶχε τὸ γλωσσόκομον, καὶ ἐβάσταζε τὰ βαλλόμενα εἰς αὐτό.

7 Εἶπε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς, Ἄφες αὐτήν· εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου ἐφύλαξεν αὐτό. 8 Διότι [5]τοὺς πτωχοὺς πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ ὅμως πάντοτε δὲν ἔχετε.

9 Ἔμαθε δὲ ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι εἶναι ἐκεῖ· καὶ ἦλθον οὐχὶ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλὰ διὰ νὰ ἴδωσι καὶ τὸν Λάζαρον, [6]τὸν ὁποῖον ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν. 10 [7]Συνεβουλεύθησαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς, διὰ νὰ θανατώσωσι καὶ τὸν Λάζαρον· 11 [8]διότι πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων δι' αὐτὸν ὑπήγαινον, καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.

12 [9]Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς, ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτὴν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, 13 ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων, καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτοῦ καὶ ἔκραζον, [10]Ὡσαννὰ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ.

14 [11]Εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον, ἐκάθισεν ἐπ' αὐτὸ, καθὼς εἶναι γεγραμμένον, 15 [12]“Μὴ φοβοῦ, θύγατερ Σιών· ἰδοὺ, ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου.”

16 Ταῦτα ὅμως [13]δὲν ἐνόησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ κατ' ἀρχάς· ἀλλ' [14]ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, [15]τότε ἐνεθυμήθησαν ὅτι ταῦτα ἦσαν γεγραμμένα δι' αὐτὸν, καὶ ταῦτα ἔκαμον εἰς αὐτόν.

17 Ἐμαρτύρει λοιπὸν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ, ὅτι ἐφώναξε τὸν Λάζαρον ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· 18 [16]διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτὸν ὁ ὄχλος, διότι ἤκουσεν ὅτι ἔκαμε τὸ θαῦμα τοῦτο.

19 Οἱ Φαρισαῖοι λοιπὸν εἶπον πρὸς ἀλλήλους, [17]Βλέπετε ὅτι δὲν ὠφελεῖτε οὐδέν; ἰδοὺ, ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ ὑπῆγεν.

20 [18]Ἦσαν δέ τινες Ἕλληνες [19]μεταξὺ τῶν ἀναβαινόντων διὰ νὰ προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ. 21 Οὗτοι λοιπὸν ἦλθον πρὸς τὸν Φίλιππον [20]τὸν ἀπὸ Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν, λέγοντες, Κύριε, θέλομεν νὰ ἴδωμεν τὸν Ἰησοῦν. 22 Ἔρχεται ὁ Φίλιππος καὶ λέγει πρὸς τὸν Ἀνδρέαν· καὶ πάλιν ὁ Ἀνδρέας καὶ ὁ Φίλιππος λέγουσι πρὸς τὸν Ἰησοῦν.

23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς, λέγων, [21]Ἦλθεν ἡ ὥρα διὰ νὰ δοξασθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. 24 Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, [22]Ἐὰν ὁ κόκκος τοῦ σίτου δὲν πέσῃ εἰς τὴν γῆν καὶ ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν ὅμως ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει. 25 [23]Ὅστις ἀγαπᾷ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, θέλει ἀπολέσῃ αὐτήν· καὶ ὅστις μισεῖ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, εἰς ζωὴν αἰώνιον θέλει φυλάξει αὐτήν. 26 Ἐὰν ἐμὲ ὑπηρετῇ τις, ἐμὲ ἂς ἀκολουθῇ· καὶ [24]ὅπου εἶμαι ἐγὼ, ἐκεῖ θέλει εἶσθαι καὶ ὁ ὑπηρέτης ὁ ἐμός· καὶ ἐάν τις ἐμὲ ὑπηρετῇ, θέλει τιμήσει αὐτὸν ὁ Πατήρ. 27 [25]Τώρα ἡ ψυχή μου εἶναι τεταραγμένη· καὶ τί νὰ εἴπω; Πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης. [26]Ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην. 28 Πάτερ, δόξασόν σου τὸ ὄνομα.

[27]Ἦλθε λοιπὸν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Καὶ ἐδόξασα, καὶ πάλιν θέλω δοξάσει.

29 Ὁ ὄχλος λοιπὸν, ὁ παρεστὼς καὶ ἀκούσας, ἔλεγεν ὅτι ἔγεινε βροντή. Ἄλλοι ἔλεγον, Ἄγγελος ἐλάλησε πρὸς αὐτόν.

30 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, [28]Ἡ φωνὴ αὕτη δὲν ἔγεινε δι' ἐμὲ, ἀλλὰ διὰ σᾶς. 31 Τώρα εἶναι κρίσις τοῦ κόσμου τούτου· τώρα [29]ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου θέλει ἐκβληθῇ ἔξω· 32 καὶ ἐγὼ [30]ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, [31]θέλω ἑλκύσει πάντας πρὸς ἐμαυτόν. 33 [32](Τοῦτο δὲ ἔλεγε, δεικνύων μὲ ποῖον θάνατον ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ.)

34 Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ ὄχλος, [33]Ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου, Ὅτι ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ πῶς σὺ λέγεις, Ὅτι πρέπει νὰ ὑψωθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; τίς εἶναι οὗτος ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου;

35 Εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰη-

[1] κεφ. ιαʹ. 1, 43.
[2] Ματθ. κϛʹ. 6. Μάρκ. ιδʹ. 3.
[3] Λουκ. ιʹ. 38, 39. κεφ. ιαʹ. 2.
[4] κεφ. ιγʹ. 29.
[5] Ματθ. κϛʹ. 11. Μάρκ. ιδʹ. 7.
[6] κεφ. ιαʹ. 43, 44.
[7] Λουκ. ιϛʹ. 31.
[8] κεφ. ιαʹ. 45. σίχ. 18.
[9] Ματθ. καʹ. 8. Μάρκ. ιαʹ. 8. Λουκ. ιθʹ. 35, 36, κ.τ.λ.
[10] Ψαλ. ριηʹ. 25, 26.
[11] Ματθ. καʹ. 7.
[12] Ζαχ. θʹ. 9.
[13] Λουκ. ιηʹ. 34.
[14] κεφ. ζʹ. 39.
[15] κεφ. ιδʹ. 26.
[16] σίχ. 11.
[17] κεφ. ιαʹ. 47, 48.
[18] Πράξ. ιζʹ. 4.
[19] Βασ. Αʹ. ηʹ. 41, 42. Πράξ. ηʹ. 27.
[20] κεφ. αʹ. 44.
[21] κεφ. ιγʹ. 32: ιζʹ. 1.
[22] Κορ. Αʹ. ιεʹ. 36.
[23] Ματθ. ιʹ. 39: ιϛʹ. 25. Μάρκ. ηʹ. 35. Λουκ. θʹ. 24: ιζʹ. 33.
[24] κεφ. ιδʹ. 3: ιζʹ. 24. Θεσ. Αʹ. δʹ. 17.
[25] Ματθ. κϛʹ. 38, 39. Λουκ. ιβʹ. 50. κεφ. ιγʹ. 21.
[26] Λουκ. κβʹ. 53: κεφ. ιηʹ. 37.
[27] Ματθ. γʹ. 17.
[28] κεφ. ιαʹ. 42.
[29] Ματθ. ιβʹ. 29. Λουκ. ιʹ. 18. κεφ. ιδʹ. 30: ιϛʹ. 11. Πράξ. κϛʹ. 18. Κορ. Βʹ. δʹ. 4. Ἐφεσ. βʹ. 2: ϛʹ. 12.
[30] κεφ. γʹ. 14: ηʹ. 28.
[31] Ῥωμ. εʹ. 18. Ἑβρ. βʹ. 9.
[32] κεφ. ιηʹ. 32.
[33] Ψαλ. πθʹ. 36, 37: ριʹ. 4. Ἡσα. θʹ. 7: νγʹ. 8. Ἰεζ. λζʹ. 25. Δαν. βʹ. 44: ζʹ. 14, 27. Μιχ. δʹ. 7.

[34] κεφ. α'. 9: η'. 12: θ'. 5. σίχ. 46.
[35] Ἱερ. ιγ'. 16. Ἐφεσ. ε'. 8.
[36] κεφ. ια'. 10. Ἰωάν. Α'. β'. 11.
[37] Λουκ. ις'. 8. Ἐφεσ. ε'. 8. Θεσ. Α'. ε'. 5. Ἰωάν. Α'. β'. 9, 10, 11.
[38] κεφ. η'. 59: ια'. 54.
[39] Ἡσα. νγ'. 1. Ῥωμ. ι'. 16.
[40] Ἡσα. ς'. 9, 10. Ματθ. ιγ'. 14.
[41] Ἡσα. ς'. 1.
[42] κεφ. ζ'. 13: θ'. 22.
[43] κεφ. ε'. 44.
[44] Μάρκ. θ'. 37. Πέτρ. Α'. α'. 21.
[45] κεφ. ιδ'. 9.
[46] σίχ. 35, 36. κεφ. γ'. 19: η'. 12: θ'. 5, 39.
[47] κεφ. ε'. 45: η'. 15, 26.
[48] κεφ. γ'. 17.
[49] Λουκ. ι'. 16.
[50] Δευτ. ιη'. 19. Μάρκ. ις'. 16.
[51] κεφ. η'. 38: ιδ'. 10.
[52] Δευτ. ιη'. 18.
[1] Ματθ. κς'. 2.

σοῦς, [34]Ἔτι ὀλίγον καιρὸν τὸ φῶς εἶναι
μεθ' ὑμῶν. [35]Περιπατεῖτε ἐνόσῳ ἔχετε
τὸ φῶς, διὰ νὰ μὴ σᾶς καταφθάσῃ τὸ
σκότος· [36]καὶ ὅστις περιπατεῖ ἐν τῷ
σκότει, δὲν ἐξεύρει ποῦ ὑπάγει. 36
Ἐνόσῳ ἔχετε τὸ φῶς, πιστεύετε εἰς τὸ
φῶς, διὰ νὰ γείνητε [37]υἱοὶ τοῦ φωτός.
Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀπελ-
θὼν [38]ἐκρύφθη ἀπ' αὐτῶν. 37 Ἀλλ'
ἐνῷ ἔκαμε τόσα θαύματα ἔμπροσθεν
αὐτῶν, δὲν ἐπίστευον εἰς αὐτόν· 38
διὰ νὰ πληρωθῇ ὁ λόγος τοῦ προφήτου
Ἠσαΐου, τὸν ὁποῖον εἶπε, [39]"Κύριε,
τίς ἐπίστευσεν εἰς τὸ κήρυγμα ἡμῶν;
καὶ ὁ βραχίων τοῦ Κυρίου εἰς τίνα
ἀπεκαλύφθη;" 39 Διὰ τοῦτο δὲν ἠδύ-
ναντο νὰ πιστεύωσι, διότι πάλιν εἶπεν
ὁ Ἠσαΐας, 40 [40]"Ἐτύφλωσε τοὺς ὀ-
φθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ ἐσκλήρυνε τὴν
καρδίαν αὐτῶν· διὰ νὰ μὴ ἴδωσι μὲ
τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ νοήσωσι μὲ τὴν
καρδίαν, καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰατρεύσω
αὐτούς." 41 [41]Ταῦτα εἶπεν ὁ Ἠσαΐας,
ὅτε εἶδε τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησε
περὶ αὐτοῦ.
42 Ἀλλ' ὅμως καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων
πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν· πλὴν
[42]διὰ τοὺς Φαρισαίους δὲν ὡμολόγουν,
διὰ νὰ μὴ γείνωσιν ἀποσυνάγωγοι. 43
[43]Διότι ἠγάπησαν τὴν δόξαν τῶν ἀν-
θρώπων μᾶλλον παρὰ τὴν δόξαν τοῦ
Θεοῦ.
44 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔκραξε καὶ εἶπεν,
[44]Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, δὲν πιστεύει εἰς
ἐμέ, ἀλλ' εἰς τὸν πέμψαντά με· 45
καὶ [45]ὁ θεωρῶν ἐμέ, θεωρεῖ τὸν πέμ-
ψαντά με. 46 [46]Ἐγὼ ἦλθον φῶς εἰς
τὸν κόσμον, διὰ νὰ μὴ μείνῃ ἐν τῷ
σκότει πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ. 47
Καὶ ἐάν τις ἀκούσῃ τοὺς λόγους μου,
καὶ δὲν πιστεύσῃ, [47]ἐγὼ δὲν κρίνω
αὐτόν· [48]διότι δὲν ἦλθον διὰ νὰ κρίνω
τὸν κόσμον, ἀλλὰ διὰ νὰ σώσω τὸν
κόσμον. 48 [49]Ὁ ἀθετῶν ἐμέ, καὶ μὴ
δεχόμενος τοὺς λόγους μου, ἔχει τὸν
κρίνοντα αὐτόν· [50]ὁ λόγος τὸν ὁποῖον
ἐλάλησα, ἐκεῖνος θέλει κρίνει αὐτὸν ἐν
τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 49 Διότι [51]ἐγὼ ἀπ'
ἐμαυτοῦ δὲν ἐλάλησα, ἀλλ' ὁ πέμψας
με Πατήρ, αὐτός μοὶ ἔδωκεν ἐντολήν,
[52]τί νὰ εἴπω, καὶ τί νὰ λαλήσω· 50
καὶ ἐξεύρω ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ εἶναι
ζωὴ αἰώνιος. Ὅσα λοιπὸν λαλῶ ἐγώ,
καθὼς μοὶ εἶπεν ὁ Πατήρ, οὕτω λαλῶ.

ΚΕΦ. ιγ'.

1 ΠΡΟ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα,
ἐξεύρων ὁ Ἰησοῦς [2]ὅτι ἦλθεν
ἡ ὥρα αὐτοῦ, διὰ νὰ μεταβῇ ἐκ τοῦ
κόσμου τούτου πρὸς τὸν Πατέρα, ἀγα-
πήσας τοὺς ἰδικούς του τοὺς ἐν τῷ
κόσμῳ μέχρι τέλους ἠγάπησεν αὐτούς.
2 Καὶ ἀφοῦ ἔγεινε δεῖπνος, [3](ὁ δὲ
διάβολος εἶχεν ἤδη βάλει εἰς τὴν καρ-
δίαν τοῦ Ἰούδα Σίμωνος τοῦ Ἰσκαριώ-
του, νὰ παραδώσῃ αὐτόν·) 3 ἐξεύρων
ὁ Ἰησοῦς [4]ὅτι πάντα ἔδωκεν εἰς αὐτὸν
ὁ Πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ [5]ὅτι ἀπὸ
τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθε, καὶ πρὸς τὸν Θεὸν
ὑπάγει, 4 [6]ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου,
καὶ ἐκδύεται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λαβὼν
προσόψιον διεζώσθη. 5 Ἔπειτα βάλ-
λει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρχισε
νὰ νίπτῃ τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν, καὶ
νὰ σπογγίζῃ μὲ τὸ προσόψιον μὲ τὸ
ὁποῖον ἦτο διεζωσμένος.
6 Ἔρχεται λοιπὸν πρὸς τὸν Σίμωνα
Πέτρον· καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνος,
Κύριε, [7]σύ μου νίπτεις τοὺς πόδας;
7 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς
αὐτόν, Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐγὼ κάμνω σὺ
δὲν ἐξεύρεις τώρα, [8]θέλεις ὅμως γνωρί-
σει μετὰ ταῦτα.
8 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Πέτρος, Δὲν
θέλεις νίψει τοὺς πόδας μου εἰς τὸν
αἰῶνα.
Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, [9]Ἐὰν
δὲν σὲ νίψω, δὲν ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ.
9 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Σίμων Πέτρος,
Κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον, ἀλλὰ
καὶ τὰς χεῖρας, καὶ τὴν κεφαλήν.
10 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ὁ
λελουμένος δὲν ἔχει χρείαν εἰμὴ τοὺς
πόδας νὰ νιφθῇ, ἀλλ' εἶναι ὅλος καθα-
ρός· καὶ [10]σεῖς εἶσθε καθαροί, ἀλλ' οὐχὶ
πάντες. 11 [11]Διότι ἤξευρεν ἐκεῖνον
ὅστις ἔμελλε νὰ παραδώσῃ αὐτόν· διὰ
τοῦτο εἶπε, Δὲν εἶσθε πάντες καθαροί.
12 Ἀφοῦ λοιπὸν ἔνιψε τοὺς πόδας
αὐτῶν, καὶ ἔλαβε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καθί-
σας πάλιν, εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἐξεύρετε
τί ἔκαμον εἰς ἐσᾶς; 13 [12]Σεῖς μὲ φω-
νάζετε, Ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ Κύριος·
καὶ καλῶς λέγετε, διότι εἶμαι. 14
[13]Ἐὰν λοιπὸν ἐγώ, ὁ Κύριος καὶ ὁ
διδάσκαλος, σᾶς ἔνιψα τοὺς πόδας,
[14]καὶ σεῖς χρεωστεῖτε νὰ νίπτητε τοὺς
πόδας ἀλλήλων. 15 Διότι [15]παρά-
δειγμα ἔδωκα εἰς ἐσᾶς, διὰ νὰ κάμνητε
καὶ σεῖς, καθὼς ἐγὼ ἔκαμον εἰς ἐσᾶς.
16 [16]Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, δὲν
εἶναι δοῦλος ἀνώτερος τοῦ κυρίου αὐ-
τοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος ἀνώτερος τοῦ πέμ-
ψαντος αὐτόν. 17 [17]Ἐὰν ἐξεύρητε
ταῦτα, μακάριοι εἶσθε, ἐὰν κάμνητε
αὐτά. 18 Δὲν λέγω τοῦτο περὶ πάντων
ὑμῶν· ἐγὼ ἐξεύρω ποίους ἔκλεξα· ἀλλὰ
διὰ νὰ πληρωθῇ ἡ γραφή, [18]"Ὁ τρώ-
γων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον, ἐσήκωσεν ἐπ'
ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ." 19 [19]Ἀπὸ
τοῦ νῦν σᾶς λέγω τοῦτο πρὶν γείνῃ, διὰ

[3] Λουκ. κβ'. 3. σίχ. 27.
[4] Ματθ. ια'. 27: κη'. 18. κεφ. γ'. 35: ιζ'. 2. Πράξ. β'. 36. Κορ. Α'. ιε'. 27. Ἑβρ. β'. 8.
[5] κεφ. η'. 42: ις'. 28.
[6] Λουκ. κβ'. 27. Φιλιπ. β'. 7, 8.
[7] Ἰδὲ Ματθ. γ'. 14.
[8] σίχ. 12.
[9] κεφ. γ'. 5. Κορ. Α'. ς'. 11. Ἐφεσ. ε'. 26. Τίτ. γ'. 5. Ἑβρ. ι'. 22.
[10] κεφ. ιε'. 3.
[11] κεφ. ς'. 64.
[12] Ματθ. κγ'. 8, 10. Λουκ. ς'. 46. Κορ. Α'. η'. 6: ιβ'. 3. Φιλιπ. β'. 11.
[13] Λουκ. κβ'. 27.
[14] Ῥωμ. ιβ'. 10. Γαλ. ς'. 1, 2. Πέτρ. Α'. ε'. 5.
[15] Ματθ. ια'. 29. Φιλιπ. β'. 5. Πέτρ. Α'. β'. 21. Ἰωάν. Α'. β'. 6.
[16] Ματθ. ι'. 24. Λουκ. ς'. 40. κεφ. ιε'. 20.

[2] κεφ. ιβ'. 23: ιζ'. 1, 11.
[17] Ἰακ. α'. 25. [18] Ψαλ. μα'. 9. Ματθ. κς'. 23. σίχ. 21. [19] κεφ. ιδ'. 29: ιε'. 4.

νὰ πιστεύσητε ὅταν γείνῃ, ὅτι ἐγὼ εἶμαι.
20 [20]Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅστις
δέχεται ὅντινα πέμψω, ἐμὲ δέχεται·
καὶ ὅστις δέχεται ἐμὲ, δέχεται τὸν
πέμψαντά με.
21 [21]Ἀφοῦ εἶπε ταῦτα ὁ Ἰησοῦς,
[22]ἐταράχθη τὴν ψυχὴν, καὶ ἐμαρτύρησε
καὶ εἶπεν, Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω,
ὅτι [23]εἷς ἐξ ὑμῶν θέλει μὲ παρα-
δώσει.
22 Ἔβλεπον λοιπὸν εἰς ἀλλήλους οἱ
μαθηταὶ, ἀποροῦντες περὶ τίνος λέγει.
23 [24]Ἐκάθητο δὲ κεκλιμένος εἰς τὸν
κόλπον τοῦ Ἰησοῦ εἷς τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς.
24 Νεύει λοιπὸν πρὸς τοῦτον ὁ Σίμων
Πέτρος διὰ νὰ ἐρωτήσῃ τίς εἶναι ἐκεῖνος
περὶ τοῦ ὁποίου λέγει. 25 Καὶ πεσὼν
ἐκεῖνος ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ, λέγει
πρὸς αὐτὸν, Κύριε, τίς εἶναι;
26 Ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς, Ἐκεῖνος
εἶναι, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγὼ βάψας τὸ
ψωμίον θέλω δώσει.
Καὶ ἐμβάψας τὸ ψωμίον δίδει εἰς
τὸν Ἰούδαν Σίμωνος τὸν Ἰσκαριώτην.
27 Καὶ [25]μετὰ τὸ ψωμίον, τότε εἰσῆλ-
θεν εἰς ἐκεῖνον ὁ Σατανᾶς. Λέγει λοι-
πὸν πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ὅ,τι κά-
μνεις, κάμε ταχύτερον. 28 Τοῦτο ὅμως
οὐδεὶς τῶν καθημένων ἐνόησε πρὸς τί
εἶπε πρὸς αὐτόν. 29 Διότι τινὲς ἐνό-
μιζον, ἐπειδὴ [26]ὁ Ἰούδας εἶχε τὸ γλωσ-
σόκομον, ὅτι λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς,
Ἀγόρασον ὅσων ἔχομεν χρείαν διὰ τὴν
ἑορτήν· ἢ νὰ δώσῃ τι εἰς τοὺς πτωχούς.
30 Λαβὼν λοιπὸν ἐκεῖνος τὸ ψωμίον,
ἐξῆλθεν εὐθύς· ἦτο δὲ νύξ.
31 Ὅτε λοιπὸν ἐξῆλθε, λέγει ὁ Ἰη-
σοῦς, [27]Τώρα ἐδοξάσθη ὁ Υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου, [28]καὶ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ.
32 [29]Ἐὰν ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ,
καὶ ὁ Θεὸς θέλει δοξάσει αὐτὸν ἐν
ἑαυτῷ, [30]καὶ εὐθὺς θέλει δοξάσει αὐ-
τόν. 33 Τεκνία, ἔτι ὀλίγον εἶμαι μεθ'
ὑμῶν. Θέλετε μὲ ζητήσει· καὶ [31]καθὼς
εἶπον πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, Ὅτι, ὅπου
ὑπάγω ἐγὼ, σεῖς δὲν δύνασθε νὰ ἔλθητε,
καὶ πρὸς ἐσᾶς λέγω τώρα. 34 [32]Ἐν-
τολὴν καινὴν σᾶς δίδω, Νὰ ἀγαπᾶτε
ἀλλήλους· καθὼς ἐγὼ σᾶς ἠγάπησα,
καὶ σεῖς νὰ ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. 35
[33]Ἐκ τούτου θέλουσι γνωρίσει πάντες
ὅτι εἶσθε μαθηταί μου, ἐὰν ἔχητε ἀγά-
πην πρὸς ἀλλήλους.
36 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Σίμων Πέ-
τρος, Κύριε, ποῦ ὑπάγεις;
Ἀπεκρίθη εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ὅπου
ὑπάγω, δὲν δύνασαι τώρα νὰ μὲ ἀκο-
λουθήσῃς· [34]ὕστερον ὅμως θέλεις μὲ
ἀκολουθήσει.
37 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Πέτρος,
Κύριε, διατί δὲν δύναμαι νὰ σὲ ἀκο-

[20] Ματθ. ι'. 40: κε'. 40. Λουκ. ι'. 16.
[21] Ματθ. κϛ'. 21. Μάρκ. ιδ'. 18. Λουκ. κβ'. 21.
[22] κεφ. ιβ'. 27.
[23] Πράξ. α'. 17. Ἰωάν. Α'. β'. 19.
[24] κεφ. ιθ'. 26: κ'. 2: κα'. 7, 20, 24.
[25] Λουκ. κβ'. 3. κεφ. ϛ'. 70.
[26] κεφ. ιβ'. 6.
[27] κεφ. ιβ'. 23.
[28] κεφ. ιδ'. 13. Πέτρ. Α'. δ'. 11.
[29] κεφ. ιζ'. 1, 4, 5, 6.
[30] κεφ. ιβ'. 23.
[31] κεφ. ζ'. 34: η'. 21.
[32] Λευιτ. ιθ'. 18. κεφ. ιε'. 12, 17. Ἐφεσ. ε'. 2. Θεσ. Α'. δ'. 9. Ἰακ. β'. 8. Πέτρ. Α'. α'. 22. Ἰωάν. Α'. β'. 7, 8: γ'. 11, 23: δ'. 21.
[33] Ἰωάν. Α'. β'. 5: δ'. 20.
[34] κεφ. κα'. 18. Πέτρ. Β'. α'. 14.

λουθήσω τώρα; [35]τὴν ψυχήν μου
θέλω βάλει ὑπὲρ σοῦ.
38 Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς,
Τὴν ψυχήν σου θέλεις βάλει ὑπὲρ
ἐμοῦ; ἀληθῶς, ἀληθῶς σοὶ λέγω, δὲν
θέλει φωνάξει ὁ ἀλέκτωρ, ἑωσοῦ μὲ
ἀπαρνηθῇς τρίς.
[ΚΕΦ. ιδ'.] 1 [1]ΑΣ μὴ ταράττηται ἡ
καρδία σας· πιστεύετε εἰς τὸν Θεὸν,
καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε. 2 Ἐν τῇ οἰκίᾳ
τοῦ Πατρός μου εἶναι πολλὰ οἰκήματα·
εἰ δὲ μὴ, ἤθελον σᾶς εἰπεῖ· [2]ὑπάγω νὰ
σᾶς ἑτοιμάσω τόπον. 3 Καὶ ἀφοῦ
ὑπάγω καὶ σᾶς ἑτοιμάσω τόπον, [3]πάλιν
ἔρχομαι, καὶ θέλω σᾶς παραλάβει πρὸς
ἐμαυτὸν, [4]διὰ νὰ ἦσθε καὶ σεῖς ὅπου
εἶμαι ἐγώ. 4 Καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω
ἐξεύρετε, καὶ τὴν ὁδὸν ἐξεύρετε.
5 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Θωμᾶς, Κύριε,
δὲν ἐξεύρομεν ποῦ ὑπάγεις· καὶ πῶς
δυνάμεθα νὰ ἐξεύρωμεν τὴν ὁδόν;
6 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ
εἶμαι [5]ἡ ὁδὸς, καὶ [6]ἡ ἀλήθεια, καὶ [7]ἡ
ζωή· [8]οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν Πατέρα,
εἰμὴ δι' ἐμοῦ· 7 [9]ἐὰν ἐγνωρίζετε ἐμὲ,
καὶ τὸν Πατέρα μου ἠθέλετε γνωρίσει·
καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν γνωρίζετε αὐτὸν, καὶ
εἴδετε αὐτόν.
8 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Φίλιππος,
Κύριε, δεῖξον εἰς ἡμᾶς τὸν Πατέρα,
καὶ ἀρκεῖ εἰς ἡμᾶς.
9 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Τό-
σον καιρὸν εἶμαι μεθ' ὑμῶν, καὶ δὲν μὲ
ἐγνώρισας, Φίλιππε; [10]ὅστις εἶδεν
ἐμὲ, εἶδε τὸν Πατέρα· καὶ πῶς σὺ
λέγεις, Δεῖξον εἰς ἡμᾶς τὸν Πατέρα;
10 Δὲν πιστεύεις ὅτι [11]ἐγὼ εἶμαι ἐν
τῷ Πατρὶ, καὶ ὁ Πατὴρ εἶναι ἐν ἐμοί;
τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἐγὼ λαλῶ
πρὸς ὑμᾶς, [12]ἀπ' ἐμαυτοῦ δὲν λαλῶ·
ἀλλ' ὁ Πατὴρ ὁ μένων ἐν ἐμοὶ, αὐτὸς
ἐκτελεῖ τὰ ἔργα. 11 Πιστεύετέ μοι
ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἐν τῷ Πατρὶ, καὶ ὁ Πατὴρ
εἶναι ἐν ἐμοί· [13]εἰ δὲ μὴ, διὰ τὰ ἔργα
αὐτὰ πιστεύετέ μοι. 12 [14]Ἀληθῶς,
ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅστις πιστεύει εἰς
ἐμὲ, τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα κάμνω, καὶ
ἐκεῖνος θέλει κάμει, καὶ μεγαλήτερα
τούτων θέλει κάμει· διότι ἐγὼ ὑπάγω
πρὸς τὸν Πατέρα μου. 13 Καὶ [15]ὅ,τι
ἂν ζητήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, θέλω
κάμει τοῦτο, διὰ νὰ δοξασθῇ ὁ Πατὴρ
ἐν τῷ Υἱῷ. 14 Ἐὰν ζητήσητέ τι ἐν
τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ θέλω κάμει αὐτό.
15 [16]Ἐὰν μὲ ἀγαπᾶτε, τὰς ἐντολάς
μου φυλάξατε. 16 Καὶ ἐγὼ θέλω
παρακαλέσει τὸν Πατέρα, καὶ [17]θέλει
σᾶς δώσει ἄλλον Παράκλητον, διὰ νὰ
μένῃ μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα, 17

[35] Ματθ. κϛ'. 33, 34, 35. Μάρκ. ιδ'. 29, 30, 31. Λουκ. κβ'. 33, 34.
[1] ϛίχ. 27. κεφ. ιϛ'. 22, 23.
[2] κεφ. ιγ'. 33, 36.
[3] ϛίχ. 18, 28. Πράξ. α'. 11.
[4] κεφ. ιβ'. 26: ιζ'. 24. Θεσ. Α'. δ'. 17.
[5] Ἑβρ. θ'. 8.
[6] κεφ. α'. 17: η'. 32.
[7] κεφ. α'. 4: ια'. 25.
[8] κεφ. ι'. 9.
[9] κεφ. η'. 19.
[10] κεφ. ιβ'. 45. Κολ. α'. 15. Ἑβρ. α'. 3.
[11] ϛίχ. 20. κεφ. ι'. 38: ιζ'. 21, 23.
[12] κεφ. ε'. 19: ζ'. 16: η'. 28: ιβ'. 49.
[13] κεφ. ε'. 36: ι'. 38.
[14] Ματθ. κα'. 21. Μάρκ. ιϛ'. 17. Λουκ. ι'. 17.
[15] Ματθ. ζ'. 7: κα'. 22. Μάρκ. ια'. 24. Λουκ. ια'. 9. κεφ. ιε'. 7, 16: ιϛ'. 23, 24. Ἰακ. α'. 5. Ἰωάν. Α'. γ'. 22: ε'. 14.
[16] ϛίχ. 21, 23. κεφ. ιε'. 10, 14. Ἰωάν. Α'. ε'. 3.
[17] κεφ. ιε'. 26: ιϛ'. 7. Ῥωμ. η'. 15, 26.

[18] τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, [19] τὸ ὁποῖον
ὁ κόσμος δὲν δύναται νὰ λάβῃ, διότι
δὲν βλέπει αὐτό, οὐδὲ γνωρίζει αὐτό·
σεῖς ὅμως γνωρίζετε αὐτό, διότι μένει
μεθ' ὑμῶν, καὶ [20] ἐν ὑμῖν θέλει εἶσθαι.
18 [21] Δὲν θέλω σᾶς ἀφήσει ὀρφανούς·
[22] ἔρχομαι πρὸς ἐσᾶς. 19 Ἔτι ὀλίγον,
καὶ ὁ κόσμος πλέον δὲν μὲ βλέπει·
[23] σεῖς ὅμως μὲ βλέπετε· [24] διότι ἐγὼ
ζῶ, καὶ σεῖς θέλετε ζῇ. 20 Ἐν ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ σεῖς θέλετε γνωρίσει, [25] ὅτι
ἐγὼ εἶμαι ἐν τῷ Πατρί μου, καὶ σεῖς ἐν
ἐμοί, καὶ ἐγὼ ἐν ὑμῖν. 21 [26] Ὁ ἔχων
τὰς ἐντολάς μου καὶ φυλάττων αὐτάς,
ἐκεῖνος εἶναι ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγα-
πῶν με, θέλει ἀγαπηθῇ ὑπὸ τοῦ Πα-
τρός μου· καὶ ἐγὼ θέλω ἀγαπήσει
αὐτόν, καὶ θέλω φανερώσει ἐμαυτὸν
εἰς αὐτόν.
22 Λέγει πρὸς αὐτὸν [27] ὁ Ἰούδας
(οὐχὶ ὁ Ἰσκαριώτης), Κύριε, τί συμ-
βαίνει ὅτι μέλλεις νὰ φανερώσῃς
σεαυτὸν εἰς ἡμᾶς, καὶ οὐχὶ εἰς τὸν
κόσμον;
23 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπε
πρὸς αὐτόν, [28] Ἐάν τις μὲ ἀγαπᾷ, τὸν
λόγον μου θέλει φυλάξει, καὶ ὁ Πατήρ
μου θέλει ἀγαπήσει αὐτόν, [29] καὶ πρὸς
αὐτὸν θέλομεν ἔλθει, καὶ ἐν αὐτῷ θέ-
λομεν κατοικήσει. 24 Ὁ μὴ ἀγαπῶν
με τοὺς λόγους μου δὲν φυλάττει.
Καὶ [30] ὁ λόγος τὸν ὁποῖον ἀκούετε, δὲν
εἶναι ἰδικός μου, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός
με Πατρός.
25 Ταῦτα ἐλάλησα πρὸς ἐσᾶς, ἐνῷ
εὑρίσκομαι μεθ' ὑμῶν. 26 [31] Ὁ δὲ
Παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ
ὁποῖον θέλει πέμψει ὁ Πατὴρ ἐν τῷ
ὀνόματί μου, [32] ἐκεῖνος θέλει σᾶς δι-
δάξει πάντα, καὶ θέλει σᾶς ὑπενθυμίσει
πάντα ὅσα εἶπον πρὸς ἐσᾶς.
27 [33] Εἰρήνην ἀφίνω εἰς ἐσᾶς, εἰρή-
νην τὴν ἐμὴν δίδω εἰς ἐσᾶς· οὐχὶ καθὼς
ὁ κόσμος δίδει, σᾶς δίδω ἐγώ. [34] Ἂς
μὴ ταράττηται ἡ καρδία σας, μηδὲ ἂς
δειλιᾷ. 28 Ἠκούσατε [35] ὅτι ἐγὼ σᾶς
εἶπον, [36] Ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς
ἐσᾶς. Ἐὰν μὲ ἠγαπᾶτε, ἠθέλετε χαρῆ
ὅτι εἶπον, Ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα·
[37] διότι ὁ Πατήρ μου εἶναι μεγαλήτερός
μου. 29 Καὶ [38] τώρα σᾶς εἶπον πρὶν
γείνῃ, διὰ νὰ πιστεύσητε ὅταν γείνῃ.
30 Δὲν θέλω πλέον λαλήσει πολλὰ
μεθ' ὑμῶν· [39] διότι ἔρχεται ὁ ἄρχων
τοῦ κόσμου τούτου, καὶ δὲν ἔχει οὐδὲν
ἐν ἐμοί. 31 Ἀλλὰ διὰ νὰ γνωρίσῃ ὁ
κόσμος, ὅτι ἀγαπῶ τὸν Πατέρα, [40] καὶ
καθὼς μὲ προσέταξεν ὁ Πατήρ, οὕτω
κάμνω. Ἐγέρθητε, ἂς ὑπάγωμεν ἐν-
τεῦθεν.

[18] κεφ. ιε'. 26: ις'. 13. Ἰωάν. Α'. δ'. 6.
[19] Κορ. Α'. β'. 14.
[20] Ἰωάν. Α'. β'. 27.
[21] Ματθ. κη'. 20.
[22] στίχ. 3, 28.
[23] κεφ. ις'. 16.
[24] Κορ. Α'. ιε'. 20.
[25] στίχ. 10. κεφ. ι'. 38: ιζ'. 21, 23, 26.
[26] στίχ. 15, 23. Ἰωάν. Α'. β'. 5: ε'. 3.
[27] Λουκ. ς'. 16.
[28] στίχ. 15.
[29] Ἰωάν. Α'. β'. 24. Ἀποκ. γ'. 30.
[30] στίχ. 10. κεφ. ε'. 19, 38: ζ'. 16: η'. 28: ιβ'. 49.
[31] στίχ. 16. Λουκ. κδ'. 49. κεφ. ιε'. 26: ις'. 7.
[32] κεφ. β'. 22: ιβ'. 16: ις'. 13. Ἰωάν. Α'. β'. 20, 27.
[33] Φιλιπ. δ'. 7. Κολ. γ'. 15.
[34] στίχ. 1.
[35] στίχ. 3, 18.
[36] στίχ. 12. κεφ. ις'. 16: κ'. 17.
[37] Ἴδε κεφ. ε'. 18: ι'. 30. Φιλιπ. β'. 6.
[38] κεφ. ιγ'. 19: ις'. 4. [39] κεφ. ιβ'. 31: ις'. 11.
[40] κεφ. ι'. 18. Φιλιπ. β'. 8. Ἑβρ. ε'. 8.

[ΚΕΦ. ιε'.] Ἐγώ εἶμαι ἡ ἄμπελος
ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ Πατήρ μου εἶναι ὁ
γεωργός. 2 [1] Πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ
φέρον καρπόν, ἐκκόπτει αὐτό· καὶ πᾶν
τὸ φέρον καρπόν, καθαρίζει αὐτό, διὰ
νὰ φέρῃ πλειότερον καρπόν. 3 [2] Τώρα
σεῖς εἶσθε καθαροί, διὰ τὸν λόγον τὸν
ὁποῖον ἐλάλησα πρὸς ἐσᾶς. 4 [3] Μεί-
νατε ἐν ἐμοί, καὶ ἐγὼ ἐν ὑμῖν. Καθὼς
τὸ κλῆμα δὲν δύναται νὰ φέρῃ καρπὸν
ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐὰν δὲν μείνῃ ἐν τῇ ἀμπέ-
λῳ, οὕτως οὐδὲ σεῖς, ἐὰν δὲν μείνητε
ἐν ἐμοί. 5 Ἐγώ εἶμαι ἡ ἄμπελος,
σεῖς τὰ κλήματα· ὁ μένων ἐν ἐμοί, καὶ
ἐγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει [4] καρπὸν
πολύν· διότι χωρὶς ἐμοῦ δὲν δύνασθε
νὰ κάμητε οὐδέν. 6 Ἐάν τις δὲν μείνῃ
ἐν ἐμοί, [5] ῥίπτεται ἔξω ὡς τὸ κλῆμα,
καὶ ξηραίνεται· καὶ συνάγουσιν αὐτὰ
καὶ ῥίπτουσιν εἰς πῦρ, καὶ καίονται.
7 Ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοί, καὶ οἱ λόγοι
μου μείνωσιν ἐν ὑμῖν, [6] θέλετε ζητεῖ
ὅ,τι ἂν θέλητε, καὶ θέλει γείνει εἰς
ἐσᾶς. 8 [7] Ἐν τούτῳ δοξάζεται ὁ Πα-
τήρ μου, εἰς τὸ νὰ φέρητε καρπὸν
πολύν· [8] καὶ οὕτω θέλετε εἶσθαι μαθη-
ταί μου.
9 Καθὼς ἐμὲ ἠγάπησεν ὁ Πατήρ,
καὶ ἐγὼ ἠγάπησα ἐσᾶς, μείνατε ἐν τῇ
ἀγάπῃ μου. 10 [9] Ἐὰν τὰς ἐντολάς
μου φυλάξητε, θέλετε μείνει ἐν τῇ
ἀγάπῃ μου· καθὼς ἐγὼ ἐφύλαξα τὰς
ἐντολὰς τοῦ Πατρός μου, καὶ μένω ἐν
τῇ ἀγάπῃ αὐτοῦ. 11 Ταῦτα ἐλάλησα
πρὸς ἐσᾶς διὰ νὰ μείνῃ ἐν ὑμῖν ἡ χαρά
μου, καὶ [10] ἡ χαρὰ ὑμῶν νὰ ἦναι πλή-
ρης. 12 [11] Αὕτη εἶναι ἡ ἐντολή μου,
νὰ ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς σᾶς ἠγά-
πησα. 13 [12] Μεγαλητέραν ταύτης ἀγά-
πην δὲν ἔχει οὐδείς, τοῦ νὰ βάλῃ τις
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐ-
τοῦ. 14 [13] Σεῖς εἶσθε φίλοι μου, ἐὰν
κάμνητε ὅσα ἐγὼ σᾶς παραγγέλλω.
15 Δὲν σᾶς λέγω πλέον δούλους, διότι
ὁ δοῦλος δὲν ἐξεύρει τί κάμνει ὁ κύριος
αὐτοῦ· ἐσᾶς δὲ εἶπον φίλους, [14] διότι
πάντα ὅσα ἤκουσα παρὰ τοῦ Πατρός
μου, ἐφανέρωσα εἰς ἐσᾶς. 16 [15] Σεῖς
δὲν ἐξελέξατε ἐμέ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξέλεξα
ἐσᾶς, [16] καὶ σᾶς διέταξα, διὰ νὰ ὑπά-
γητε σεῖς καὶ νὰ κάμητε καρπόν, καὶ ὁ
καρπός σας νὰ μένῃ· ὥστε, [17] ὅ,τι ἂν
ζητήσητε παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐν τῷ ὀνό-
ματί μου, νὰ σᾶς δώσῃ αὐτό. 17
[18] Ταῦτα σᾶς παραγγέλλω, νὰ ἀγαπᾶτε
ἀλλήλους.
18 [19] Ἐὰν ὁ κόσμος σᾶς μισῇ, ἐξεύ-
ρετε ὅτι ἐμὲ πρότερον ὑμῶν ἐμίσησεν.
19 [20] Ἐὰν ἦσθε ἐκ τοῦ κόσμου, ὁ κό-

[1] Ματθ. ιε'. 13.
[2] κεφ. ιγ'. 10: ιζ'. 17. Ἐφεσ. ε'. 26. Πέτρ. Α'. α'. 22.
[3] Κολ. α'. 23. Ἰωάν. Α'. β'. 6.
[4] Ὠσηέ ιδ'. 8. Φιλιπ. α'. 11: δ'. 13.
[5] Ματθ. γ'. 10: ζ'. 19.
[6] στίχ. 16. κεφ. ιδ'. 13, 14: ις'. 23.
[7] Ματθ. ε'. 16. Φιλιπ. α'. 11.
[8] κεφ. η'. 31: ιγ'. 35.
[9] κεφ. ιδ'. 15, 21, 23.
[10] κεφ. ις'. 24: ιζ'. 13. Ἰωάν. Α'. α'. 4.
[11] κεφ. ιγ'. 34. Θεσ. Α'. δ'. 9. Πέτρ. Α'. δ'. 8. Ἰωάν. Α'. γ'. 11: δ'. 21.
[12] κεφ. ι'. 11, 15. Ῥωμ. ε'. 7, 8. Ἐφεσ. ε'. 2. Ἰωάν. Α'. γ'. 16.
[13] κεφ. ιδ'. 15, 23. Ἴδε Ματθ. ιβ'. 50.
[14] Γεν. ιη'. 17. κεφ. ιζ'. 26. Πράξ. κ'. 27.
[15] κεφ. ς'. 70: ιγ'. 18. Ἰωάν. Α'. δ'. 10, 19.
[16] Ματθ. κη'. 19. Μάρκ. ις'. 15. Κολ. α'. 6.
[17] στίχ. 7. κεφ. ιδ'. 13.
[18] στίχ. 12.
[19] Ἰωάν Α'. γ'. 1, 13.
[20] Ἰωάν. Α'. δ'. 5.

σμος ἤθελεν ἀγαπᾷ τὸ ἰδικόν του· [21] ἐ-
πειδὴ ὅμως δὲν εἶσθε ἐκ τοῦ κόσμου,
ἀλλ' ἐγὼ σᾶς ἐξέλεξα ἐκ τοῦ κόσμου,
διὰ τοῦτο σᾶς μισεῖ ὁ κόσμος. 20
Ἐνθυμεῖσθε τὸν λόγον, τὸν ὁποῖον ἐγὼ
εἶπον πρὸς ἐσᾶς, [22] Δὲν εἶναι δοῦλος
μεγαλήτερος τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Ἐὰν
ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ σᾶς θέλουσι διώξει·
[23] ἐὰν τὸν λόγον μου ἐφύλαξαν, καὶ τὸν
ὑμέτερον θέλουσι φυλάξει. 21 Ἀλλὰ
[24] ταῦτα πάντα θέλουσι κάμει εἰς ἐσᾶς
διὰ τὸ ὄνομά μου, διότι δὲν ἐξεύρουσι
τὸν πέμψαντά με. 22 [25] Ἐὰν δὲν
ἦλθον καὶ ἐλάλησα πρὸς αὐτούς, ἁμαρ-
τίαν δὲν ἤθελον ἔχει· [26] τώρα ὅμως δὲν
ἔχουσι πρόφασιν περὶ τῆς ἁμαρτίας
αὐτῶν. 23 [27] Ὁ μισῶν ἐμέ, καὶ τὸν
Πατέρα μου μισεῖ. 24 Ἐὰν δὲν ἔκα-
μον μεταξὺ αὐτῶν [28] τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα
οὐδεὶς ἄλλος ἔκαμεν, ἁμαρτίαν δὲν
ἤθελον ἔχει· ἀλλὰ τώρα καὶ εἶδον, καὶ
ἐμίσησαν καὶ ἐμὲ καὶ τὸν Πατέρα μου.
25 Ἀλλὰ τοῦτο ἔγεινε, διὰ νὰ πληρωθῇ
ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ
αὐτῶν· [29] "Ὅτι ἐμίσησάν με δωρεάν."
26 [30] Ὅταν ὅμως ἔλθῃ ὁ Παράκλητος,
τὸν ὁποῖον ἐγὼ θέλω πέμψει πρὸς
ἐσᾶς παρὰ τοῦ Πατρός, τὸ Πνεῦμα τῆς
ἀληθείας, τὸ ὁποῖον ἐκπορεύεται παρὰ
τοῦ Πατρός, [31] ἐκεῖνος θέλει μαρτυρή-
σει περὶ ἐμοῦ. 27 Ἀλλὰ [32] καὶ σεῖς
μαρτυρεῖτε, [33] διότι ἀπ' ἀρχῆς μετ'
ἐμοῦ εἶσθε.

[ΚΕΦ. ιϛʹ.] Ταῦτα ἐλάλησα πρὸς
ἐσᾶς, [1] διὰ νὰ μὴ σκανδαλισθῆτε. 2
[2] Θέλουσι σᾶς κάμει ἀποσυναγώγους·
μάλιστα ἔρχεται ὥρα, καθ' ἣν [3] πᾶς
ὅστις σᾶς θανατώσῃ θέλει νομίσει ὅτι
προσφέρει λατρείαν εἰς τὸν Θεόν. 3
Καὶ [4] ταῦτα θέλουσι σᾶς κάμει, διότι
δὲν ἐγνώρισαν τὸν Πατέρα, οὐδὲ ἐμέ.
4 Ἀλλὰ [5] ταῦτα εἶπον πρὸς ἐσᾶς, διὰ
νὰ ἐνθυμῆσθε αὐτά, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα,
ὅτι ἐγὼ εἶπον πρὸς ἐσᾶς. [6] Δὲν εἶπον
δὲ ταῦτα πρὸς ἐσᾶς ἐξ ἀρχῆς, διότι
ἤμην μεθ' ὑμῶν.

5 Τώρα δὲ [7] ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαν-
τά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν μὲ ἐρωτᾷ,
Ποῦ ὑπάγεις; 6 Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐλάλησα
πρὸς ἐσᾶς ταῦτα, [8] ἡ λύπη ἐγέμισε τὴν
καρδίαν σας. 7 Ἐγὼ ὅμως τὴν ἀλή-
θειαν σᾶς λέγω· συμφέρει εἰς ἐσᾶς
νὰ ἀπέλθω ἐγώ· διότι, ἐὰν δὲν ἀπέλθω,
[9] ὁ Παράκλητος δὲν θέλει ἐλθεῖ πρὸς
ἐσᾶς· ἀλλ' [10] ἀφοῦ ἀπέλθω, θέλω
πέμψει αὐτὸν πρὸς ἐσᾶς. 8 Καὶ
ἐλθὼν ἐκεῖνος θέλει ἐλέγξει τὸν κό-
σμον περὶ ἁμαρτίας, καὶ περὶ δικαιο-
σύνης, καὶ περὶ κρίσεως· 9 [11] περὶ
ἁμαρτίας μέν, διότι δὲν πιστεύουσιν
εἰς ἐμέ· 10 [12] περὶ δικαιοσύνης δέ,
[13] διότι ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα μου,
καὶ πλέον δὲν μὲ βλέπετε· 11 [14] περὶ
δὲ κρίσεως, [15] διότι ὁ ἄρχων τοῦ κό-
σμου τούτου ἐκρίθη.

12 Ἔτι πολλὰ ἔχω νὰ εἴπω πρὸς
ἐσᾶς, [16] δὲν δύνασθε ὅμως τώρα νὰ
βαστάζητε αὐτά· 13 ὅταν δὲ ἔλθῃ
ἐκεῖνος, [17] τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας,
[18] θέλει σᾶς ὁδηγήσει εἰς πᾶσαν τὴν
ἀλήθειαν· διότι δὲν θέλει λαλήσει ἀφ'
ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἂν ἀκούσῃ θέλει λα-
λήσει, καὶ θέλει σᾶς ἀναγγείλει τὰ
μέλλοντα. 14 Ἐκεῖνος θέλει δοξάσει
ἐμέ, διότι ἐκ τοῦ ἐμοῦ θέλει λάβει,
καὶ ἀναγγείλει πρὸς ἐσᾶς. 15 [19] Πάντα
ὅσα ἔχει ὁ Πατήρ, ἐμοῦ εἶναι· διὰ τοῦτο
εἶπον, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ θέλει λάβει, καὶ
ἀναγγείλει πρὸς ἐσᾶς. 16 [20] Ὀλίγον
ἔτι, καὶ δὲν μὲ βλέπετε· καὶ πάλιν
ὀλίγον, καὶ θέλετε μὲ ἰδεῖ· [21] διότι
ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα.

17 Τότε τινὲς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
εἶπον πρὸς ἀλλήλους, Τί εἶναι τοῦτο
τὸ ὁποῖον μᾶς λέγει, Ὀλίγον, καὶ δὲν
μὲ βλέπετε· καὶ πάλιν ὀλίγον, καὶ
θέλετε μὲ ἰδεῖ· καί, Ὅτι ἐγὼ ὑπάγω
πρὸς τὸν Πατέρα; 18 Ἔλεγον λοιπόν,
Τοῦτο τί εἶναι τὸ ὁποῖον λέγει, τὸ
ὀλίγον; Δὲν ἐξεύρομεν τί λαλεῖ.

19 Ἐνόησε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς ὅτι
ἤθελον νὰ ἐρωτήσωσιν αὐτόν, καὶ εἶπε
πρὸς αὐτούς, Περὶ τούτου συζητεῖτε
μετ' ἀλλήλων, ὅτι εἶπον, Ὀλίγον, καὶ
δὲν μὲ βλέπετε, καὶ πάλιν ὀλίγον, καὶ
θέλετε μὲ ἰδεῖ; 20 Ἀληθῶς, ἀληθῶς
σᾶς λέγω, ὅτι σεῖς θέλετε κλαύσει καὶ
θρηνήσει, ὁ δὲ κόσμος θέλει χαρῇ·
καὶ σεῖς θέλετε λυπηθῇ· ἡ λύπη σας
ὅμως θέλει μεταβληθῇ εἰς χαράν.
21 [22] Ἡ γυνὴ ὅταν γεννᾷ, λύπην ἔχει,
διότι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ἀφοῦ ὅμως
γεννήσῃ τὸ παιδίον, δὲν ἐνθυμεῖται
πλέον τὴν θλῖψιν, διὰ τὴν χαρὰν ὅτι
ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. 22
[23] Καὶ σεῖς λοιπὸν τώρα μὲν ἔχετε
λύπην· πάλιν ὅμως θέλω σᾶς ἰδεῖ,
[24] καὶ θέλει χαρῇ ἡ καρδία σας, καὶ τὴν
χαράν σας οὐδεὶς ἀφαιρεῖ ἀπὸ σᾶς.
23 Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ δὲν θέλετε
ζητήσει παρ' ἐμοῦ οὐδέν.

[25] Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι
ὅσα ἂν αἰτήσητε παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐν
τῷ ὀνόματί μου, θέλει σᾶς δώσει. 24
Ἕως τώρα δὲν ἠτήσατε οὐδὲν ἐν τῷ
ὀνόματί μου· αἰτεῖτε καὶ θέλετε λαμ-
βάνει, [26] διὰ νὰ ἦναι πλήρης ἡ χαρά
σας. 25 Ταῦτα διὰ παροιμιῶν ἐλά-

[21] κεφ. ιζʹ. 14. [22] Ματθ. ιʹ. 24. Λουκ. ϛʹ. 40. κεφ. ιγʹ. 16. [23] Ἰεζ. γʹ. 7. [24] Ματθ. ιʹ. 22: κδʹ. 9. κεφ. ιϛʹ. 3. [25] κεφ. θʹ. 41. [26] Ῥωμ. αʹ. 20. Ἰακ. δʹ. 17. [27] Ἰωάν. Αʹ. βʹ. 23. [28] κεφ. γʹ. 2: ζʹ. 31: θʹ. 32. [29] Ψαλ. λεʹ. 19: ξθʹ. 4. [30] Λουκ. κδʹ. 49. κεφ. ιδʹ. 17, 26: ιϛʹ. 7, 13. Πράξ. βʹ. 33. [31] Ἰωάν. Αʹ. εʹ. 6. [32] Λουκ. κδʹ. 48. Πράξ. αʹ. 8, 21, 22: βʹ. 32: γʹ. 15: δʹ. 20, 33: εʹ. 32: ιʹ. 39: ιγʹ. 31. Πέτρ. Αʹ. εʹ. 1. Πέτρ. Βʹ. αʹ. 16. [33] Λουκ. αʹ. 2. Ἰωάν. Αʹ. αʹ. 1, 2.

[1] Ματθ. ιαʹ. 6: κδʹ. 10: κϛʹ. 31. [2] κεφ. θʹ. 22, 34: ιβʹ. 42. [3] Πράξ. ηʹ. 1: θʹ. 1: κϛʹ. 9, 10, 11. [4] κεφ. ιεʹ. 21. Ῥωμ. ιʹ. 2. Κορ. Αʹ. βʹ. 8. Τιμ. Αʹ. αʹ. 13. [5] κεφ. ιγʹ. 19: ιδʹ. 29. [6] Ἰδὲ Ματθ. θʹ. 15. [7] ϛίχ. 10, 16. κεφ. ζʹ. 33: ιγʹ. 3: ιδʹ. 28. [8] ϛίχ. 22. κεφ. ιδʹ. 1. [9] κεφ. ζʹ. 39: ιδʹ. 16, 26: ιεʹ. 26. [10] Πράξ. βʹ. 33. Ἐφεσ. δʹ. 8.

[11] Πράξ. βʹ. 22 ἕως 37. [12] Πράξ. βʹ. 32. [13] κεφ. γʹ. 14: εʹ. 32. [14] Πράξ. κϛʹ. 18. [15] Λουκ. ιʹ. 18. κεφ. ιβʹ. 31. Ἐφεσ. βʹ. 2. Κολ. βʹ. 15. Ἑβρ. βʹ. 14. [16] Μάρκ. δʹ. 33. Κορ. Αʹ. γʹ. 2. Ἑβρ. εʹ. 12. [17] κεφ. ιδʹ. 17: ιεʹ. 26. [18] κεφ. ιδʹ. 26. Ἰωάν. Αʹ. βʹ. 20, 27. [19] Ματθ. ιαʹ. 27. κεφ. γʹ. 35: ιγʹ. 3: ιζʹ. 10. [20] ϛίχ. 10. κεφ. ζʹ. 33: ιγʹ. 33: ιδʹ. 19. [21] ϛίχ. 28. κεφ. ιγʹ. 3. [22] Ἡσα. κϛʹ. 17. [23] ϛίχ. 6. [24] Λουκ. κδʹ. 41, 52. κεφ. ιδʹ. 1, 27: κʹ. 20. Πράξ. βʹ. 46: ιγʹ. 52. Πέτρ. Αʹ. αʹ. 8. [25] Ματθ. ζʹ. 7. κεφ. ιδʹ. 13: ιεʹ. 16. [26] κεφ. ιεʹ. 11.

[27] σίχ. 23.
[28] κεφ. ιδ'. 21, 23.
[29] σίχ. 30. κεφ. γ'. 13 : ιζ'. 8.
[30] κεφ. ιγ'. 3.
[31] κεφ. κα'. 17.
[32] σίχ. 27. κεφ. ιζ'. 8.
[33] Ματθ. κς'. 31. Μάρκ. ιδ'. 27.
[34] κεφ. κ'. 10.
[35] κεφ. η'. 29 : ιδ'. 10, 11.
[36] Ἠσα. θ'. 6. κεφ. ιδ'. 27. Ῥωμ. ε'. 1. Ἐφεσ. β'. 14. Κολ. α'. 20.
[37] κεφ. ιε'. 19, 20, 21. Τιμ. Β'. γ'. 12.
[38] κεφ. ιδ'. 1.
[39] Ῥωμ. η'. 37. Ἰωάν. Α'. δ'. 4 : ε'. 4.
[1] κεφ. ιβ'. 23 : ιγ'. 32.
[2] Δαν. ζ'. 14. Ματθ. ια'. 27 : κη'. 18. κεφ. γ'. 35 : ε'. 27. Κορ. Α'. ιε'. 25, 27. Φιλιπ. β'. 10. Ἑβρ. β'. 8.

λησα πρὸς ἐσᾶς· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα,
ὅτε δὲν θέλω σᾶς λαλήσει πλέον διὰ
παροιμιῶν, ἀλλὰ παῤῥησίᾳ θέλω σᾶς
ἀναγγείλει περὶ τοῦ Πατρός. 26
[27] Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ θέλετε ζητή-
σει ἐν τῷ ὀνόματί μου· καὶ δὲν σᾶς
λέγω, ὅτι ἐγὼ θέλω παρακαλέσει τὸν
Πατέρα περὶ ὑμῶν· 27 [28] διότι αὐτὸς
ὁ Πατὴρ σᾶς ἀγαπᾷ, ἐπειδὴ σεῖς ἠγα-
πήσατε ἐμέ, [29] καὶ ἐπιστεύσατε ὅτι
ἐγὼ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον. 28
[30] Ἐξῆλθον παρὰ τοῦ Πατρὸς, καὶ
ἦλθον εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίνω
τὸν κόσμον, καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν Πα-
τέρα.
29 Λέγουσι πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ, Ἰδοὺ, τώρα παῤῥησίᾳ λαλεῖς,
καὶ οὐδεμίαν παροιμίαν λέγεις. 30
Τώρα γνωρίζομεν [31] ὅτι ἐξεύρεις πάντα,
καὶ δὲν ἔχεις χρείαν νὰ σὲ ἐρωτᾷ τίς.
Ἐκ τούτου [32] πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ
ἐξῆλθες.
31 Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς,
Τώρα πιστεύετε; 32 Ἰδού, [33] ἔρχεται
ὥρα καὶ ἤδη ἦλθε, [34] νὰ σκορπισθῆτε
ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, καὶ νὰ ἀφήσητε
ἐμὲ μόνον· [35] ἀλλὰ δὲν εἶμαι μόνος,
διότι ὁ Πατὴρ εἶναι μετ' ἐμοῦ· 33
ταῦτα ἐλάλησα πρὸς ἐσᾶς, [36] διὰ νὰ
ἔχητε εἰρήνην ἐν ἐμοί. [37] Ἐν τῷ κό-
σμῳ θέλετε ἔχει θλίψιν· ἀλλὰ [38] θαρ-
σεῖτε· [39] ἐγὼ ἐνίκησα τὸν κόσμον.

[ΚΕΦ. ιζ'.] ΤΑΥΤΑ ἐλάλησεν ὁ
Ἰησοῦς, καὶ ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ εἶπε, Πάτερ,
[1] ἦλθεν ἡ ὥρα· δόξασον τὸν Υἱόν σου,
διὰ νὰ σὲ δοξάσῃ καὶ ὁ Υἱός σου· 2
[2] καθὼς ἔδωκας εἰς αὐτὸν ἐξουσίαν
πάσης σαρκὸς, διὰ νὰ δώσῃ ζωὴν αἰώ-
νιον [3] εἰς πάντας ὅσους ἔδωκας εἰς αὐ-
τόν. 3 [4] Αὕτη δὲ εἶναι ἡ αἰώνιος ζωὴ,
τὸ νὰ γνωρίζωσι σὲ [5] τὸν μόνον ἀλη-
θινὸν Θεὸν, [6] καὶ τὸν ὁποῖον ἀπέστει-
λας Ἰησοῦν Χριστόν. 4 [7] Ἐγὼ σὲ
ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς· [8] τὸ ἔργον ἐτε-
λείωσα [9] τὸ ὁποῖον μοὶ ἔδωκας διὰ νὰ
κάμω. 5 Καὶ τώρα δόξασόν με σὺ,
Πάτερ, πλησίον σου, [10] μὲ τὴν δόξαν
τὴν ὁποίαν εἶχον παρὰ σοὶ πρὶν γείνῃ
ὁ κόσμος.
6 [11] Ἐφανέρωσα τὸ ὄνομά σου εἰς
τοὺς ἀνθρώπους [12] τοὺς ὁποίους μοὶ
ἔδωκας ἐκ τοῦ κόσμου. Ἰδικοί σου
ἦσαν, καὶ εἰς ἐμὲ ἔδωκας αὐτοὺς, καὶ
τὸν λόγον σου ἐφύλαξαν. 7 Τώρα
ἐγνώρισαν ὅτι πάντα ὅσα μοὶ ἔδωκας
παρὰ σοῦ εἶναι· 8 διότι τοὺς λόγους
[13] τοὺς ὁποίους μοὶ ἔδωκας, ἔδωκα εἰς
αὐτούς· καὶ αὐτοὶ ἐδέχθησαν, [14] καὶ
ἐγνώρισαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλ-
θον· καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σὺ μὲ ἀπέ-
στειλας.
9 Ἐγὼ περὶ αὐτῶν παρακαλῶ· [15] δὲν
παρακαλῶ περὶ τοῦ κόσμου, ἀλλὰ περὶ
ἐκείνων τοὺς ὁποίους μοὶ ἔδωκας, διότι
ἰδικοί σου εἶναι. 10 Καὶ τὰ ἐμὰ
πάντα σὰ εἶναι, [16] καὶ τὰ σὰ ἐμά· καὶ
ἐδοξάσθην ἐν αὐτοῖς. 11 Καὶ [17] δὲν
εἶμαι πλέον ἐν τῷ κόσμῳ, ἀλλ' οὗτοι
εἶναι ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ἐγὼ ἔρχομαι
πρὸς σέ. Πάτερ ἅγιε, [18] φύλαξον αὐ-
τοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου, τοὺς ὁποίους
μοὶ ἔδωκας, [19] διὰ νὰ ἦναι ἓν [20] καθὼς
ἡμεῖς. 12 Ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν
τῷ κόσμῳ, [21] ἐγὼ ἐφύλαττον αὐτοὺς
ἐν τῷ ὀνόματί σου· ἐκείνους τοὺς ὁποί-
ους μοὶ ἔδωκας ἐφύλαξα, [22] καὶ οὐδεὶς
ἐξ αὐτῶν ἀπωλέσθη, [23] εἰμὴ ὁ υἱὸς τῆς
ἀπωλείας, [24] διὰ νὰ πληρωθῇ ἡ γραφή.
13 Τώρα δὲ ἔρχομαι πρὸς σὲ, καὶ
ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, διὰ νὰ ἔχωσι
τὴν χαράν μου πλήρη ἐν ἑαυτοῖς. 14
[25] Ἐγὼ ἔδωκα εἰς αὐτοὺς τὸν λόγον
σου· [26] καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτοὺς,
διότι δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου, [27] καθὼς
ἐγὼ δὲν εἶμαι ἐκ τοῦ κόσμου. 15 Δὲν
παρακαλῶ νὰ σηκώσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ
κόσμου, ἀλλὰ [28] νὰ φυλάξῃς αὐτοὺς
ἐκ τοῦ πονηροῦ. 16 [29] Ἐκ τοῦ κόσμου
δὲν εἶναι, καθὼς ἐγὼ δὲν εἶμαι ἐκ τοῦ
κόσμου. 17 [30] Ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ
ἀληθείᾳ σου· [31] ὁ λόγος ὁ ἰδικός σου
εἶναι ἀλήθεια. 18 [32] Καθὼς ἐμὲ ἀπέ-
στειλας εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἐγὼ ἀπέ-
στειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον. 19
Καὶ [33] ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἁγιάζω ἐμαυτὸν,
διὰ νὰ ἦναι καὶ αὐτοὶ ἡγιασμένοι ἐν τῇ
ἀληθείᾳ.
20 Καὶ δὲν παρακαλῶ μόνον περὶ
τούτων, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευσόν-
των εἰς ἐμὲ διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν· 21
[34] διὰ νὰ ἦναι πάντες ἕν· [35] καθὼς σὺ,
Πάτερ, εἶσαι ἐν ἐμοὶ καὶ ἐγὼ ἐν σοὶ, νὰ
ἦναι καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἕν· διὰ νὰ
πιστεύσῃ ὁ κόσμος ὅτι σὺ μὲ ἀπέ-
στειλας.
22 Καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν τὴν ὁποίαν
μοὶ ἔδωκας, ἔδωκα εἰς αὐτούς· [36] διὰ νὰ
ἦναι ἓν, καθὼς ἡμεῖς εἴμεθα ἕν. 23
Ἐγὼ ἐν αὐτοῖς, καὶ σὺ ἐν ἐμοί· [37] διὰ
νὰ ἦναι τετελειωμένοι εἰς ἓν, καὶ νὰ

[13] κεφ. η'. 28 : ιβ'. 49 : ιδ'. 10.
[14] σίχ. 25. κεφ. ις'. 27, 30.
[15] Ἰωάν. Α'. ε'. 19.
[16] κεφ. ις'. 15.
[17] κεφ. ιγ'. 1 : ις'. 28.
[18] Πέτρ. Α'. α'. 5. Ἰούδ. 1.
[19] σίχ. 21, κ.τ.λ.
[20] κεφ. ι'. 30.
[21] κεφ. ς'. 39 : ι'. 28. Ἑβρ. β'. 13.
[22] κεφ. ιη'. 9. Ἰωάν. Α'. β'. 19.
[23] κεφ. ς'. 70 : ιγ'. 18.
[24] Ψαλ. ρθ'. 8. Πράξ. α'. 20.
[25] σίχ. 8.
[26] κεφ. ιε'. 18, 19. Ἰωάν. Α'. γ'. 13.
[27] κεφ. η'. 23. σίχ. 19.
[28] Ματθ. ς'. 13. Γαλ. α'. 4. Θεσ. Β'. γ'. 3. Ἰωάν. Α'. ε'. 18.
[29] σίχ. 14.
[30] κεφ. ιε'. 3. Πράξ. ιε'. 9. Ἐφεσ. ε'. 26. Πέτρ. Α'. α'. 22.
[31] Σαμ. Β'. ζ'. 28. Ψαλ. ριθ'. 142, 151. κεφ. η'. 40.

[3] κεφ. ς'. 37. σίχ. 6, 9, 24. [4] Ἠσα. νγ'. 11. Ἱερ. θ'. 24. [5] Κορ. Α'. η'. 4. Θεσ. Α'. α'. 9. [6] κεφ. γ'. 34 : ε'. 36, 37 : ς'. 29, 57 : ζ'. 29 : ι'. 36 : ια'. 42. [7] κεφ. ιγ'. 31 : ιδ'. 13. [8] κεφ. δ'. 34 : ε'. 36 : θ'. 3 : ιθ'. 30. [9] κεφ. ιδ'. 31 : ιε'. 10. [10] κεφ. α'. 1, 2 : ι'. 30 : ιδ'. 9. Φιλιπ. β'. 6. Κολ. α'. 15, 17. Ἑβρ. α'. 3, 10. [11] σίχ. 26. Ψαλ. κβ'. 22. [12] σίχ. 2, 9, 11. κεφ. ς'. 37, 39 : ι'. 29 : ιε'. 19.

[32] κεφ. κ'. 21. [33] Κορ. Α'. α'. 2, 30. Θεσ. Α'. δ'. 7. Ἑβρ. ι'. 10. [34] σίχ. 11, 22, 23. κεφ. ι'. 16. Ῥωμ. ιβ'. 5. Γαλ. γ'. 28. [35] κεφ. ι'. 38 : ιδ'. 11. [36] κεφ. ιδ'. 20. Ἰωάν. Α'. α'. 3 : γ'. 24. [37] Κολ. γ'. 14.

[38] κεφ. ιβ'. 26: ιδ'. 3. Θεσ. Α'. δ'. 17. [39] ςίχ. 5. [40] κεφ. ιε'. 21: ιϛ'. 3. [41] κεφ. ζ'. 29: η'. 55: ι'. 15. [42] ςίχ. 8. κεφ. ιϛ'. 27. [43] ςίχ. 6. κεφ. ιε'. 15. [44] κεφ. ιε'. 9.

γνωρίζῃ ὁ κόσμος ὅτι σὺ μὲ ἀπέστειλας, καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας.

24 [38] Πάτερ, ἐκείνους τοὺς ὁποίους μοὶ ἔδωκας, θέλω, ὅπου εἶμαι ἐγὼ, νὰ ἦναι καὶ ἐκεῖνοι μετ' ἐμοῦ· διὰ νὰ θεωρῶσι τὴν δόξαν μου, τὴν ὁποίαν μοὶ ἔδωκας, διότι [39] μὲ ἠγάπησας πρὸ καταβολῆς κόσμου.

25 Πάτερ δίκαιε, καὶ [40] ὁ κόσμος δὲν σὲ ἐγνώρισεν, [41] ἐγὼ δὲ σὲ ἐγνώρισα, [42] καὶ οὗτοι ἐγνώρισαν ὅτι σὺ μὲ ἀπέστειλας. 26 Καὶ [43] ἐφανέρωσα εἰς αὐτοὺς τὸ ὄνομά σου, καὶ θέλω φανερώσει, [44] διὰ νὰ ἦναι ἡ ἀγάπη μὲ τὴν ὁποίαν μὲ ἠγάπησας ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐγὼ ἐν αὐτοῖς.

[1] Ματθ. κϛ'. 36. Μάρκ. ιδ'. 32. Λουκ. κβ'. 39. [2] Σαμ. Β'. ιε'. 23. [3] Λουκ. κα'. 37: κβ'. 39. [4] Ματθ. κϛ'. 47. Μάρκ. ιδ'. 43. Λουκ. κβ'. 47. Πράξ. α'. 16.

[ΚΕΦ. ιη'.] ΑΦΟΥ εἶπε ταῦτα ὁ Ἰησοῦς, [1] ἐξῆλθε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πέραν [2] τοῦ χειμάῤῥου τῶν Κέδρων, ὅπου ἦτο κῆπος, εἰς τὸν ὁποῖον εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

2 Ἤξευρε δὲ τὸν τόπον καὶ Ἰούδας ὁ παραδίδων αὐτόν· [3] διότι πολλάκις συνῆλθεν ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. 3 [4] Ὁ Ἰούδας λοιπὸν λαβὼν τὸ τάγμα, καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ Φαρισαίων ὑπηρέτας, ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὅπλων.

4 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐξεύρων πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτὸν, ἐξῆλθε, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Τίνα ζητεῖτε; 5 Ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτὸν, Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ εἶμαι. Ἵστατο δὲ μετ' αὐτῶν καὶ Ἰούδας ὁ παραδίδων αὐτόν. 6 Καθὼς λοιπὸν εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ὅτι ἐγὼ εἶμαι, ἀπεσύρθησαν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ἔπεσον χαμαί.

[5] κεφ. ιζ'. 12. [6] Ματθ. κϛ'. 51. Μάρκ. ιδ'. 47. Λουκ. κβ'. 49, 50. [7] Ματθ. κ'. 22: κϛ'. 39, 42. [8] Ματθ. κϛ'. 57. [9] Λουκ. γ'. 2.

7 Πάλιν λοιπὸν ἠρώτησεν αὐτοὺς, Τίνα ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον, Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. 8 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Σᾶς εἶπον ὅτι ἐγὼ εἶμαι. Ἐὰν λοιπὸν ἐμὲ ζητῆτε, ἀφήσατε τούτους νὰ ὑπάγωσι· 9 διὰ νὰ πληρωθῇ ὁ λόγος, τὸν ὁποῖον εἶπεν, Ὅτι [5] ἐξ ἐκείνων τοὺς ὁποίους μοὶ ἔδωκας, δὲν ἀπώλεσα οὐδένα.

10 Τότε [6] ὁ Σίμων Πέτρος ἔχων μάχαιραν ἔσυρεν αὐτὴν, καὶ ἐκτύπησε τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον τὸ δεξιόν. Ἦτο δὲ τὸ ὄνομα τοῦ δούλου Μάλχος. 11 Εἶπε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν Πέτρον, Βάλε τὴν μάχαιράν σου εἰς τὴν θήκην. [7] Τὸ ποτήριον τὸ ὁποῖον μοὶ ἔδωκεν ὁ Πατὴρ, δὲν θέλω πίει αὐτό;

12 Τὸ τάγμα λοιπὸν καὶ ὁ χιλίαρχος καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔδεσαν αὐτὸν, 13 καὶ [8] ἔφεραν αὐτὸν [9] εἰς τὸν Ἄνναν πρῶτον· διότι ἦτο πενθερὸς τοῦ Καϊάφα, ὅστις ἦτο ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου. 14 [10] Ἦτο δὲ ὁ Καϊάφας ὁ συμβουλεύσας τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι συμφέρει νὰ ἀπολεσθῇ εἷς ἄνθρωπος ὑπὲρ τοῦ λαοῦ.

[10] κεφ. ια'. 50. [11] Ματθ. κϛ'. 58. Μάρκ. ιδ'. 54. Λουκ. κβ'. 54. [12] Ματθ. κϛ'. 69. Μάρκ. ιδ'. 66. Λουκ. κβ'. 54.

15 [11] Ἠκολούθει δὲ τὸν Ἰησοῦν ὁ Σίμων Πέτρος, καὶ ὁ ἄλλος μαθητής· ὁ δὲ μαθητὴς ἐκεῖνος ἦτο γνωστὸς εἰς τὸν ἀρχιερέα, καὶ εἰσῆλθε μετὰ τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως. 16 [12] Ὁ δὲ Πέτρος ἵστατο ἔξω πλησίον τῆς θύρας. Ἐξῆλθε λοιπὸν ὁ μαθητὴς ὁ ἄλλος, ὅστις ἦτο γνωστὸς εἰς τὸν ἀρχιερέα, καὶ ὡμίλησεν εἰς τὴν θυρωρὸν, καὶ εἰσήγαγε τὸν Πέτρον. 17 Λέγει λοιπὸν ἡ δούλη ἡ θυρωρὸς πρὸς τὸν Πέτρον, Μήπως καὶ σὺ εἶσαι ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ ἀνθρώπου τούτου; Λέγει ἐκεῖνος, Δὲν εἶμαι. 18 Ἵσταντο δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται, οἵτινες εἶχον κάμει ἀνθρακίαν, διότι ἦτο ψῦχος, καὶ ἐθερμαίνοντο· καὶ μετ' αὐτῶν ἵστατο ὁ Πέτρος καὶ ἐθερμαίνετο.

[13] Ματθ. κϛ'. 55. Λουκ. δ'. 15. κεφ. ζ'. 14, 26, 28: η'. 2. [14] Ἱερ. κ'. 2. Πράξ. κγ'. 2. [15] Ματθ. κϛ'. 57. [16] Ματθ. κϛ'. 69, 71. Μάρκ. ιδ'. 69. Λουκ. κβ'. 58.

19 Ὁ ἀρχιερεὺς λοιπὸν ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ.

20 Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, [13] Ἐγὼ παῤῥησίᾳ ἐλάλησα εἰς τὸν κόσμον· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν τῇ συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται πάντοτε, καὶ ἐν κρυπτῷ δὲν ἐλάλησα οὐδέν. 21 Τί μὲ ἐρωτᾷς; ἐρώτησον τοὺς ἀκούσαντας, τί ἐλάλησα πρὸς αὐτούς· ἰδοὺ, οὗτοι ἐξεύρουσιν ὅσα εἶπον ἐγώ.

22 Ὅτε δὲ εἶπε ταῦτα, εἷς τῶν ὑπηρετῶν ἱστάμενος πλησίον [14] ἔδωκε ῥάπισμα εἰς τὸν Ἰησοῦν, εἰπὼν, Οὕτως ἀποκρίνεσαι πρὸς τὸν ἀρχιερέα;

23 Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ἐὰν κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· ἂν δὲ καλῶς, τί μὲ δέρεις;

24 [15] Εἶχε δὲ ἀποστείλει αὐτὸν ὁ Ἄννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα.

[17] Ματθ. κϛ'. 74. Μάρκ. ιδ'. 72. Λουκ. κβ'. 60. κεφ. ιγ'. 38. [18] Ματθ. κζ'. 2. Μάρκ. ιε'. 1. Λουκ. κγ'. 1. Πράξ. γ'. 13. [19] Πράξ. ι'. 28: ια'. 3.

25 Ὁ δὲ Σίμων Πέτρος ἵστατο καὶ ἐθερμαίνετο· [16] εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτὸν, Μήπως καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶσαι; Ἠρνήθη ἐκεῖνος, καὶ εἶπε, Δὲν εἶμαι. 26 Λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων τοῦ ἀρχιερέως, ὅστις ἦτο συγγενὴς ἐκείνου, τοῦ ὁποίου ὁ Πέτρος ἀπέκοψε τὸ ὠτίον, Δὲν σὲ εἶδον ἐγὼ ἐν τῷ κήπῳ μετ' αὐτοῦ; 27 Πάλιν λοιπὸν ἠρνήθη ὁ Πέτρος, [17] καὶ εὐθὺς ἐφώναξεν ὁ ἀλέκτωρ.

28 [18] Φέρουσι λοιπὸν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον· ἦτο δὲ πρωΐ, [19] καὶ αὐτοὶ δὲν εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, διὰ νὰ μὴ μιανθῶ-

σιν, ἀλλὰ διὰ νὰ φάγωσι τὸ πάσχα. 29 Ἐξῆλθε λοιπὸν ὁ Πιλάτος πρὸς αὐτοὺς, καὶ εἶπε, Τίνα κατηγορίαν φέρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου;

30 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Ἐὰν οὗτος δὲν ἦτο κακοποιὸς, δὲν ἠθέλομεν σοὶ παραδώσει αὐτόν.

31 Εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλάτος, Λάβετε αὐτὸν σεῖς, καὶ κατὰ τὸν νόμον σας κρίνατε αὐτόν.

Εἶπον δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι, Ἡμεῖς δὲν ἔχομεν ἐξουσίαν νὰ θανατώσωμεν οὐδένα. 32 [20] Διὰ νὰ πληρωθῇ ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ὁποῖον εἶπε δεικνύων μὲ ποῖον θάνατον ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ.

33 [21] Εἰσῆλθε λοιπὸν πάλιν εἰς τὸ πραιτώριον ὁ Πιλάτος, καὶ ἐφώναξε τὸν Ἰησοῦν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;

34 Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ἀφ' ἑαυτοῦ λέγεις σὺ τοῦτο, ἢ ἄλλοι σοὶ εἶπον περὶ ἐμοῦ;

35 Ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος, Μήπως ἐγὼ εἶμαι Ἰουδαῖος; τὸ ἔθνος τὸ ἰδικόν σου καὶ οἱ ἀρχιερεῖς σὲ παρέδωκαν εἰς ἐμέ· τί ἔκαμες;

36 [22] Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· ἐὰν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ ἦτο ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, οἱ ὑπηρέται μου ἤθελον ἀγωνίζεσθαι, διὰ νὰ μὴ παραδοθῶ εἰς τοὺς Ἰουδαίους· τώρα δὲ [23] ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ δὲν εἶναι ἐντεῦθεν.

37 Καὶ ὁ Πιλάτος εἶπε πρὸς αὐτὸν, Λοιπὸν βασιλεὺς εἶσαι σύ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Σὺ λέγεις, ὅτι βασιλεὺς εἶμαι ἐγώ. Ἐγὼ διὰ τοῦτο ἐγεννήθην, καὶ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ μαρτυρήσω εἰς τὴν ἀλήθειαν. [24] Πᾶς ὅστις εἶναι ἐκ τῆς ἀληθείας, ἀκούει τὴν φωνήν μου.

38 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Πιλάτος, Τί εἶναι ἀλήθεια;

Καὶ τοῦτο εἰπὼν, πάλιν ἐξῆλθε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, [25] Ἐγὼ δὲν εὑρίσκω οὐδὲν ἔγκλημα ἐν αὐτῷ· 39 [26] εἶναι δὲ συνήθεια εἰς ἐσᾶς, νὰ σᾶς ἀπολύσω ἕνα ἐν τῷ πάσχα· θέλετε λοιπὸν νὰ σᾶς ἀπολύσω τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

40 [27] Πάλιν λοιπὸν ἐκραύγασαν πάντες, λέγοντες, Μὴ τοῦτον· ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν. [28] Ἦτο δὲ ὁ Βαραββᾶς λῃστής.

[ΚΕΦ. ιθ'.] ΤΟΤΕ [1] λοιπὸν ἔλαβεν ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐμαστίγωσε. 2 Καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἔθεσαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν ἱμάτιον πορφυροῦν, 3 καὶ ἔλεγον, Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἔδιδον εἰς αὐτὸν ῥαπίσματα.

4 Ἐξῆλθε δὲ πάλιν ἔξω ὁ Πιλάτος, καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Ἰδοὺ, σᾶς φέρω αὐτὸν ἔξω, [2] διὰ νὰ γνωρίσητε ὅτι οὐδὲν ἔγκλημα εὑρίσκω ἐν αὐτῷ. 5 Ἐξῆλθε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς ἔξω, φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον. Καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλάτος, Ἴδε ὁ ἄνθρωπος.

6 [3] Ὅτε δὲ εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγασαν λέγοντες, Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν.

Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλάτος, Λάβετε αὐτὸν σεῖς, καὶ σταυρώσατε· διότι ἐγὼ δὲν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ ἔγκλημα.

7 Ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι, [4] Ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν πρέπει νὰ ἀποθάνῃ, [5] διότι ἔκαμεν ἑαυτὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ.

8 Ὅτε δὲ ἤκουσεν ὁ Πιλάτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη, 9 καὶ εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὸ πραιτώριον, καὶ λέγει πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Πόθεν εἶσαι σύ; [6] Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν δὲν ἔδωκεν εἰς αὐτόν. 10 Λέγει λοιπὸν πρὸς αὐτὸν ὁ Πιλάτος, Πρὸς ἐμὲ δὲν λαλεῖς; δὲν ἐξεύρεις ὅτι ἐξουσίαν ἔχω νὰ σὲ σταυρώσω, καὶ ἐξουσίαν ἔχω νὰ σὲ ἀπολύσω;

11 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, [7] Δὲν εἶχες οὐδεμίαν ἐξουσίαν κατ' ἐμοῦ, ἐὰν δὲν σοὶ ἦτο δεδομένον ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ παραδίδων με εἰς σὲ, ἔχει μεγαλητέραν ἁμαρτίαν.

12 Ἔκτοτε ἐζήτει ὁ Πιλάτος νὰ ἀπολύσῃ αὐτόν· οἱ Ἰουδαῖοι ὅμως ἔκραζον λέγοντες, [8] Ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς, δὲν εἶσαι φίλος τοῦ Καίσαρος· [9] πᾶς ὅστις κάμνει ἑαυτὸν βασιλέα, ἀντιλέγει εἰς τὸν Καίσαρα.

13 Ὁ Πιλάτος λοιπὸν ἀκούσας τοῦτον τὸν λόγον, ἔφερεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ βήματος εἰς τὸν τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ. 14 [10] Ἦτο δὲ παρασκευὴ τοῦ Πάσχα, καὶ ὥρα περίπου ἕκτη· καὶ λέγει πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, Ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σας.

15 Οἱ δὲ ἐκραύγασαν, Ἆρον, ἆρον, σταύρωσον αὐτόν.

Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλάτος, Τὸν βασιλέα σας νὰ σταυρώσω;

Ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς, [11] Δὲν ἔχομεν βασιλέα εἰμὴ Καίσαρα.

16 [12] Τότε λοιπὸν παρέδωκεν αὐτὸν εἰς αὐτοὺς, διὰ νὰ σταυρωθῇ.

Καὶ παρέλαβον τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀπήγαγον. 17 Καὶ [13] βαστάζων τὸν σταυρὸν αὐτοῦ [14] ἐξῆλθεν εἰς τὸν λεγόμενον Κρανίου τόπον, ὅστις λέγεται

[20] Ματθ. κ'. 19. κεφ. ιβ'. 32, 33.
[21] Ματθ. κζ'. 11.
[22] Τιμ. Α'. ς'. 13.
[23] Δαν. β'. 44: ζ'. 14. Λουκ. ιβ'. 14. κεφ. ς'. 15: η'. 15.
[24] κεφ. η'. 47. Ἰωάν. Α'. γ'. 19: δ'. 6.
[25] Ματθ. κζ'. 24. Λουκ. κγ'. 4. κεφ. ιθ'. 4, 6.
[26] Ματθ. κζ'. 15. Μάρκ. ιε'. 6. Λουκ. κγ'. 17.
[27] Πράξ. γ'. 14.
[28] Λουκ. κγ'. 19.
[1] Ματθ. κ'. 19: κζ'. 26. Μάρκ. ιε'. 15. Λουκ. ιη'. 33.
[2] κεφ. ιη'. 38. στίχ. 6.
[3] Πράξ. γ'. 13.
[4] Λευιτ. κδ'. 16.
[5] Ματθ. κς'. 65. κεφ. ε'. 18: ι'. 33.
[6] Ἡσα. νγ'. 7. Ματθ. κζ'. 12, 14.
[7] Λουκ. κβ'. 53. κεφ. ζ'. 30.
[8] Λουκ. κγ'. 2.
[9] Πράξ. ιζ'. 7.
[10] Ματθ. κζ'. 62.
[11] Γεν. μθ'. 10.
[12] Ματθ. κζ'. 26, 31. Μάρκ. ιε'. 15. Λουκ. κγ'. 24.
[13] Ματθ. κζ'. 31, 33. Μάρκ. ιε'. 21, 22. Λουκ. κγ'. 26, 33.
[14] Ἀριθ. ιε'. 36. Ἑβρ. ιγ'. 12.

Ἑβραϊστὶ Γολγοθᾶ· 18 ὅπου ἐσταύ-
ρωσαν αὐτὸν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους
δύο, ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ
τὸν Ἰησοῦν.
19 [15]Ἔγραψε δὲ καὶ τίτλον ὁ Πιλά-
τος, καὶ ἔθεσεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἦτο
δὲ γεγραμμένον,

ΙΗΣΟΥΣ Ο ΝΑΖΩΡΑΙΟΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ
ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.

20 Καὶ τοῦτον τὸν τίτλον ἀνέγνωσαν
πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων· διότι ἦτο πλη-
σίον τῆς πόλεως ὁ τόπος ὅπου ἐσταυ-
ρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦτο γεγραμμένον
Ἑβραϊστὶ, Ἑλληνιστὶ, Ῥωμαϊστί.
21 Ἔλεγον λοιπὸν πρὸς τὸν Πιλάτον
οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων, Μὴ γράφε,
Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' ὅτι
ἐκεῖνος εἶπε, Βασιλεὺς εἶμαι τῶν Ἰου-
δαίων.
22 Ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος, Ὃ γέγρα-
φα, γέγραφα.
23 [16]Οἱ στρατιῶται λοιπὸν, ἀφοῦ
ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ
ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἔκαμον τέσσαρα μέ-
ρίδια, εἰς ἕκαστον στρατιώτην ἓν μερί-
διον, καὶ τὸν χιτῶνα· ἦτο δὲ ὁ χιτὼν
ἄῤῥαφος, ἀπὸ ἄνωθεν ὅλος ὑφαντός.
24 Εἶπον λοιπὸν πρὸς ἀλλήλους, Ας
μὴ σχίσωμεν αὐτὸν, ἀλλ' ἂς ῥίψωμεν
λαχνὸν περὶ αὐτοῦ, τίνος θέλει εἶσθαι·
διὰ νὰ πληρωθῇ ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα,
[17]"Διεμερίσθησαν τὰ ἱμάτιά μου εἰς
ἑαυτοὺς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου
ἔβαλον κλῆρον." Οἱ μὲν λοιπὸν στρα-
τιῶται ταῦτα ἔκαμον.
25 [18]Ἵσταντο δὲ πλησίον εἰς τὸν
σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ
ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ
γυνὴ [19]τοῦ Κλωπᾶ, καὶ Μαρία ἡ Μαγ-
δαληνή. 26 Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν ὡς εἶδε
τὴν μητέρα καὶ [20]τὸν μαθητὴν παριστά-
μενον τὸν ὁποῖον ἠγάπα, λέγει πρὸς
τὴν μητέρα αὐτοῦ, [21]Γύναι, ἰδοὺ ὁ υἱός
σου. 27 Ἔπειτα λέγει πρὸς τὸν μα-
θητὴν, Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου. Καὶ ἀπ'
ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν αὐτὴν ὁ μαθη-
τὴς [22]εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ.

28 Μετὰ τοῦτο γινώσκων ὁ Ἰησοῦς,
ὅτι πάντα ἤδη ἐτελέσθησαν, [23]διὰ νὰ
πληρωθῇ ἡ γραφὴ, λέγει, Διψῶ. 29
Ἔκειτο δὲ ἐκεῖ ἀγγεῖον πλῆρες ὄξους·
καὶ ἐκεῖνοι [24]γεμίσαντες σπόγγον ἀπὸ
ὄξους, καὶ περιθέσαντες εἰς ὕσσωπον,
προσέφεραν εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ.
30 Ὅτε λοιπὸν ἔλαβε τὸ ὄξος ὁ
Ἰησοῦς, εἶπε, [25]Τετέλεσται· καὶ κλίνας
τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμα.
31 Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι, [26]διὰ νὰ μὴ μεί-
νωσιν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν
τῷ σαββάτῳ, ἐπειδὴ ἦτο παρασκευή,
[27](διότι ἦτο μεγάλη ἐκείνη ἡ ἡμέρα τοῦ
σαββάτου,) παρεκάλεσαν τὸν Πιλάτον
διὰ νὰ συνθλασθῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη,
καὶ νὰ σηκωθῶσιν. 32 Ἦλθον λοιπὸν
οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου
συνέθλασαν τὰ σκέλη, καὶ τοῦ ἄλλου
τοῦ συσταυρωθέντος μετ' αὐτοῦ. 33
Εἰς δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες, ὡς εἶδον
αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα, δὲν συνέθλασαν
αὐτοῦ τὰ σκέλη· 34 ἀλλ' εἷς τῶν
στρατιωτῶν ἐκέντησε μὲ λόγχην τὴν
πλευρὰν αὐτοῦ, καὶ εὐθὺς [28]ἐξῆλθεν
αἷμα καὶ ὕδωρ.
35 Καὶ ὁ ἰδὼν μαρτυρεῖ, καὶ ἀληθινὴ
εἶναι ἡ μαρτυρία αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖνος
ἐξεύρει ὅτι ἀλήθειαν λέγει, διὰ νὰ πι-
στεύσητε σεῖς. 36 Διότι ἔγειναν ταῦ-
τα, [29]διὰ νὰ πληρωθῇ ἡ γραφὴ, "Ὀ-
στοῦν αὐτοῦ δὲν θέλει συντριφθῇ."
37 Καὶ πάλιν ἄλλη γραφὴ λέγει,
[30]"Θέλουσιν ἐπιβλέψει εἰς ἐκεῖνον τὸν
ὁποῖον ἐξεκέντησαν."

38 [31]Μετὰ δὲ ταῦτα Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ
Ἀριμαθαίας (ὅστις ἦτο μαθητὴς τοῦ
Ἰησοῦ, κεκρυμμένος ὅμως [32]διὰ τὸν
φόβον τῶν Ἰουδαίων,) παρεκάλεσε τὸν
Πιλάτον νὰ σηκώσῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰη-
σοῦ· καὶ ὁ Πιλάτος ἔδωκεν ἄδειαν.
Ἦλθε λοιπὸν καὶ ἐσήκωσε τὸ σῶμα
τοῦ Ἰησοῦ. 39 Ἦλθε δὲ καὶ [33]ὁ
Νικόδημος, (ὅστις εἶχεν ἐλθεῖ πρὸς τὸν
Ἰησοῦν διὰ νυκτὸς κατ' ἀρχὰς,) φέρων
μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ἕως ἑκατὸν
λίτρας. 40 Ἔλαβον λοιπὸν τὸ σῶμα
τοῦ Ἰησοῦ, καὶ [34]ἔδεσαν αὐτὸ μὲ σά-
βανα μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς εἶναι
συνήθεια εἰς τοὺς Ἰουδαίους νὰ ἐντα-
φιάζωσιν.
41 Ἦτο δὲ ἐν τῷ τόπῳ, ὅπου ἐσταυ-
ρώθη, κῆπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον
νέον, εἰς τὸ ὁποῖον οὐδεὶς ἔτι εἶχε τεθῇ.
42 [35]Ἐκεῖ λοιπὸν ἔθεσαν τὸν Ἰησοῦν,
[36]διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων,
διότι ἦτο πλησίον τὸ μνημεῖον.

ΚΕΦ. κ'.

ΤΗΝ δὲ [1]πρώτην τῆς ἑβδομάδος
Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχεται εἰς
τὸ μνημεῖον τὸ πρωΐ, ἐνῷ ἔτι ἦτο σκό-
τος, καὶ βλέπει τὸν λίθον σηκωμένον
ἐκ τοῦ μνημείου. 2 Τρέχει λοιπὸν καὶ
ἔρχεται πρὸς τὸν Σίμωνα Πέτρον, καὶ
πρὸς [2]τὸν ἄλλον μαθητὴν, τὸν ὁποῖον
ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγει πρὸς αὐ-
τοὺς, Ἐσήκωσαν τὸν Κύριον ἐκ τοῦ
μνημείου, καὶ δὲν ἐξεύρομεν ποῦ ἔθε-
σαν αὐτόν.
3 [3]Ἐξῆλθε λοιπὸν ὁ Πέτρος καὶ ὁ
ἄλλος μαθητὴς, καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ
μνημεῖον. 4 Ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ·
καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς προέτρεξε ταχύ-

[15] Ματθ. κζ'. 37. Μάρκ. ιε'. 26. Λουκ. κγ'. 38.
[16] Ματθ. κζ'. 35. Μάρκ. ιε'. 24. Λουκ. κγ'. 34.
[17] Ψαλ. κβ'. 18.
[18] Ματθ. κζ'. 55. Μάρκ. ιε'. 40. Λουκ. κγ'. 49.
[19] Λουκ. κδ'. 18.
[20] κεφ. ιγ'. 23: κ'. 2: κα'. 7, 20, 24.
[21] κεφ. β'. 4.
[22] κεφ. α'. 11: ις'. 32.
[23] Ψαλ. ξθ'. 21.
[24] Ματθ. κζ'. 48.
[25] κεφ. ιζ'. 4.
[26] Δευτ. κα'. 23.
[27] σίχ. 42. Μάρκ. ιε'. 42.
[28] Ἰωάν. Α'. ε'. 6, 8.
[29] Ἐξόδ. ιβ'. 46. Ἀριθ. θ'. 12. Ψαλ. λδ'. 20.
[30] Ψαλ. κβ'. 16, 17. Ζαχ. ιβ'. 10. Ἀποκ. α'. 7.
[31] Ματθ. κζ'. 57. Μάρκ. ιε'. 43. Λουκ. κγ'. 50.
[32] κεφ. θ'. 22: ιβ'. 42.
[33] κεφ. γ'. 1, 2: ζ'. 50.
[34] Πράξ. ε'. 6.
[35] Ἡσα. νγ'. 9.
[36] σίχ. 31.
[1] Ματθ. κη'. 1. Μάρκ. ις'. 1. Λουκ. κδ'. 1.
[2] κεφ. ιγ'. 23: ιθ'. 26: κα'. 7, 20, 24.
[3] Λουκ. κδ'. 12.

Ἑβραϊστὶ Γολγοθᾶ· 18 ὅπου ἐσταύ-
ρωσαν αὐτὸν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους
δύο, ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ
τὸν Ἰησοῦν.
[15] Ματθ. 19 [15]Ἔγραψε δὲ καὶ τίτλον ὁ Πιλά-
κζʹ. 37. τος, καὶ ἔθεσεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἦτο
Μάρκ. ιεʹ. δὲ γεγραμμένον,
26. Λουκ. ΙΗΣΟΥΣ Ο ΝΑΖΩΡΑΙΟΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ
κγʹ. 38. ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.
20 Καὶ τοῦτον τὸν τίτλον ἀνέγνωσαν
πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων· διότι ἦτο πλη-
σίον τῆς πόλεως ὁ τόπος ὅπου ἐσταυ-
ρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦτο γεγραμμένον
Ἑβραϊστὶ, Ἑλληνιστὶ, Ῥωμαϊστί.
21 Ἔλεγον λοιπὸν πρὸς τὸν Πιλάτον
οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων, Μὴ γράφε,
Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' ὅτι
ἐκεῖνος εἶπε, Βασιλεὺς εἶμαι τῶν Ἰου-
δαίων.
22 Ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος, Ὃ γέγρα-
φα, γέγραφα.
[16] Ματθ. 23 [16]Οἱ στρατιῶται λοιπὸν, ἀφοῦ
κζʹ. 35. ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ
Μάρκ. ιεʹ. ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἔκαμον τέσσαρα μέ-
24. Λουκ. ρίδια, εἰς ἕκαστον στρατιώτην ἓν μερί-
κγʹ. 34. διον, καὶ τὸν χιτῶνα· ἦτο δὲ ὁ χιτὼν
ἄρραφος, ἀπὸ ἄνωθεν ὅλος ὑφαντός.
24 Εἶπον λοιπὸν πρὸς ἀλλήλους, Ας
μὴ σχίσωμεν αὐτὸν, ἀλλ' ἂς ῥίψωμεν
λαχνὸν περὶ αὐτοῦ, τίνος θέλει εἶσθαι·
διὰ νὰ πληρωθῇ ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα,
[17] Ψαλ. [17]"Διεμερίσθησαν τὰ ἱμάτιά μου εἰς
κβʹ. 18. ἑαυτοὺς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου
ἔβαλον κλῆρον." Οἱ μὲν λοιπὸν στρα-
τιῶται ταῦτα ἔκαμον.
[18] Ματθ. 25 [18]Ἵσταντο δὲ πλησίον εἰς τὸν
κζʹ. 55. σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ
Μάρκ. ιεʹ. ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ
40. Λουκ. γυνὴ [19]τοῦ Κλωπᾶ, καὶ Μαρία ἡ Μαγ-
κγʹ. 49. δαληνή. 26 Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν ὡς εἶδε
[19] Λουκ. τὴν μητέρα καὶ [20]τὸν μαθητὴν παριστά-
κδʹ. 18. μενον τὸν ὁποῖον ἠγάπα, λέγει πρὸς
[20] κεφ. τὴν μητέρα αὐτοῦ, [21]Γύναι, ἰδοὺ ὁ υἱός
ιγʹ. 23: σου. 27 Ἔπειτα λέγει πρὸς τὸν μα-
κʹ. 2: καʹ. θητὴν, Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου. Καὶ ἀπ'
7, 20, 24. ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν αὐτὴν ὁ μαθη-
[21] κεφ. βʹ. τὴς [22]εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ.
4.
[22] κεφ. αʹ.
11: ιςʹ. 28 Μετὰ τοῦτο γινώσκων ὁ Ἰησοῦς,
32. ὅτι πάντα ἤδη ἐτελέσθησαν, [23]διὰ νὰ
[23] Ψαλ. πληρωθῇ ἡ γραφὴ, λέγει, Διψῶ. 29
ξθʹ. 21. Ἔκειτο δὲ ἐκεῖ ἀγγεῖον πλῆρες ὄξους·
[24] Ματθ. καὶ ἐκεῖνοι [24]γεμίσαντες σπόγγον ἀπὸ
κζʹ. 48. ὄξους, καὶ περιθέσαντες εἰς ὕσσωπον,
προσέφεραν εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ.
30 Ὅτε λοιπὸν ἔλαβε τὸ ὄξος ὁ
[25] κεφ. Ἰησοῦς, εἶπε, [25]Τετέλεσται· καὶ κλίνας
ιζʹ. 4. τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

[26] Δευτ. 31 Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι, [26]διὰ νὰ μὴ μεί-
καʹ. 23. νωσιν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν
τῷ σαββάτῳ, ἐπειδὴ ἦτο παρασκευὴ,
[27](διότι ἦτο μεγάλη ἐκείνη ἡ ἡμέρα τοῦ [27] σίχ. 42.
σαββάτου,) παρεκάλεσαν τὸν Πιλάτον Μάρκ. ιεʹ.
διὰ νὰ συνθλασθῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη, 42.
καὶ νὰ σηκωθῶσιν. 32 Ἦλθον λοιπὸν
οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου
συνέθλασαν τὰ σκέλη, καὶ τοῦ ἄλλου
τοῦ συσταυρωθέντος μετ' αὐτοῦ. 33
Εἰς δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες, ὡς εἶδον
αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα, δὲν συνέθλασαν
αὐτοῦ τὰ σκέλη· 34 ἀλλ' εἷς τῶν
στρατιωτῶν ἐκέντησε μὲ λόγχην τὴν
πλευρὰν αὐτοῦ, καὶ εὐθὺς [28]ἐξῆλθεν [28] Ἰωάν.
αἷμα καὶ ὕδωρ. Αʹ. εʹ. 6,
35 Καὶ ὁ ἰδὼν μαρτυρεῖ, καὶ ἀληθινὴ 8.
εἶναι ἡ μαρτυρία αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖνος
ἐξεύρει ὅτι ἀλήθειαν λέγει, διὰ νὰ πι-
στεύσητε σεῖς. 36 Διότι ἔγειναν ταῦ-
τα, [29]διὰ νὰ πληρωθῇ ἡ γραφὴ, "Ὀ- [29] Ἐξόδ.
στοῦν αὐτοῦ δὲν θέλει συντριφθῇ." ιβʹ. 46.
37 Καὶ πάλιν ἄλλη γραφὴ λέγει, Ἀριθ. θʹ.
[30]"Θέλουσιν ἐπιβλέψει εἰς ἐκεῖνον τὸν 12. Ψαλ.
ὁποῖον ἐξεκέντησαν." λδʹ. 20.
[30] Ψαλ.
38 [31]Μετὰ δὲ ταῦτα Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ κβʹ. 16,
Ἀριμαθαίας (ὅστις ἦτο μαθητὴς τοῦ 17. Ζαχ.
Ἰησοῦ, κεκρυμμένος ὅμως [32]διὰ τὸν ιβʹ. 10.
φόβον τῶν Ἰουδαίων,) παρεκάλεσε τὸν Ἀποκ. αʹ.
Πιλάτον νὰ σηκώσῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰη- 7.
σοῦ· καὶ ὁ Πιλάτος ἔδωκεν ἄδειαν. [31] Ματθ.
Ἦλθε λοιπὸν καὶ ἐσήκωσε τὸ σῶμα κζʹ. 57.
τοῦ Ἰησοῦ. 39 Ἦλθε δὲ καὶ [33]ὁ Μάρκ. ιεʹ.
Νικόδημος, (ὅστις εἶχεν ἔλθει πρὸς τὸν 43. Λουκ.
Ἰησοῦν διὰ νυκτὸς κατ' ἀρχὰς,) φέρων κγʹ. 50.
μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ἕως ἑκατὸν [32] κεφ. θʹ.
λίτρας. 40 Ἔλαβον λοιπὸν τὸ σῶμα 22: ιβʹ.
τοῦ Ἰησοῦ, καὶ [34]ἔδεσαν αὐτὸ μὲ σά- 42.
βανα μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς εἶναι [33] κεφ. γʹ.
συνήθεια εἰς τοὺς Ἰουδαίους νὰ ἐντα- 1, 2: ζʹ.
φιάζωσιν. 50.
41 Ἦτο δὲ ἐν τῷ τόπῳ, ὅπου ἐσταυ- [34] Πράξ.
ρώθη, κῆπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον εʹ. 6.
νέον, εἰς τὸ ὁποῖον οὐδεὶς ἔτι εἶχε τεθῆ.
42 [35]Ἐκεῖ λοιπὸν ἔθεσαν τὸν Ἰησοῦν, [35] Ἡσα.
[36]διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, νγʹ. 9.
διότι ἦτο πλησίον τὸ μνημεῖον. [36] σίχ. 31.

ΚΕΦ. κʹ.

ΤΗΝ δὲ [1]πρώτην τῆς ἑβδομάδος [1] Ματθ.
Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχεται εἰς κηʹ. 1.
τὸ μνημεῖον τὸ πρωῒ, ἐνῷ ἔτι ἦτο σκό- Μάρκ. ιςʹ.
τος, καὶ βλέπει τὸν λίθον σηκωμένον 1. Λουκ.
ἐκ τοῦ μνημείου. 2 Τρέχει λοιπὸν καὶ κδʹ. 1.
ἔρχεται πρὸς τὸν Σίμωνα Πέτρον, καὶ
πρὸς [2]τὸν ἄλλον μαθητὴν, τὸν ὁποῖον [2] κεφ. ιγʹ.
ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγει πρὸς αὐ- 23: ιθʹ.
τοὺς, Ἐσήκωσαν τὸν Κύριον ἐκ τοῦ 26: καʹ.
μνημείου, καὶ δὲν ἐξεύρομεν ποῦ ἔθε- 7, 20, 24.
σαν αὐτόν.
3 [3]Ἐξῆλθε λοιπὸν ὁ Πέτρος καὶ ὁ [3] Λουκ.
ἄλλος μαθητὴς, καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ κδʹ. 12.
μνημεῖον. 4 Ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ·
καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς προέτρεχε ταχύ-

Λέγουσι πρὸς αὐτὸν, Ἐρχόμεθα καὶ
ἡμεῖς μετὰ σοῦ. Ἐξῆλθον καὶ ἀνέ-
βησαν εἰς τὸ πλοῖον εὐθὺς, καὶ κατ'
ἐκείνην τὴν νύκτα δὲν ἐπίασαν οὐδέν.
4 Ἀφοῦ δὲ ἔγεινεν ἤδη πρωῒ, ἐστάθη
[3] κεφ. κ'. ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλόν· [3] δὲν ἐγνώ-
14. ριζον ὅμως οἱ μαθηταὶ ὅτι εἶναι ὁ Ἰη-
[4] Λουκ. σοῦς. 5 [4] Λέγει λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς
κδ'. 41. ὁ Ἰησοῦς, Παιδία, μήπως ἔχετέ τι προσ-
φάγιον; Ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτὸν, Οὐ-
[5] Λουκ. ε'. χί. 6 Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, [5] Ῥί-
4, 6, 7. ψατε τὸ δίκτυον εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ
πλοίου, καὶ θέλετε εὑρεῖ. Ἔῤῥιψαν
λοιπὸν, καὶ δὲν ἠδυνήθησαν πλέον νὰ
σύρωσιν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν
ἰχθύων.
[6] κεφ. ιγ'. 7 Λέγει λοιπὸν πρὸς τὸν Πέτρον [6] ὁ
23: κ'. 2. μαθητὴς ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἠγάπα ὁ
Ἰησοῦς, Ὁ Κύριος εἶναι.
Ὁ δὲ Σίμων Πέτρος ἀκούσας ὅτι εἶναι
ὁ Κύριος, ἐζώσθη τὸ ἐπένδυμα, (διότι
ἦτο γυμνὸς,) καὶ ἔῤῥιψεν ἑαυτὸν εἰς
τὴν θάλασσαν. 8 Οἱ δὲ ἄλλοι μαθη-
ταὶ ἦλθον μὲ τὸ πλοιάριον (διότι δὲν
ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλ' ἕως
διακοσίας πήχας,) σύροντες τὸ δίκτυον
τῶν ἰχθύων.
9 Καθὼς λοιπὸν ἀπέβησαν εἰς τὴν
γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακίαν κειμένην, καὶ
ὀψάριον ἐπικείμενον, καὶ ἄρτον. 10
Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Φέρετε
ἀπὸ τῶν ὀψαρίων, τὰ ὁποῖα ἐπιάσατε
τώρα. 11 Ἀνέβη Σίμων Πέτρος, καὶ
ἔσυρε τὸ δίκτυον ἐπὶ τῆς γῆς, γέμον
ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πεντήκοντα
τριῶν· καὶ ἐνῷ ἦσαν τόσοι, δὲν ἐσχί-
σθη τὸ δίκτυον.
12 Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς,
[7] Πράξ. ι'. [7] Ἔλθετε, γευματίσατε. Οὐδεὶς ὅμως
41. τῶν μαθητῶν ἐτόλμα νὰ ἐξετάσῃ αὐτὸν,
Σὺ τίς εἶσαι; ἐξεύροντες ὅτι εἶναι ὁ
Κύριος. 13 Ἔρχεται λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς
καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον, καὶ δίδει εἰς
αὐτοὺς, καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως.
[8] Ἰδὲ κεφ. 14 Αὕτη ἦτο ἤδη [8] τρίτη φορὰ καθ'
κ'. 19, 26. ἣν ὁ Ἰησοῦς ἐφανερώθη εἰς τοὺς μαθη-
τὰς αὐτοῦ, ἀφοῦ ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν.
15 Ἀφοῦ λοιπὸν ἐγευμάτισαν, λέγει
πρὸς τὸν Σίμωνα Πέτρον ὁ Ἰησοῦς,
Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με περισσότερον
τούτων;
Λέγει πρὸς αὐτὸν, Ναὶ, Κύριε, σὺ
ἐξεύρεις ὅτι σὲ ἀγαπῶ.

Λέγει πρὸς αὐτὸν, Βόσκε τὰ ἀρνία
μου.
16 Λέγει πρὸς αὐτὸν πάλιν δευτέραν
φορὰν, Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με;
Λέγει πρὸς αὐτὸν, Ναὶ, Κύριε· σὺ
ἐξεύρεις ὅτι σὲ ἀγαπῶ.
[9] Λέγει πρὸς αὐτὸν, Ποίμαινε τὰ πρό- [9] Πράξ.
βατά μου. κ'. 28.
17 Λέγει πρὸς αὐτὸν τὴν τρίτην φο- Ἑβρ. ιγ'.
ρὰν, Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με; 20.
Ἐλυπήθη ὁ Πέτρος ὅτι εἶπε πρὸς Πέτρ. Α'.
αὐτὸν τὴν τρίτην φορὰν, Ἀγαπᾷς με; β'. 25: ε'.
καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Κύριε, [10] σὺ ἐξεύ- 2, 4.
ρεις τὰ πάντα· σὺ γνωρίζεις ὅτι σὲ [10] κεφ. β'.
ἀγαπῶ. 24, 25:
Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Βόσκε ις'. 30.
τὰ πρόβατά μου. 18 [11] Ἀληθῶς, ἀλη- [11] κεφ.
θῶς σοὶ λέγω, ὅτε ἦσο νεώτερος, ἐζών- ιγ'. 36.
νυες σεαυτὸν, καὶ περιεπάτεις ὅπου Πράξ. ιβ'.
ἤθελες· ἀφοῦ ὅμως γηράσῃς, θέλεις 3, 4.
ἐκτείνει τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος θέ-
λει σὲ ζώσει, καὶ θέλει σὲ φέρει ὅπου
δὲν θέλεις.
19 Εἶπε δὲ τοῦτο, δεικνύων [12] μὲ [12] Πέτρ.
ποῖον θάνατον μέλλει νὰ δοξάσῃ τὸν Β'. α'. 14.
Θεόν.
Καὶ τοῦτο εἰπὼν, λέγει πρὸς αὐτὸν,
Ἀκολούθει μοι.
20 Στραφεὶς δὲ ὁ Πέτρος, βλέπει
ἀκολουθοῦντα τὸν μαθητὴν, [13] τὸν ὁποῖον [13] κεφ. ιγ'.
ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, ὅστις καὶ ἀνέπεσεν 23, 25:
ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στῆθος αὐτοῦ, καὶ κ'. 2.
εἶπε, Κύριε, τίς εἶναι ὁ παραδίδων σε;
21 Τοῦτον ἰδὼν ὁ Πέτρος, λέγει πρὸς
τὸν Ἰησοῦν, Κύριε, οὗτος δὲ τί;
22 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ἐὰν
αὐτὸν θέλω νὰ μένῃ [14] ἕωσοῦ ἔλθω, τί [14] Ματθ.
πρὸς σέ; σὺ ἀκολούθει μοι. ις'. 27,
23 Διεδόθη λοιπὸν ὁ λόγος οὗτος εἰς 28: κε'.
τοὺς ἀδελφοὺς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος 31.
δὲν ἀποθνήσκει. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως δὲν Κορ. Α'.
εἶπε πρὸς αὐτὸν, ὅτι δὲν ἀποθνήσκει, δ'. 5: ια'.
ἀλλ', Ἐὰν θέλω αὐτὸν νὰ μένῃ ἕωσοῦ 26.
ἔλθω, τί πρὸς σέ; 24 Οὗτος εἶναι ὁ Ἀποκ. β'.
μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων, καὶ 25: γ'.
γράψας ταῦτα· καὶ [15] ἐξεύρομεν, ὅτι 11: κβ'.
εἶναι ἀληθὴς ἡ μαρτυρία αὐτοῦ. 7, 20.
25 [16] ΕΙΝΑΙ δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ, ὅσα [15] κεφ.
ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς, τὰ ὁποῖα ἐὰν γρα- ιθ'. 35.
φθῶσι καθ' ἓν, [17] οὐδ' αὐτὸς ὁ κόσμος Ἰωάν. Γ'.
νομίζω θέλει χωρήσει τὰ γραφόμενα 12.
βιβλία. Ἀμήν. [16] κεφ. κ'.
30.
[17] Ἀμὼς
ζ'. 10.

[[1]]. All men (all individuals) are sinners and fall short of God’s perfect standard

Romans 3: 23 states that

For all have sinned, and come short of the glory of God;

[[2]]. Sin - which is imperfection in our lives - denies us eternal life with God. But God sent his son Jesus Christ as a gift to give us freely Eternal Life by believing on Jesus Christ, and on what He did for us.

Romans 6: 23 states

For the wages of sin is death; but the gift of God is eternal life through Jesus Christ our Lord.

[[3]]. You can be saved, and you are saved by Faith in Jesus Christ. You cannot be saved by your good works, because they are not "good enough". The work of Humans cannot meet the standard of God’s Holiness by effort. God’s good work of sending Jesus Christ to save us, and our response *of believing - of having faith* - in Jesus Christ, that is what saves each of us. When the New Testament informs us that Jesus Christ came to Earth for the purpose of dying for our sins, we need to remember the great conclusion of this event: After Jesus died, He rose again. He triumphed over death and took upon himself the sins of the entire world, at the time that He died and arose again. It is Jesus Christ who died in our place, so that we would not have to die for our sins. But what we chose to believe about God and His message does determine where we spend eternity.

It is up to each of us - personally and individually - to decide if we want to go to Heaven, and if we want to find inner peace and reconciliation with God. When we decide to believe in Jesus Christ and in his payment for us, for our sins, this is the beginning of the process that God begins in us, to transform us to have a better inner life, and an improved character.

From that time forward, we are different, and God begins to instruct us so that we can learn how to have personal growth and spiritual strength.

Ephesians 2: 8-9 states

8 For by grace are ye saved through faith; and that not of yourselves: it is the gift of God:9 Not of works, lest any man should boast.

[[4].God did not wait for us to become perfect in order to accept us or unconditionally love us. He sent Jesus Christ to save us, even though we are sinners. So Jesus Christ died to save us from our sins, and to save us from eternal separation from God.

Romans 5:8 states

But God commendeth his love toward us,

in that, while we were yet sinners, Christ died for us.

[[5]]. God loved the world so much that He sent his one and only Son to die,

so that by believing in Jesus Christ, we obtain Eternal Life.

John 3: 16 states

For God so loved the world, that he gave his only begotten Son,that

whosoever believeth in him should not perish, but have everlasting life.

[[6]]. If you believe in Jesus Christ, and in what he did on the Cross for us,

by dying there for us, and by placing your faith in his death and in

His resurrection in Jesus Christ, you know for a fact that you have

been given Eternal Life.

I John 5: 13 states

These things have I written unto you that believe on the name

of the Son of God; that ye may know that ye have eternal life,

and that ye may believe on the name of the Son of God.

[[7]]. If you confess your sins to God, he hears you take this step,

and you can know for sure that He does hear you, and his response

to you is to forgive you of those sins, so that they

are not remembered against you, and not attributed to you ever again.

I John 1: 9 states

If we confess our sins, he is faithful and just to forgive us our sins,

and to cleanse us from ***all*** *unrighteousness.*

This verse is a promise to each of us: **when we confess our sins to God,**

and pray to him in the name of Jesus Christ, God hears our prayers

and grants our request for His forgiveness. This restores the line of

communication and reconciliation between us and God.

Lord God of Heaven,

Thank you for helping me to find this information.

I pray that you would help those who posted this.

I pray that you would help them to be able to continue.

Please give them the strength, resources and support

that they need and are able to use.

Please watch over them.

God, Please help me to know you and understand you better.

Help me to be kind to others, and encourage those

who are in my life. I ask these things in the name of Jesus,

Amen

What is a standard prayer to become a Christian ?

Dear God,

I pray that you would hear my prayer.

I understand that I do need you.

I ask you to forgive me of all of my sins.

Please come into my life, and change me.

Please help me to understand you.

Please give me great wisdom and the

desire to study your teachings.

Please help me to obtain accurate copies

of the New Testament and to be able to

study and understand them. I ask you

to do all of this in the name of Jesus,

Amen.

What does the New Testament teach about itself ?

II Timothy 3:16
16 All scripture is given by inspiration of God,
and is profitable for doctrine, for reproof,
for correction, for instruction in righteousness:

What does the New Testament teach about the End of Days ?

13 But I would not have you to be ignorant, brethren, concerning them which
are asleep, that ye sorrow not, even as others which have no hope.

14 For if we believe that Jesus died and rose again, even
so them also which sleep in Jesus will God bring with him.
15 For this we say unto you by the word of the Lord, that we which are alive
and remain unto the coming of the Lord shall not prevent them which are asleep.
16 For the Lord himself shall descend from heaven with a shout, with the voice
of the archangel, and with the trump of God: and the dead in Christ shall rise first:

17 Then we which are alive and remain shall be caught up together
with them in the clouds, to meet the Lord in the air: and so shall we ever be
with the Lord.
18 Wherefore comfort one another with these words.

I John 3:
18 My little children, let us not love in word, neither in tongue; but in deed and in truth.
19 And hereby we know that we are of the truth, and shall assure our hearts before
him.
20 For if our heart condemn us, God is greater than our heart, and knoweth all things.
21 Beloved, if our heart condemn us not, then have we confidence toward God.

22 And whatsoever we ask, we receive of him, because we keep his
commandments, and do those things that are pleasing in his sight.
23 And this is his commandment, That we should believe on the name of
his Son Jesus Christ, and love one another, as he gave us commandment.
24 And he that keepeth his commandments dwelleth in him, and he in him.
And hereby we know that he abideth in us, by the Spirit which he hath given us.
4:1 Beloved, believe not every spirit, but try the spirits whether they are of God:
because many false prophets are gone out into the world.

II Timothy 2:15
15 Study to show thyself approved unto God, a workman that needeth not
to be ashamed, rightly dividing the word of truth.

NTNT187021064

What is the Christian Trinity ?

The Christian Trinity is One God

The Christian Trinity is composed of:

1. God the Father

2. God the Holy Spirit

3. Jesus Christ (Jesus the Messiah)

The Christian "Trinity" is also called the "Triune God" or - historically called - the "Godhead".

The Christian Trinity does *NOT consist of*:

1. Jesus 2. Mary 3. Joseph

or

1. God the Father, 2. Jesus and 3. Joseph

Books you may want to read to learn more about the Trinity:

The Apostolicity of Trinitarianism: or, The testimony of history, to the positive antiquity of the doctrine of the Holy Trinity.
By George Stanley Faber (2 Vol.)

George Stanley, 1773-1854

Some of these books are available at Archive.org

Notes on the history of Versions

This text conforms to the T.R. *This text was issued prior to the Revision by W & H.*

The Edition which you are reading here is a good edition, as it was produced before 1904.

Almost all recent translations used around the world - including Foreign Language Translations - have been made to conform to the Greek Text issued by W & H.

This Translation from Ancient Koine Greek to Modern Greek is based upon the Historic Text used by the Early Christians in the Roman Empire.

In their historic past conflicts with the Vatican, Protestants studied which manuscripts were the most accurate, in order to know and understand which Ancient Greek texts were the best, faithful and true copies of the original copies of the New Testament.

They quickly arrived at the conclusion that it was the manuscripts in Ancient Greek that demonstrated that early churches had operated outside of the authority of the Vicar of the Western Roman Empire.

Most who read this will remember that it was illegal to be a Christ-follower for the first 300 years of Christianity. The Vatican was not in existence until AFTER the Council of Nicea in 325 A.D.

The Versions of the New Testament used in Evangelical Churches are the historic versions used by the Early Christians in Greece who used Koine Greek. Copies of the New Testament have been found and recovered, many dating to the first 3 centuries of Early Christianity.

There are 20.000 (Twenty Thousand) fragments and copies of the books of the New Testament in Ancient Greek that have been found, which prove that the copies of the New Testament that exist today, DO agree with the copies of the earlier New Testament written in Ancient Greek. There are 5.000(Five Thousand) Lectionaries (Church copies - also written in Ancient Greek) containing many portions of the New Testament that also serve to prove which texts of the New Testament are the accurate copies.

As of 1904, Protestant Bible Societies gave in to the mistaken conclusions of a specialty in academic literature called Textual Criticism. Those who promoted their special theories claimed to understand the process of transmission ofthe New Testament. The errors in the area of Textual Criticism have been demonstrated over and over, but in 1904 a Unitarian Bible Society finally gained control of the Greek Text used by most Bible Societies.

The BFBS - the British and Foreign Bible Society was and is a **Unitarian** (NON-Trinitarian) Bible Society, though Christians agreed to work with it, *on the condition* that **the only** task would be the publication of the **unchanged** historic text of the NT and OT. However, Evangelicals and other Trinitarians often found changes that had been made to the text of the Bible in the interests of certain political goals. The result was that the text of the NTand OT was changed and altered.

In 1904 the BFBS voted to adopt and substitute the Text of Westcott and Hort, using mostly the manuscript of Codex Vaticanus which is the basis for Roman Catholic Bibles. This change took place quietly in 1904 (Thanks to the BFBS - UK), and has been reflected in almost all versions and all languages published by the Bible Societies since 1910. [Mission groups and Seminaries today offer no training in the history of the texts used for translations, as this often endangers their funding].
More than 5000 changes were made to the text of the New Testament. The Changes between the earlier versions of the Foreign Language Translations and the ones produced in the past decades involve changes to thousands of words. We urge you to continue research into the versions of the Bible translated into your maternal language.

Posting & Re-posting Permission Granted

Please Note:

Permission to Print
is granted
(if the PDF File will cooperate)

Permission to Post and Repost
on your website is granted.

Do not always depend on
large "storage" websites.
For maximum convenience
and easy access,
Please keep copies of this
on your computer or
on other servers.

